imburgs agblad

IN EN OM HET [...]3 Zie pagina 8

oensdag 21 december 1994 — 76e jaargang nr. 300.

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,75

Toestand prins Bernhard is niet meer 'zorgelijk'

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De behandelende geneesheren zijn niet ontevreden over de ontwikkeling van de gezondheidstoestand van prins Bernhard. Daarom laten de artsen in het dagelijkse communiqué de tot nu toe gebruikte omschrijving achterwege dat diens toestand zorgelijk is.

Volgens de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) houden de artsen de prins ook niet langer meer de hele dag in een slaaproes. Zo'n toestand bevordert het genezingsproces. De 83-jarige prins kreeg na zijn darmoperatie op 26 november een longontsteking. Vorige week bleek dat hij een shocklong had.

De prins is inmiddels van de longontsteking genezen. Door de shocklong wordt de prins nog regelmatig beademd. De aandoening leidt ertoe dat het lichaam onvoldoende zuurstof kan opnemen. Hoe lang dit genezingsproces duurt, valt niet te voorspellen, aldus de woordvoerder van de RVD. „Maar ik zie hem niet dit jaar nog uit het ziekenhuis komen."

Belaagde premier wil niet wachten op debat

Berlusconi stapt wellicht zelf op

Van onze redactie buitenland

ROME – De kans is groot dat de Italiaanse regering onder leiding van Silvio Berlusconi vandaag al, nog voor het debat en de stemming over de drie moties van wantrouwen, zal opstappen.

Regeringswoordvoerder Ferrara zei gisteren dat Berlusconi zeer waarschijnlijk in het parlement de vertrouwenskwestie zal stellen en bij een negatief resultaat meteen zijn ontslag zal aanbieden aan president Scalfaro. Vice-premier Tatarella, lid van de 'post-fascistische' Nationale Alliantie, zei er zeker van te zijn dat het kabinet zal aftreden, „waarna meteen de verkiezingscampagne van start kan gaan."

Het debat over de moties, die zijn ingediend door drie oppositiepartijen en de (regeringspartij) Lega Nord, begint vanmiddag in de Kamer van Afgevaardigden en zal naar verwachting niet eerder dan vrijdag worden besloten met een stemming. Voor aanvang van het debat zal Berlusconi zijn politiek verdedigen en eisen dat als zijn regering wordt weggestemd er nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven.

Lega-leider Bossi zei gisteren te hopen dat Berlusconi niet aftreedt alvorens in het parlement een democratisch debat heeft plaatsgevonden. Bossi noemde Berlusconi een tiran en ook een verrader van het land, omdat „hij niet één van zijn vele beloften is nagekomen." Berlusconi noemde eerder Bossi „een judas die zijn electoraat verraadt door een akkoord te sluiten met de oppositie."

Rede

De politieke spanning is sterk toegenomen, ook door de rede die Berlusconi maandag op de Italiaanse televisie uitsprak. De premier verketterde Bossi en de oppositiepartijen, noemde hun akkoord een aanslag op de democratie en riep het volk op tot demonstraties tegen „de verraders."

De oppositiepartijen en de Lega Nord vergeleken daarop Berlusconi met een Zuidamerikaanse dictator:

PvdA en D66 noemen coalitiepartner VVD onbetrouwbaar

Rel om visum Poncke Princen

Van onze parlementaire redactie

N HAAG – De regeringspartijen PvdA, D66 en VVD zijn teren ongekend hard met elkaar in aanvaring gekomen. dA-Kamerlid Van Traa en D66-minister Van Mierlo (Builandse Zaken) beschuldigden de liberale coalitiegenoot van betrouwbaar en ongeloofwaardig gedrag. Aanleiding was volgens Van Mierlo 'grimmige' motie waarin VVD-Kamer- Weisglas vroeg om intrekking van het toeristenvisum voor Indonesische mensenrechtenactivist Poncke Princen.

rgisteren nog was de VVD vóór toelating van Princen tot Nederd. De motie, die vandaag in mming komt, kan rekenen op un van een Kamermeerderheid.

De kans is echter groot dat Van Mierlo deze Kameruitspraak naast zich neerlegt.

Weisglas vroeg Van Mierlo gisteravond in een spoeddebat om heroverweging van het besluit Princen een visum te verstrekken. In diverse interviews zou Princen, die de kerst in Nederland met familieleden wil doorbrengen, volgens de VVD'er de indruk hebben gewekt dat hij zijn toelating tot Nederland ziet als een vorm van eerherstel voor zijn desertie tijdens de politionele acties in 1948 op Java. Daarmee, aldus Weisglas, zijn de gevoelens van duizenden Indië-veteranen, die Princen als een verrader beschouwen, onnodig gekwetst. Ook het CDA, de ouderenpartijen en de kleine christelijke fracties vinden dat Princen de toegang tot Nederland moet worden ontzegd.

Het ziet er sterk naar uit dat Van Mierlo de motie van Weisglas, ook als die de steun van een Kamermeerderheid krijgt, niet zal uitvoeren. De minister liet verontwaardigd doorschemeren dat de VVD haar afspraken moet nakomen. „Vorige week donderdag heb ik de visum-kwestie aan VVD-fractieleider Bolkestein voorgelegd. Die heeft toen onvoorwaardelijk te kennen gegeven dat hij dat een goede koers vond. Weisglas was maandag nog akkoord met het visum. De koerswijziging die hij nu maakt, vind ik niet geloofwaardig."

Pijnlijk

PvdA-Kamerlid Van Traa nam Weisglas eveneens onder vuur. Volgens Van Traa leidt het gedraai van de VVD er juist toe dat een voor de veteranen pijnlijk debat op gang is gekomen. De PvdA, aldus Van Traa, had het visum voor Princen afgewezen als al eerder was gebleken dat de VVD daar moeite mee zou hebben.

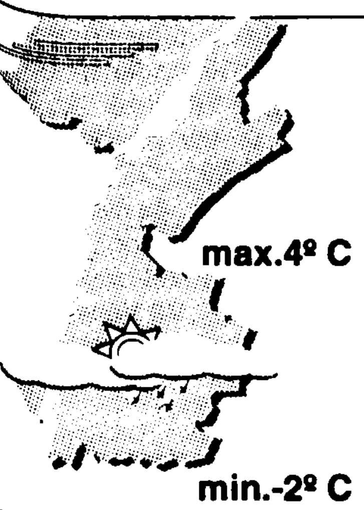
Princen zou morgen in Jakarta op het vliegtuig stappen en vrijdag in Nederland arriveren. Hij zou drie weken in Nederland willen blijven.

Zie ook pagina 4

● **Weisglas maakt dubbele salto in zaak-Princen**

Vaalsenaar stadsprins van Aken

AALS – De in Vaals wonende orst Hermans (56) is uitgeroeen tot stadsprins van Aken. ermans is in het dagelijks leven Ober-kommissar bij de kense politie. Voor het eerst in e geschiedenis wordt een polieman prins carnaval in Aken. en primeur is ook dat een kense prins in Nederland oont.

EERST NOG MIST

In de ochtend op veel plaatsen nevel- of mistvorming met kans op gladheid. In de tweede helft van de morgen lost de mist geleidelijk op en breekt de bewolking, waarna het wisselend bewolkt wordt met een kleine kans op een winterse bui. De middagtemperatuur komt niet hoger dan 4 graden en de zwakke zuidwestelijke wind neemt later op de dag iets toe en draait naar noordwest. Vannacht daalt het kwik onder het vriespunt.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 08.45 onder: 16.26
maan op: 20.22 onder: 10.21

Laatste schades watersnood afgehandeld

● *Een oude vrouw in Grozny huilt bij de ruïne, die maandag nog haar woning was. Het huis werd maandagnacht getroffen door een Russische bom.* Foto: ANP

Minstens veertig doden in Grozny

Van onze redactie buitenland

MOSKOU – Russische troepen hebben gisteren rond Grozny verbeten strijd geleverd met het Tsjetsjeense regeringsleger. Daarbij zijn volgens niet bevestigde berichten tientallen doden gevallen. De Russen hebben hun omsingeling van de Tsjetsjeense hoofdstad bijna voltooid. In Moskou kondigde de regering nog meer aanvallen op Tsjetsjeense troepen en doelen aan. Tegelijkertijd maakte Rusland bekend dat het voor onbepaalde tijd zijn grenzen met Georgië en Azerbajdzjan sluit. Daardoor is de hele grens van Zuid-Rusland afgegrendeld.

De officiële Russische commissaris voor de mensenrechten Sergei Kovaljov wil dat de bombardementen op Grozny worden gestaakt. Hij heeft de Verenigde Naties en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) gisteren om hulp gevraagd. De oproep kwam na een dag van hevige gevechten en bombardementen die volgens de in Grozny verblijvende Kovaljov tenminste 42 mensenlevens hebben geëist.

De Europese Unie en verscheidene islamitische landen hebben al hun bezorgdheid uitgesproken over de gebeurtenissen in de Kaukasus-republiek. Maar een woordvoerder van het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken waarschuwde het buitenland geen pogingen te ondernemen om het Tsjetsjeense conflict te 'internationaliseren'.

Volgens Westerse correspondenten ter plaatse denkt de aanhang van president Doedajev niet aan opgeven. Gisteren werden twee Russische helikopters neergehaald. Met spanning wordt nu afgewacht of Moskou het sein zal geven voor de langverwachte bestorming van Grozny. Volgens militaire deskundigen zal die leiden tot massaal bloedvergieten en langdurige huis-aan-huisgevechten.

Landgravenaar opgepakt wegens nazi-propaganda

HEINSBERG/LANDGRAAF – De Duitse politie heeft een 44-jarige man uit Landgraaf aangehouden, die al meer dan een jaar vanuit Heinsberg nazipamfletten naar diverse personen in binnen- en buitenland heeft verstuurd. De man werd na dagenlange observaties op heterdaad betrapt, toen hij onlangs opnieuw enkele brieven op de bus deed. De Landgravenaar bekende meteen.

De Duitse autoriteiten gingen over tot het uitgebreide onderzoek, nadat enkele mensen hun beklag hadden gedaan over de brieven, waarin steevast termen als 'Heil Hitler' en 'Sieg Heil' voorkwamen.

In de pamfletten werden vooral joden en het jodendom aangevallen. De brieven werden verstuurd naar mensen, van wie hij via tijdschriften en advertenties te weten was gekomen dat zij op enigerlei wijze met joodse kunstenaars of verenigingen te maken hadden.

GS eisen kwart miljard voor Deltaplan Maas

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Om een beduidend snellere aanvang van de uitvoering van het Deltaplan voor de Limburgse Maas mogelijk te maken, verlangen Gedeputeerde Staten van het Rijk een gegarandeerd startkapitaal van een kwart miljard gulden.

Dat minimumbedrag is nodig om de eerste drie jaar van de uitvoeringsfase van het mammoetproject, met in inbegrip van lokale noodmaatregelen, financieel veilig te stellen. Bovendien moet het kabinet zwart op wit de garantie geven dat het opdraait voor de extra kosten in het geval het Deltaplan aanzienlijk méér gaat kosten dan de door de Commissie-Boertien geraamde 1,3 miljard.

Dat heeft gedeputeerde Michel Lodewijks (Waterstaat) gisteravond laten weten na afloop van het collegeberaad over de aanbevelingen van de watersnoodcommissie.

Om een nieuwe overstromingsramp in Limburg te voorkomen, adviseert die een verbreding en verdieping van de Maas over een lengte van 180 kilometer en de aanleg van ruim 60 kilometer dijken en kades.

Zie verder pagina 11

● **Vrees bij provincie voor meerkosten van plan Maas**

Gedicht Von Rilke inspireert twintig kunstenaars

Brunssumse kunstgalerie toont panter-expositie

k

DOOR PIETER DEFESCHE

BRUNSSUM – „Brunssum bij nacht", zegt Peter Post, tentoonstellingsmaker en galeriehouder ter toelichting als hij zijn eigenhandig opgenomen videofilm vertoont in het aller-achterste vertrek van zijn privé-museum aan de Wilhelminastraat in Brunssum. Het is geen film van bewegende beelden. Ze staan zo stil als een reclamebord op palen. Maar ze zijn wel opmerkelijker dan affiches tegen het vloeken, aids of shag van een bekend merk. Zij tonen unieke kunstwerken van twintig kunstenaars uit binnen- en buitenland. Van zo dichtbij als Brunssum, zoals Karin Hermans, en van zo veraf als Engeland, Frankrijk en Polen, in het geval van James Sillavan, Istvan Toulouse of Stanislaw Weyman.

De kunstwerken worden getoond in reclame-vitrines op straat en ze zijn gefilmd bij nacht, met kunstlicht; wat beweegt zijn de lichten van het op de achtergrond passerende verkeer. Met zijn film heeft Peter Post een uniek kunstzinnig evenement vastgelegd, dat maar veertien dagen heeft geduurd. En dat hij zelf bedacht heeft: Peter Post is een vindingrijk man.

Zijn liefde voor de kunst is ook heel sociaal bewust: hij wil er zoveel mogelijk mensen in betrekken. En zoveel mogelijk kunstenaars, lang niet allemaal van wereldfaam zoals zijn vriend, het Duitse fenomeen Penck. Zijn ijver bracht hem tot medewerking aan de Brunssumse beelden-buiten tentoonstellingen in het Vijverpark en aan ondernemingen van het Bassin, later Simera-Signe, in Maastricht, als 'Le Cadavre Repris' – ook een vindingrijk project waarvoor veel kunstenaars moesten worden geworven.

Polen

Dat er veel Poolse namen voorkomen onder die van de makers van de gefilmde affiches verbaast niemand die weet hoe Post jarenlang de relaties van Brunssum met Polen mee heeft onderhouden, onder meer door uitwisseling van grafiek-tentoonstellingen.

Van de officiële contacten uit die jaren hebben de persoonlijke betrekkingen stand gehouden met Stanislaw Wejmen, Jacek Sroka en Henryk Ozog, alle drie verbonden, als assistent of docent, aan de academie van Krakau. Ofschoon Post en Salamon Contemporary Art – zoals sinds enige jaren de galerie aan de Wilhelminastraat heet – ook een Pools-Brunssumse joint-venture is, heeft dit kunstbedrijf tegenwoordig een bredere basis. De Oosteuropese kunst weet bovendien haar weg naar de Westerse markt meer en meer op eigen kracht te vinden.

En ofschoon de galerie, een privé-onderneming, gevestigd in de oude Brunssumse muziekschool, voordien woonhuis en tabakshandel, groot genoeg is om als privé- museum te functioneren, ligt de activiteit van Post en Salamon grotendeels buitenshuis: in het deelnemen aan kunstbeurzen op het internationale vlak.

Er zijn met het oog op internationale presentatie portfolio's beschikbaar van een aantal kunstenaars van 'de stal', op dat niveau vormgegeven door Piet Gerards.

● *Schilderij in Cobra-stijl van Alexander Vogels.*
Foto: FRANS RADE

Panter

De tentoonstelling, die in de galerie over twee verdiepingen nog tot eind januari van het volgend jaar te zien zal zijn, is er ook weer op basis van een idee van Post: het gaat allemaal – evenals de affiches – over een panter.

Het is de panter uit de Jardin des Plantes in Parijs waarover Rainer Maria von Rilke in 1902 een beroemd geworden gedicht schreef, dat gaat over kracht, gevangenschap en het niets meer kunnen zien door de tralies heen:

'Sein Blick ist vom Vorübergehen der Stäbe
so müd geworden das er nichts mehr hält.
Ihm ist alsob es tausend Stäbe gäbe
und hinter tausend Stäbe keine Welt.'

Dezelfde twintig kunstenaars van de affiches hebben hier werken bijeengebracht op hetzelfde thema, maar vrijer van vormgeving en in de favoriete techniek van de maker. Dat kan een murale installatie zijn, waarin men onmiddellijk het schilderschap van Gilbert de Bontridder herkent, of een beeld van marmer en graniet van Kees Buckers, of een cake-vormpje in een kooitje van de opgewekte Belg Pierre Mertens.

Er is een traditioneel schilderij, vast van vorm en fraai van kleur, van de Heerlenaar Alexander Vogels, in een Cobra-stijl, waarin een bonte panter zich verdekt heeft opgesteld. Er is een kooi met tralies en een levensechte speelgoed-panter – driedimensionaal achter een gat in een gele zeefdruk met groene bladeren. Van Lemmens. Het gevaarlijkst lijkt de panter van James Sillavan, een zwarte panter tegen de bruine achtergrond van een plank, afkomstig van een Parijs stort voor grof vuil, een exotisch beeld vol drama:

Serener is een werk in door roest gevlekt staal, van Karin Hermans, waarin vertikale zaagsneden symbolisch zijn voor tralies: voor duizend tralies. Er valt heel wat af te zien in de niet-te-tellen ruimten van de galerie Post en Salamon. Er blijft ook daarna genoeg in stock - maar de Panter-collectie moet niet ongezien verdwijnen, ingeladen voor een internationale tournee, die in het voorjaar begint in Galerie M, Berlijn.

Men moet wel even bellen: 045--253333. Het nummer is makkelijk te onthouden. Op zondag 8 en 15 januari hoeft dat niet. Dan is de galerie open van 2 tot 5.

Melancholische Mahle[r]

DOOR PETER P. GRAVEN

MAASTRICHT – Mahler-liefhebbers zullen de vorig jaar gestarte samenwerking van de professionele symfonie-orkesten van Aken en Maastricht ongetwijfeld van harte toejuichen. Qua instrumentale bezetting en met medewerking van de meer-dan-amateurkoren van beide steden (Cappella Aquensis, Studium Chorale, Limburgs Concertkoor) moet het immers nu mogelijk zijn alle symfonieën van de Weense weltschmerz-kampioen ook in deze contreien in eigen beheer tot klinken te brengen.

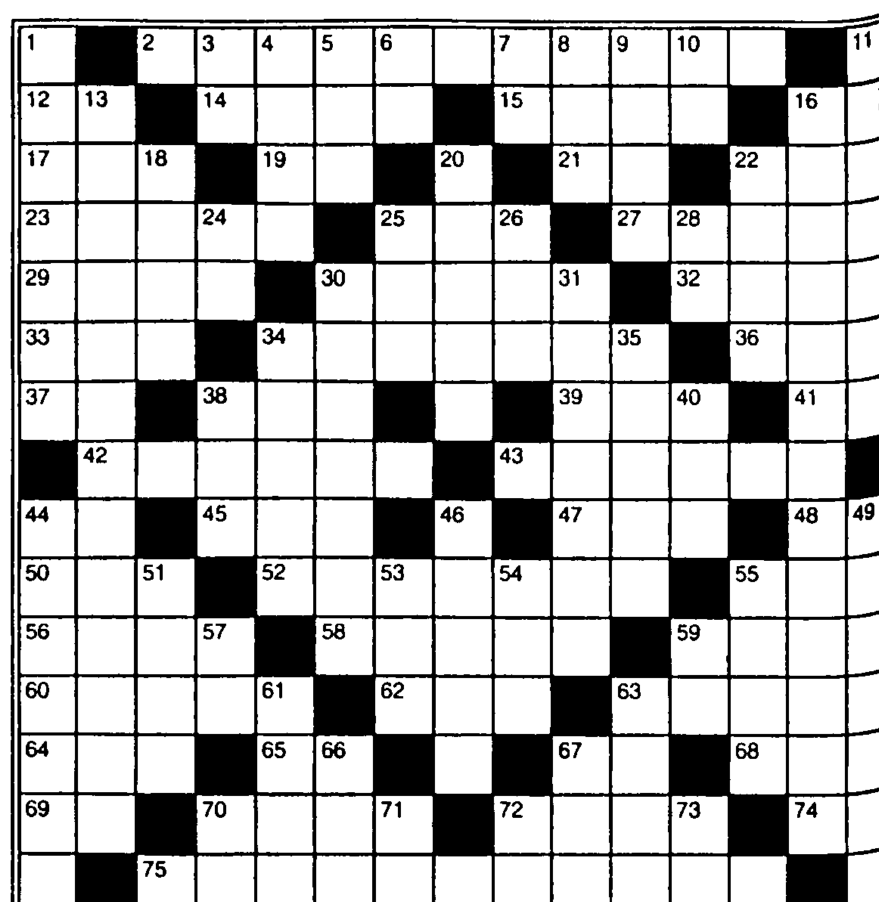
recensie

Over Euregionale 'samenwerking' gesproken: in Luik heeft men, althans wat Mahler betreft, de as Aken-Maastricht een slag vóór willen zijn. Het Orchestre Philharmonique de Liège bracht, in grote bezetting en met medewerking van twee Waalse dameskoren, een jongenskoor uit Aken(!) en de alt Jard van Nes, onder leiding van P[ierre] Bartholomée de Derde sym[fonie] van Gustav Mahler gisteravon[d in] het Maastrichtse Theater aan [het] Vrijthof ten gehore, na eerdere [uit]voeringen in Namen, Luik en A[ken].

In de visie van de Luikse dir[igent] dient muziek van Mahler niet 'schleppend' te worden uitgev[oerd] als vooral Duitse en Oostenri[jkse] 'Pultvirtuosen' dat menen te mo[eten] doen. Door de eerste afdeling en [het] menuet ietwat in tempo te nem[en,] droeg de muzikale droefgeestig[heid] een soepel, bijna lichtvoetig ka[rak]ter. Des te groter was het cont[rast] met het bezonnen Mitternachtsl[ied] door Jard van Nes met indringe[nde,] donkere uitstraling vertolkt. Om[dat] het slot-adagio qua tempo wee[r op] de lijn van het begin lag, kr[eeg] Pierre Bartholomée zijn muzi[kale] cirkel volledig rond.

Voor mijn gevoel sloot deze me[lan]cholische Mahler perfect aan bij [de] donkergrijze Winterreise van Sc[hu]bert, afgelopen zondag in Bunde.

puzzel van de dag

P&P E1823

61	35	23	58	29	63	64	4	6	30	69	38	15	40	75

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **2** weggebruiker; **12** aan boord; **14** rei; **15** betaalmiddel; **16** bijvoorbeeld; **17** mevrouw(Eng.); **19** heilige; **21** dwarshout; **22** zeen; **23** pl. in Israël; **25** jongensnaam; **27** hoefdier; **29** verdriet; **30** zeen; **32** medicus; **33** mondblaar; **34** viertal; **36** kloosterhoofd; **37** vervoersbedrijf; **38** meisjesnaam; **39** afgemat; **41** water in Friesl.; **42** bioscoop; **43** bekende; **44** kledingstuk; **45** schaatsproef; **47** watering; **48** terbium; **50** vogel; **52** rennen; **55** hoefdier; **56** kader; **58** persoonlijk; **59** ongeremd; **60** afkerig; **62** loop; **63** naaigerei; **64** voorz.; **65** bergplaats; **67** motorrace; **68** steen; **69** bijb.plaats; **70** buil; **72** eetgerei; **74** radon; **75** vrijetijdsbesteding.

VERTIKAAL: **1** orkest; **3** godsdienst; **4** windrichting; **5** insekt; **6** vr. munt; **7** landbouwwerktuig; **8** voorz.; **9** morsdoek; **10** jongensnaam; **11** betamelijke; **13** afzender; **16** brievenbezorger; **18** vieze lap; **20** stijl; **22** riv. in Portugal; **24** jongensnaam; **25** bijb. vrouw; **26** voordeel; **28** en andere; **30** gewicht; **31** krioelen; **34** onvolwaardige; **35** showen; **38** visgerei; **40** een zekere; **44** vloerzeil; **46** muziekinstr.; **49** rivierloop; **51** Noorse goden; **53** nakroost; **54** onbep. vnw.; **55** hooivork; **57** telegraaf restante; **59** computerprogramma; **61** geslepen; **63** uitgedorst graan; **66** sprookjesfig.; **67** punt; **70** insekt; **71** voorz.; **72** Verenigde Staten; **73** vr. munt.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** wimpel; **6** venten; **11** aak; **12** gok; **14** nar; **15** laan; **17** leges; **19** buks; **21** aandeel; **22** Utrecht; **23** as; **24** tiara; **26** ZO; **27** ore; **29** das; **30** wet; **32** smart; **34** banen; **36** hem; **37** vanzelf; **38** net; **39** tegel; **41** oehoe; **44** non; **45** pen; **47** lor; **49** RD; **51** tanig; **53** ma; **54** integer; **56** ergeren; **58** maal; **59** rente; **61** ruig; **62** lis; **64** las; **65** rui; **66** seinen; **67** tennis.

VERTIKAAL: **1** wolaap; **2** maan; **3** Pandora; **4** e.k.; **5** rog; **7** en; **8** nabenen; **9** truc; **10** nestor; **12** gelid; **13** keurs; **16** aas; **17** Let; **18** sta; **20** kHz; **25** aanzien; **27** Ommen; **28** erven; **30** wafel; **31** tenor; **32** set; **33** tal; **34** vla; **35** nee; **40** gobelin; **42** homerun; **43** grimas; **45** parel; **46** niets; **48** Ganges; **50** DNA; **51** ter; **52** Gré; **53** mei; **55** tali; **57** ruin; **60** nat; **63** Se; **65** re.

Winwoord: VERTROUWENSZAAK

DOOR GODERT VAN COLMJON

De onverdraaglijke veelheid van Mondriaan

DEN HAAG – Het overgangsgebied, de aarzeling tussen schemering en dageraad. Na 1920 bestond het voor Piet Mondriaan (1872-1944) niet meer. De structuur van zijn abstracte composities volgde uitsluitend nog de scherpe scheiding van kleurvlak en lijn, van rechthoek en vierkant. Sindsdien kende zijn schilderkunstige voorstelling van een schaduwloos universum nog slechts de kaarsrechte doorsnijding en de insluiting van primaire kleuren en niet-kleuren in haakse rasterpatronen.

Het grote overzicht van zijn schilderijen en werken op papier in het Haags Gemeentemuseum geeft er in het slotdeel vele voorbeelden van. Zo'n 80 van de in totaal 165 geëxposeerde werken. En dat is voor een 'smal genie', zoals Carel Blotkamp, hoogleraar kunstgeschiedenis en Mondriaan-deskundige, de schilder onlangs trefzeker typeerde, net iets te veel van het goede.

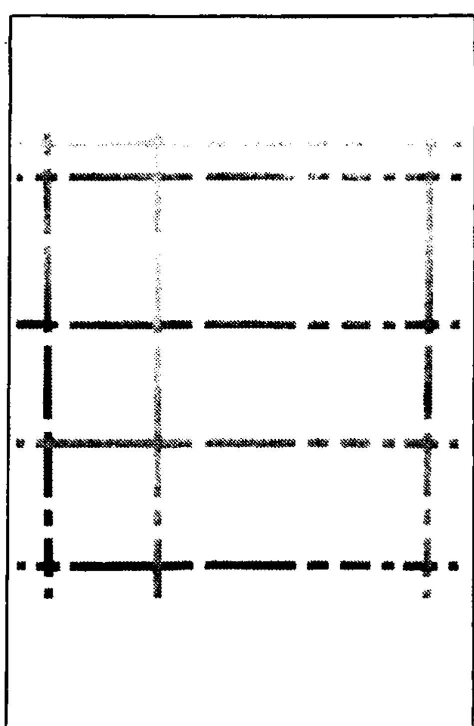
Eén Mondriaan is alle Mondriaans. Maar alle Mondriaans leiden niet tot méér Mondriaan, zo liet Blötkamp zich recentelijk ontvallen. Voor hem voegt de tentoonstelling in Den Haag, die dankzij bruiklenen uit 60 museale en particuliere collecties uit binnen- en buitenland een nagenoeg compleet overzicht biedt, dan ook niets toe aan het beeld van Mondriaan.

Ontsnappen

Als je door de zalen vol Mondriaans loopt, krijgt Blotkamp het gelijk gemakkelijk aan zijn zijde. Kun je voor een enkele Mondriaan nog ontsnappen aan zijn rigoureuze vereenvoudigingen en in plaats daarvan de subtiele afwegingen van lijn en kleur op je laten inwerken, in het Gemeentemuseum is dat niet meer mogelijk.

Mondriaans filosofie kende maar één doel: de installatie van een kosmische orde van zuivere abstracte verhoudingen waarin de mens bevrijd zou zijn van al zijn aardse bindingen.

De aanvaarding van zijn Nieuwe Beelding zou ten slotte ook het schilderij zelf overbodig maken, zo luidde zijn stellige toekomstverwachting. De vernietiging of uitdrijving van wat hij omschreef als 'de primitieve animale natuur van de mens', beschouwde hij als een noodzakelijke voorwaarde daartoe. Een genadeloos absolutisme? Of toch de universele verlossing die Mondriaan met zijn schilderijen zichtbaar wilde maken? Na 1920 is er van verwijzingen naar de natuur of de menselijke figuur geen sprake meer. Het schilderspalet is teruggebracht tot de primaire kleuren kleuren rood, geel en blauw en de niet-kleuren wit, zwart en grijs. Wat rest zijn strakke, verstilde composities van rechte zwarte lijnen en rechthoekige of vierkante kleurvlakken.

● *Het schilderij New York City 1 van Mondriaan.*

Foto: GPD

Mondriaan vond dat de Nieuwe Beelding een zaak van de menselijke intuïtie was. Een natuurlijke uitdrukking van de mens die in zuivere verhoudingen dacht: het neoplasticisme als vorm van denken. In het Haags Gemeentemuseum ligt het zwaartepunt duidelijk op Mondriaans neoplastische periode en wordt zichtbaar toegewerkt naar de laatste schilderijen, die hij in de jaren 1940-44 in New York maakte. Daarin wordt de toon 'losser' en bijna frivool ten opzichte van de abstracte lijncomposities die in de jaren 1926-39 in Parijs ontstonden. De twee hoogtepunten daarvan, Victory Boogie Woogie (1942-44) en Broadway Boogie Woogie (1942-43) werden voor deze tentoonstelling echter niet in bruikleen afgestaan.

Voor een naar volledigheid strevend overzicht als dit is dat een ernstige lacune. Het zijn immers de boogiewoogieschilderijen die door de bewonderaars van Mondriaan worden opgevoerd als bewijs dat er naast de licht contactgestoorde Mondriaan van de ijzeren zelfdiscipline en de compromisloze werkwijze, nog een andere Mondriaan bestond, die van het leven hield en op z'n tijd de charleston danste.

Oneindig

Een ander bewijs voor Mondriaans tweede natuur zou liggen in de materiële condities van zijn abstracte schilderijen. Lijnen beven, kleurvlakken trillen, snijlijnen aarzelen op microscopisch niveau, alsof het zou gaan om tere nuances die Mondriaan bewust zou hebben aangebracht teneinde de onbuigzaamheid van zijn composities te verzachten met blijken van menselijk tasten en zoeken. Maar zijn dit niet ook gewoon de fysieke grenzen, de fysiologische beperking van de schilder?

Ten slotte zijn er de veelgeroemde lijnen die niet ophouden bij de randen van het schilderij, maar denkbeeldig doorlopen. Daarmee zou Mondriaan een oneindig vrije ruimte hebben geschapen, terwijl het juist deze oneindigheid is, deze begrenzing zonder ophouden, die Mondriaans universum omkadert en beëindigt.

Na circa 1925 heerst in zijn schilderijen alleen nog de harmonie van de ruimte. Een lege, ontvolkte ruimte. Het witte vlak, zo laat het chronologische overzicht zien, krijgt steeds meer betekenis als onvermijdelijke gevolgtrekking van elk streven naar zuiverheid. Een onverstoorbare en smetteloze zuiverheid als uiterste consequentie van zijn Nieuwe Beelding.

Piet Mondriaan: 1872-1944, Haags Gemeentemuseum, t/m 29 april 1995. Open: ma t/m za 09-21 uur; zo en ma tot 18 uur.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij voorbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand ƒ 29,00
per kwartaal ƒ 86,90
Per acceptgiro:
per maand ƒ 30,50
per kwartaal ƒ 88,40
Losse nummers ƒ 1,75
Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

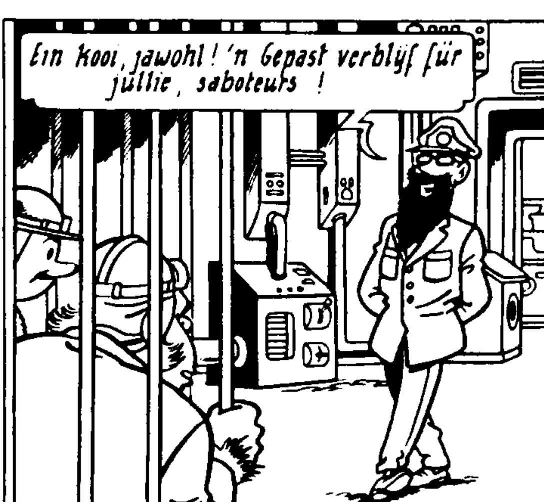
de averechtse aap

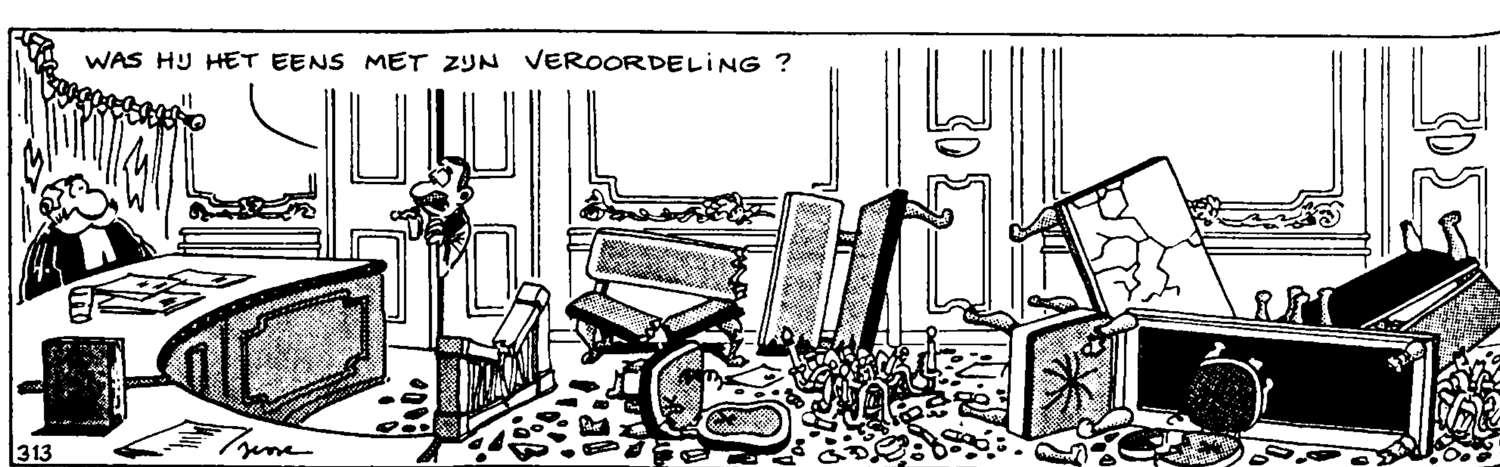

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

de rechter

recept

Zwezerik met mosterdroom

350 gr. kalfszwezerik, bloem, boter om te bakken, 5 el kalfsfond (potje) of sterk ingekookte bouillon, 1/8 liter (1,25 dl) slagroom, 1 afgestreken eetlepel dijon mosterd, 30 gr. koude boter in blokjes, 3 bieslooksprietjes

Leg de zwezerik ongeveer 1 uur in koud water. Breng de zwezerik met vers water aan de kook, draai de warmtebron laag en kook de zwezerik gaar in ongeveer 15 minuten. Neem de zwezerik met een schuimspaan uit het kookvocht, verwijder vliesjes en andere ongerechtigheden en verdeel de zwezerik in stukjes. Bestrooi de stukjes zwezerik met bloem en een beetje zout en bak ze in hete boter bruin en krokant.

Laat ondertussen in een steelpan de fond (of bouillon) met de slagroom en de mosterd al roerend een beetje inkoken. Voeg al roerend telkens enkele blokjes aan de saus toe en laat ze hierin smelten. Verdeel de saus over 6 kleine (pastei) bordjes, schik de gebakken stukjes zwezerik in het midden hiervan en garneer met kleingeknipte bieslook.

Carter zegt bestand te hebben bereikt

Van onze redactie buitenland

PALE – De Amerikaanse oud-president Jimmy Carter heeft naar zijn zeggen de Bosnische Serviërs en moslims gisteren overgehaald tot een bestand om vervolgens over beëindiging van de oorlog te praten. Carter zei dit op het vliegveld van Sarajevo na twee dagen van besprekingen in Pale met de Bosnisch-Servische leider Karadzic. De moslims en de VN-vredesmacht zijn echter sceptisch, en de Serviërs lijken voorwaarden aan de overeenkomst te verbinden.

Volgens het akkoord moet binnen 72 uur een bestand van kracht worden.

Het akkoord geldt voor heel Bosnië-Hercegovina, de zwaar bevochten enclave Bihac inbegrepen. De VN-vredesmacht moet op de naleving van het bestand toezien. De Serviërs beloofden Carter dat ze geen hulpkonvooien meer zullen tegenhouden, evenmin als de hulptoevoer via het vliegveld van Sarajevo. Beide partijen beloven de mensenrechten na te leven, internationale mensenrechtenorganisaties vrije toegang te verlenen en binnen afzienbare tijd gevangenen te ruilen. De Bosnische president Izetbegovic zei over het akkoord: „Ik zie geen kans op vrede, wel op een bestand," zei hij. Karadzic verbond echter na zijn gesprek met Carter een voorwaarde aan de goedkeuring van het akkoord. De Bosnische (moslim-)regering moet zich volgens hem eerst akkoord verklaren met directe beëindiging van de oorlog. Carter zei echter, dat de Servische leider had ingestemd met een bestand vanaf 23 december.

Ook de VN zijn terughoudend over het resultaat dat Carter heeft bereikt. Een woordvoerder noemde de „details nogal verwarrend."

Kamerlid GroenLinks mag blijven

Onderzoekscommissie: 'Varma was geen dief'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het GroenLinkse Kamerlid mevrouw T. Varma heeft zichzelf niet verrijkt ten koste van stichtingen waar zij deel van uitmaakte. Wel wordt haar slordigheid en onzorgvuldigheid verweten bij het beheer van de financiën. Volgens GroenLinks-fractievoorzitter Rosenmöller kan Varma „weliswaar geblutst en gedeukt, maar geloofwaardig als Kamerlid doorfunctioneren."

Voorzitter De Graaff-Nauta (voormalig staatssecretaris van Binnenlandse Zaken) van de commissie die de financiële handel en wandel van Varma onderzocht, deelt de conclusie van Rosenmöller. Wel waarschuwde zij gisteren tijdens de presentatie van het onderzoeksrapport dat „Varma zich er driedubbel van bewust moet zijn in een glazen huisje te leven." Rosenmöller betitelde het rapport als een „flinke draai om de oren" voor Varma.

De commissie onderzocht op verzoek van GroenLinks zelf drie affaires waarmee Varma afgelopen maanden in de publiciteit kwam. De oudste zaak is van begin jaren tachtig, toen Varma penningmeester was van het Grenada Komitee.

Onder haar beheer verdween 12.000 gulden. Over deze zaak concludeert de commissie dat Varma het Komitee meer dan eens heeft voorgelogen, bonnen vervalste en haar voorgangster als penningmeester valselijk ervan beschuldigde een deel van het geld gestolen te hebben. Uitgaven van in totaal ruim 8.000 gulden zijn nooit door Varma verantwoord. Ook De Graaff-Nauta kan niet aangeven waar dat geld is gebleven, maar stelt toch vast dat Varma zichzelf niet verrijkt heeft. Het GroenLinkse Kamerlid spreekt zelf van een „zwarte bladzijde in mijn geschiedenis." Volgens De Graaff-Nauta en Rosenmöller gaat het om een 'incident' dat zijn scherpte na zoveel jaar heeft verloren.

Twee recentere zaken zijn de vermeende betrokkenheid van het Kamerlid bij een hulpactie voor Frans Guyana en haar werkzaamheden bij een steunpunt voor migranten in Amsterdam. In beide gevallen is er geen sprake van dat Varma geld achterover heeft gedrukt. De Graaff-Nauta spreekt van twee 'non-affaires'.

punt uit

● Borssele

De Tweede Kamer stemt vandaag opnieuw over de kerncentrale Borssele. Dat moet omdat het CDA gisteren een motie indiende om de sluitingsdatum, het jaar 2004, „minder onherroepelijk" te maken en de mogelijkheid van een latere datum nadrukkelijk open te houden. Minister Wijers van Economische Zaken ontraadde de motie, die alleen de steun heeft van de kleine christelijke partijen.

● Rij-examen

Verstandige autorijscholen geven leerlingen 25 lessen voordat ze hen op examen sturen. Net als een piloot moet een aspirant-automobilist een minimum aantal 'vlieguren' hebben om zijn wagen goed onder controle te hebben in verkeerssituaties juist te kunnen inschatten. De Bovag adviseert daarom leerlingen voortaan ten minste 25 lessen te geven, voordat ze op rij-examen mogen voor auto of motor.

● Kok

VVD-fractieleider Bolkestein moet ophouden te vaak zijn liberale stempel op het kabinet te zetten. Premier Kok waarschuwt Bolkestein hiervoor „met klem" in een vraaggesprek met het weekblad Elsevier. Kok zegt letterlijk: „Hij moet niet te vaak proberen zijn liberale stempel te drukken door te zeggen: 'Het kabinet is toch vooral liberaal', daarna een hele tijd niks en tenslotte ook nog een scheutje sociaaldemocratie.'"

● Incident

De regels voor wapentransporten van Defensie hoeven niet te worden aangepast. Het wapenen munitietransport dat onlangs in de buurt van het Noordfranse Lille werd onderschept, moet als een ongelukkig incident worden beschouwd. Dat zijn enkele bevindingen naar aanleiding van het onderzoek dat de marineleiding heeft ingesteld.

● Mart Smeets

Mart Smeets blijft nog minstens vier jaar in dienst van de NOS. De redacteur-presentator van Studio Sport tekende gisteren een overeenkomst die hem tot 1999 aan de publieke omroep bindt.

● Milieubijdrage

Minister De Boer (Milieubeheer) heeft de invoering van een verwijderingsbijdrage van 250 gulden op nieuwe auto's verplicht gesteld voor de gehele autobranche. De bijdrage is bedoeld om een milieuvriendelijke demontage van autowrakken financieel mogelijk te maken. De regeling geldt met ingang van het nieuwe jaar. Iedereen die na 1 januari 1995 een kentekenbewijs aanvraagt voor een personenwagen of een lichte bestelauto moet de bijdrage betalen.

Inzet gevechtshelikopters ● Blauwhelmen concentreren

Navo-top wil harder optreden in Bosnië

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG – De VN-vredesmacht in Bosnië moet versterkt worden met gevechtshelikopters die belegerde blauwhelmen te hulp schieten en het transport van humanitaire hulp naar moslim-enclaves beschermen. Die aanbeveling hebben de militaire bevelhebbers van de Navo en veertien andere landen die troepen hebben in Bosnië gisteren op een topconferentie in Den Haag aan hun politieke bazen gedaan. Volgens de chefs van staven moet eventueel ook het aantal blauwhelmen in Bosnië worden uitgebreid.

De aanbevelingen van de 28 topmilitairen moeten de VN-macht in Bosnië, Unprofor, in de gelegenheid stellen meer zijn tanden te laten zien en de humanitaire missie in het oorlogsgebied voort te zetten. De Verenigde Naties en de regeringen van de landen die troepen hebben in ex-Joegoslavië, zullen de militaire adviezen de komende weken bespreken.

De informele militaire top in Den Haag, waartoe minister Voorhoeve (Defensie) het initiatief had genomen, werd voorgezeten door de Nederlandse bevelhebber generaal H. van den Breemen. Ze werd verder bijgewoond door onder andere de Russische 'Bosnië'-diplomaat Tsjoerkin en voorzitter Shalikashvili van de Amerikaanse chefs van staven. Daarmee wordt het voor de VN moeilijk het advies harder op te treden te negeren. De militairen vinden niet dat een wijziging nodig is in de vaak als te terughoudend ervaren 'schietinstructie' van de blauwhelmen.

Onduidelijk is nog hoeveel extra materieel en manschappen de topmilitairen nodig denken te hebben. Maar het idee is de nu ver uiteen gelegerde 23.000 blauwhelmen in Bosnië beter te bewapenen en te concentreren op een kleiner aantal plaatsen, waardoor ze zich beter kunnen verdedigen tegen pesterijen en blokkades van Servische milities. Daarbij „kan uitbreiding van het aantal manschappen een consequentie zijn," aldus Van den Breemen.

Afweer

Een groot probleem daarbij is het sterke luchtafweergeschut van de Serviërs. Volgens schattingen van de Bosnische moslimregering beschikken de Serviërs sinds kort over 200 SAM-luchtafweerraketten van Russische makelij. Die zouden desnoods onschadelijk gemaakt kunnen worden met luchtaanvallen door Navo-straaljagers, al voelt de Russische afgezant Tsjoerkin er weinig voor de Navo meer armslag te geven.

Dood voor het Witte Huis

● *Agenten van de Witte Huis-politie kijken neer op een man, die zij even eerder hebben neergeschoten. De man, die later in een ziekenhuis overleed, had vlak vóór het Witte Huis in Washington een politieman met een groot mes bedreigd. Toen hij weigerde het mes te laten vallen, werd hij doodgeschoten. Het was het derde schietincident in twee maanden tijd bij de ambtswoning van Clinton.* Foto: ANP

Studenten twijfelen over gesprek met Ritzen

Terughoudende reacties op handreiking politiek

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De studentenorganisaties LSVb en ISO hebben gisteren terughoudend gereageerd op de opstelling van de regeringsfracties van PvdA, VVD en D66. Die verwachten van de universiteiten en hogescholen een grotere inspanning om de collegegeldverhoging te verzachten. De verhoging met 1.000 gulden is daarmee van de baan. De organisaties beraden zich op de vraag of ze aan een overleg met minister Ritzen en de onderwijsinstellingen willen deelnemen.

„We staan zeker niet te juichen," aldus voorzitter K. Hekster van de LSVb. Ze wijst erop dat het niet de bedoeling van de studenten is de bezuiniging van 200 miljoen weer terug te spelen naar de onderwijsinstellingen. Dat zou ten koste gaan van de kwaliteit van het hoger onderwijs. „Hopelijk luidt de uiteindelijke conclusie dat de totale bezuiniging op het hoger onderwijs te groot is," aldus Hekster.

Ook de studentenorganisatie ISO is nog niet overtuigd van de waarde van de handreiking van de coalitiepartners. ISO en LSVb willen eerst het Kamerdebat van vandaag afwachten voordat ze beslissen of ze aan het overleg met Ritzen, universiteiten en hogescholen deelnemen. „Als dat overleg alleen maar draait om de vraag of die 200 miljoen bezuinigd moet worden op de studenten of op de instellingen, dan doen wij niet mee," aldus ISO-voorzitter Nuyten.

Ook de voorzitters Van der Hek van de HBO-Raad en Van Lieshout van de VSNU, de organisaties van universiteiten en hogescholen, waren gisteren terughoudend in hun reacties. Beiden zijn graag bereid te overleggen, maar hebben twijfels of dat veel oplevert.

De onderwijsspecialisten van PvdA, VVD en D66 kwamen maandagavond tot de slotsom dat minister Ritzen opnieuw moet onderhandelen met de universiteiten en hogescholen over het principe-akkoord dat hij anderhalve week geleden met hen sloot. „Het is een goed akkoord, maar hier en daar wat onevenwichtig, bijvoorbeeld op het punt van de collegegelden," aldus PvdA-Kamerlid Van Gelder.

Arbeidsbureaus dreigen met lange staking

DEN HAAG – De vakbonden in de arbeidsvoorziening dreigen met nieuwe stakingen voor onbepaalde tijd vanaf 9 januari als het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (CBA) vandaag niet ingaat op hun eisen. Dat hebben de diverse actiecomités gisteren besloten.

Het CBA vergadert vandaag volgens de bonden over de toekomst van de arbeidsvoorziening. De bonden vinden dat het CBA onvoldoende heeft gedaan om de bezuinigingen ongedaan te maken.

Melkert wil volgend jaar 100 miljoen gulden korten op de arbeidsvoorziening. Voor de jaren daarop wil hij 500 miljoen bezuinigen. Een groot aantal heeft maandag al gestaakt of op andere wijze actie gevoerd tegen de plannen.

Grondwater en storten afval stuk duurder

DEN HAAG – De fracties van PvdA en VVD in de Eerste Kamer zijn gisteren met de nodige aarzelingen akkoord gegaan met de verbruiksbelasting op het bereiden van drinkwater uit grondwater en het storten van afval. Vooral gezinnen in regio's waar waterleidingbedrijven geen oppervlaktewater kunnen benutten, zullen daardoor in 1995 worden geconfronteerd met een waterrekening die al gauw zeventig tot tachtig gulden hoger uitvalt.

De aarzelende VVD-fractie werd uiteindelijk over de streep getrokken door een motie waarin het kabinet wordt gevraagd na te gaan of de grondwaterheffing effectief is.

Explosie verwoest advocatenkantoor

UTRECHT – De politie van Utrecht heeft sterke aanwijzingen dat brandstichting de oorzaak is van een explosie en een brand die gisterochtend vroeg voor tonnen schade hebben aangericht in het advocatenkantoor Kramer, Bijkerk en Steenberghe in Utrecht.

Volgens de brandweer hebben onbekenden door de brievenbus een brandbare vloeistof naar binnen gegoten. Dit heeft zich via de meterkast naar de kelder verspreid en is daar door nog onbekende oorzaak tot ontploffing gekomen.

De politie is voorzichtiger. Voor haar staat nog niet definitief vast dat brandbare vloeistof via de brievenbus naar binnen is gegooid, al heeft zij wel sterke aanwijzingen in die richting. Over motief of daders kon de politie niets zeggen. Bij de ontploffing en de brand vielen geen gewonden.

Methadonprogramma gaat aan eigen succes ten onder

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM – Het methadonprogramma in Amsterdam dreigt aan het eigen succes ten onder te gaan. Omdat verslaafden gezonder blijven, veroorzaken ze ook langer overlast. Hun zeer lange overlevingsduur stelt nieuwe eisen aan de zorg. Dat schrijft het hoofd van de drugsafdeling van de hoofdstedelijke GG&GD, G. van Brussel, in het gisteren gepresenteerde jaarbericht.

Uit sociaal-medisch oogpunt werkt het Amsterdamse drugshulpmodel redelijk goed, zegt Van Brussel. Er komen relatief weinig verslaafden bij, sinds 1990 jaarlijks ongeveer 350. Tachtig procent van de zware verslaafden verkeert in een redelijk goede conditie en het aantal fatale gevallen van overdosis is relatief laag. Vergeleken met de omringende landen steekt de situatie in Amsterdam gunstig af.

Daar denken bewoners van de stad heel anders over. Er zijn veel klachten over op straat rondzwervende en spuitende junks en de criminaliteit die direct terug te voeren is op de drugsverslaving vormt een groot probleem.

Ondanks allerlei dwang- en drangprojecten, zoals het verplicht laten afkicken van junks die regelmatig de wet overtreden, is de situatie er naar de smaak van veel burgers niet beter op geworden.

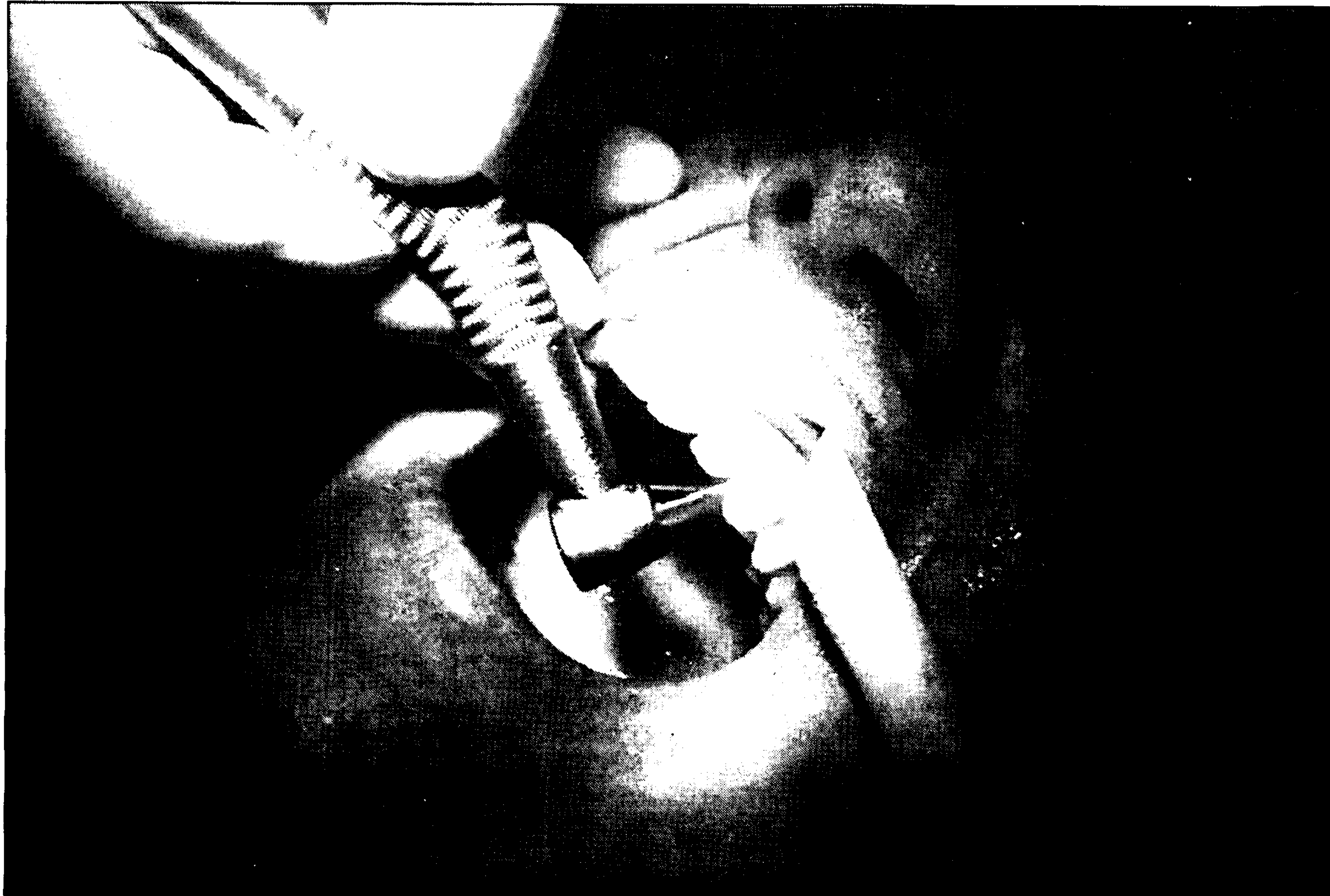
Van Brussel meent dat alle inspanningen voor de verslaafden die korter dan tien jaar drugs gebruiken, gericht moeten zijn op afkicken. Voor de oudere, langdurig verslaafden die er slecht aan toe zijn, denkt hij aan het verstrekken van een roesmiddel als palfium of van heroïne. Aan het verstrekken van heroïne moet de Gezondheidsraad haar goedkeuring nog hechten.

Uit de cijfers blijkt dat er sprake is van een sterke afname van het drugstoerisme uit Duitsland en dat de verontrustende stijging van het aantal etnische drugsgebruikers (Surinamers, Antillianen en Marokkanen) in 1991 en 1992, afvlakt in 1993.

De GG&GD deed een onderzoek naar het verschijnsel bij een groep van 175 drugsarrestanten. In die groep viel het aantal niet meer zo jonge Marokkaanse verslaafden op, die veelal illegaal in Nederland verblijven en Franstalig zijn. De criminaliteit die van de groep van 175 arrestanten uitgaat is overstelpend, aldus Van Brussel.

Stormloop op prothesen door nieuwe tandartsregeling

Gebitsindustrie moet even flink doorbijten

● *Tandartsen en tandtechnici hebben hun handen vol aan patiënten die uit kostenoverwegingen nog vóór de jaarwisseling behandeld willen worden.* Foto: ANP

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De gebitsindustrie maakt overuren door de overweldigende vraag naar kunstgebitten, bruggen en kronen. Veel ziekenfondsverzekerden willen snel een nieuw kunstgebit of een andere prothese omdat ze die per 1 januari niet meer vergoed krijgen.

Vrije dagen die tussen kerst en Oud en Nieuw worden ingetrokken, doorwerken in weekends en 's avonds: alles doen de tandtechnische laboratoria eraan om aan de enorme vraag naar prothesen op tijd te kunnen voldoen.

G. Eikmans van het Nederlands Tandtechnisch Genootschap spreekt van een verdubbeling ('of meer') van de omzet. Hij betreurt echter de huidige run op de gebitsfabrikanten. „Het is eigenlijk triest voor de laboratoria. Ze moeten veel overuren betalen, en waarschijnlijk hebben ze begin volgend jaar niks te doen. De kans op fouten wordt in dergelijke drukte groter."

Ziekenfondspatiënten moeten voor langlopende tandartsbehandelingen vóór 5 november een aanvraag hebben ingediend, willen ze deze ook in 1995 nog volgens de oude regeling vergoed krijgen. Het gaat dan met name om gebitsregulatie. Kunstgebitten en andere prothesen vergen minder tijd. Aanvragen voor prothesen die na 5 november zijn ingediend, kunnen daarom door het ziekenfonds volgens de oude regeling worden gehonoreerd. Mits ze dit jaar kunnen worden afgehandeld. Sommige laboratoria vrezen door de hoge werkdruk de deadline van 1 januari te overschrijden. „We krijgen al noodkreten van cliënten dat we niet op tijd aan hun wensen kunnen voldoen," zegt directeur Goedegebuuren van een tandtechnisch laboratorium in Ede.

Wat gebeurt er met mensen die zitten te wachten op een kunstgebit en dit tegen de verwachting in niet voor de jaarwisseling in hun mond kunnen stoppen? Volgens J. Voogt van de Ziekenfondsraad vallen deze klanten onder de nieuwe regeling. Dan krijgen ze bijvoorbeeld niet de helft van een kunstgebit à raison van 1.200 gulden vergoed. Tenzij ze zich met ingang van 1995 aanvullend hebben verzekerd, benadrukt Voogt.

Het zijn niet alleen de ziekenfondsverzekerden die haast maken met een prothese. „Ook particulieren nemen snel een kunstgebit uit angst en onzekerheid," zegt tandprotheticus H. Jansen in Den Haag. Hij werkt samen met zijn vrouw en neemt in verband met de drukte geen werk meer aan. In tegenstelling tot laboratoria ontvangt hij zelf patiënten voor het maken van kunstgebitten.

Het hele procédé voor een kunstgebit duurt twee tot drie weken, legt Jansen uit. Van de eerste afdruk, een gipsmal, een beetplaat, een wassen exemplaar tot het 'echte' kunstgebit.

Ziekenfondsverzekerden moeten met ingang van 1 januari voor een groot deel zelf de tandartskosten betalen. Zo krijgen volwassenen vanaf 19 jaar alleen het preventief onderhoud nog vergoed. Ze kunnen zich wel bijverzekeren voor andere behandelingen. Alleen dicht bijna geen enkele zorgverzekeraar het ontstane gat in zijn geheel.

Keuze aanvullende tandartspolis beperkt

DEN HAAG – Ziekenfondsverzekerden hebben slechts beperkte keuze hoe ze zich na 1 januari tegen tandartskosten willen verzekeren. De verzekeraars bieden uiteenlopende pakketten aan, al dan niet geïntegreerd in bestaande aanvullende verzekeringen. In het laatste geval kan de verzekerde alleen kiezen voor het hele aanvullende pakket, tandartszorg is niet mogelijk.

De mogelijkheid om nog per 1 januari van ziekenfonds te veranderen is echter zeer beperkt. Dat betekent dat de meeste verzekerden het moeten doen met wat hun maatschappij aanbiedt. Tot die conclusie komt de Consumentenbond, na een inventarisatie van de aanvullende pakketten die verzekeraars de afgelopen twee weken op de markt hebben gebracht. Fondspatiënten kunnen zich aanvullend verzekeren, nu de tandartshulp per 1 januari uit het verplichte ziekenfondspakket verdwijnt.

Ongeveer de helft van de maatschappijen heeft de tandartsverzekering ondergebracht in een algemeen aanvullende verzekering, waarin ook ondermeer alternatieve geneeswijzen en kraamzorg zijn opgenomen. Mensen die zich in het verleden hebben verzekerd voor bijvoorbeeld de kosten van antroposofische behandelingen, moeten nu een hogere premie gaan betalen omdat de tandartskosten aan het pakket zijn toegevoegd. Anders om is het zo dat mensen die zich niet aanvullend hadden verzekerd, maar wel de tandarts willen, nu het hele pakket moeten nemen.

De Consumentenbond raadt mensen aan eerst goed te bedenken of ze zich wel extra willen verzekeren. De bond wijst erop dat ze dan in ieder geval premie betalen, terwijl de ziekenfondsen lang niet alle tandartskosten echt vergoeden. Mensen met een goed gebit zouden weleens voordeliger uit kunnen zijn als ze zich niet verzekeren en het vullen van de gaatjes zelf betalen. Anders is het als mensen een slecht gebit hebben, of als het gezin kinderen heeft. In dat geval kan een tandartskostendekking wel voordeliger zijn. De bond adviseert mensen die een verzekering willen, zich vóór 1 januari bij de verzekeringsmaatschappij aan te melden. De bond vreest dat de verzekeraars na die datum veel moeilijker gaan doen (hogere eisen stellen) over het accepteren van nieuwe verzekerden.

NOS verzorgt voortaan zelf berichtgeving

Radionieuwsdienst was visitekaartje van ANP

Van onze redactie binnenland

HILVERSUM – „Radionieuwsdienst, verzorgd door het ANP." Die woorden klonken in 1936 voor het eerst in de ether. Op 31 december zal het voor het laatst zijn. Voor het laatst worden dan op de vijf publieke radiozenders de dagelijkse 47 nieuwsbulletins uitgezonden onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van NOS en ANP. Na 1 januari is het ANP één van de leveranciers van nieuws die anoniem hun bijdrage leveren aan de totstandkoming van de uitzendingen.

Met ingang van 1 januari 1995 verzorgt de Nederlandse Omroep Stichting het nieuws. De 34 werknemers van de Radionieuwsdienst, die in dienst waren van het ANP maar betaald werden door de NOS, komen dan ook in dienst van de NOS. De lokatie blijft dezelfde.

Voor de werknemers betekent de 'transfer' het einde van een langdurige periode van onzekerheid. De reactie was gistermiddag afwachtend positief. „Ik denk dat er voorlopig niet veel verandert," zegt Frank Auping, waarnemend hoofdredacteur. „De berichtgeving van het ANP blijft onze voornaamste bron. Nieuwsverschaffing voor een zo breed mogelijk publiek blijft ons doel."

De Radionieuwsdienst werkt al sinds jaar en dag in Hilversum: eerst in een statige villa aan het Melkpad, sinds het begin van de jaren tachtig in het souterrain van het Audiocentrum in het Omroepkwartier. Ondanks die sterke verbondenheid met de omroep was de Radionieuwsdienst toch het visitekaartje van het ANP. De naam van het ANP is voor vele Nederlanders onlosmakelijk verbonden met de radio.

Op 20 november 1936 werd het radionieuws uitbesteed aan het Algemeen Nederlands Persbureau, een in 1934 door de Nederlandse kranten opgerichte stichting. De vier grote omroepen van toen (Avro, KRO, NCRV en Vara) betaalden elk 20.000 gulden per jaar voor een nieuwsdienst die twee uitzendingen in de avonduren omvatte, de eerste om acht uur, de tweede om tien uur. Het ANP leverde een redactie en nieuwslezers. De dienst genoot al snel ruime bekendheid.

De stemmen van nieuwslezers als Jos van Ginkel, Rennie Pereira en de onlangs overleden Ad Hazewinkel waren vertrouwde geluiden in de huiskamer. De dienst groeide en het aantal uitzendingen nam toe tot 47 per dag: ieder heel uur en tijdens de piekuren ook op de halve uren is er nieuws, dag en nacht, behalve om middernacht in de Oudejaarsnacht.

Bijna alle radioluisteraars (94 procent) luisteren wel eens naar de Radionieuwsdienst, zo bleek uit onderzoek. Eén op de tien luisteraars stemt meer dan zeven keer per dag op een bulletin af. Mannen luisteren vaker dan vrouwen, ouderen vaker dan jongeren. Een meerderheid beoordeelt de dienst als betrouwbaar, objectief en prettig om naar te luisteren. Tweederde vindt het radionieuws over het algemeen interessant. Dertig procent daarentegen – in het bijzonder jonge luisteraars – vindt de bulletins niet levendig. Een minderheid noemt het ANP-nieuws oppervlakkig (16 procent), saai (6 procent) en moeilijk te begrijpen (2 procent).

VVD'er eerst vóór en nu tégen toelating

Weisglas maakt dubbele salto in zaak-Princen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Als een echte trapezewerker zwaaide VVD-Kamerlid Frans Weisglas deze week hoog in de nok van de vergaderzaal van de Tweede Kamer. Tot tweemaal toe wijzigde hij zijn standpunt over de toelating van de Indonesische mensenrechtenactivist Poncke Princen 180 graden. Een dubbele salto die in het parlement hoogst zelden te zien is. Weisglas, een gepokt en gemazeld politiek strateeg, heeft zich behoorlijk aan de zaak-Princen vertild.

Maandagochtend nog verkeerde Weisglas in een echte kerststemming. Hij had zojuist een brief van minister Van Mierlo van Buitenlandse Zaken ontvangen waarin werd meegedeeld dat de 67-jarige Princen de kerst 'om humanitaire redenen' bij zijn familie in Den Haag mag doorbrengen. Weisglas streek over zijn hart. Het klopte dat de VVD altijd faliekant tegen een visum voor 'overloper' Princen was geweest, erkende hij. „Maar ach, zo vlak voor de kerst ben je wat anders gestemd. Het moet dan maar, al klinkt dat wat sentimenteel."

Aftocht

Weisglas kon misschien ook weinig anders, want de Nederlandse ambassadeur in Jakarta had Princen – die in 1948 deserteerde uit het toenmalige Nederlands-Indische leger – al een visumstempel in zijn paspoort gegeven. Het kabinet, inclusief het VVD-smaldeel, was het daarmee eens. Gesteld voor zo'n voldongen feit is het lastig tegensputteren. De VVD'er koos dus voor de gedekte aftocht. Princen is welkom in Nederland, maar alleen op voorwaarde dat hij zich gedeisd houdt uit piëteit met de gevoelens van de oud-strijdmakkers die hij destijds verraden heeft, aldus Weisglas.

Gaandeweg de dag werd de toon van de liberaal harder. 's Avonds in het NOS-programma Nova: „Laten we er toch een keer een punt achter zetten. Deze man staat al jarenlang als een jengelend kind te roepen: ik wil er in!" Dreigend: „Als hij politieke uitspraken doet of voor de televisiecamera's verschijnt, is het regelrecht retour Jakarta."

Rookwolkjes

Gisterochtend was de stemming volledig omgeslagen. Er kringelden kleine rookwolkjes uit de oren van de liberale Kamerleden die zich opmaakten voor de wekelijkse fractievergadering. Vanuit Jakarta had Princen „opgelucht en verheugd" gereageerd op de visumverlening. De koffers waren al gepakt. De ambassadeur had hem gevraagd zich tijdens zijn bezoek 'terughoudend' op te stellen. Maar dat betekende volgens Princen niet dat hij de pers zou hoeven te mijden. In een interview met Trouw verklaarde hij de toelating tot Nederland te zien „als een soort begrip." Die uitspraak was voor de liberalen een brug te ver.

● *Poncke Princen*

Aan Weisglas de taak opnieuw een salto te maken. Het visum aan Princen moet worden ingetrokken, eiste hij gisteravond van minister Van Mierlo van Buitenlandse Zaken. „Princen heeft zich niet aan de afspraak gehouden. Hij trekt het bezoek op een politieke manier naar zich toe en daarmee stoot hij de oud-Indiëgangers voor het hoofd."

En zo leek Princen speelbal te worden van de grilligheid van de VVD-fractie. Hij mocht er eerst niet in, toen weer wel, tenslotte toch niet. De coalitiefracties PvdA en D66 konden weinig waardering opbrengen voor dit gedraai. PvdA'er Van Traa: „Uitspraken van collega Weisglas over een Princen die zijn bek moet houden, daar hebben we weinig aan. Laten we toch proberen deze zaak zuiver te houden."

Helder

Weisglas zelf vindt uiteraard dat hij een 'heldere lijn' heeft gevolgd. „Ik ben niet door de fractie teruggefloten. Dat mijn standpunt zich twee keer heeft gewijzigd, heeft te maken met het gedrag van Princen. Misschien heb ik te snel gezegd: laat die man maar komen, maar ik heb er geen spijt van. Nee, ik voel me zeker niet zwabberend."

Alarmknop aan touwtje om nek veel goedkoper

'Angstige oudere vaak onnodig naar tehuis'

DOOR THEO HAERKENS

DEN HAAG – Alleenwonende ouderen die bang zijn dat hen thuis iets overkomt, wijken nogal eens uit naar verzorgingshuizen, terwijl ze al geholpen zouden zijn met een alarmknop die ze aan een touwtje om hun nek kunnen dragen. Die voorziening is veel goedkoper. De sectie Welzijn Ouderen van de werkgevers in de zorgsector (VOG) vraagt in een brief aan de Tweede Kamer aandacht voor dit probleem.

In het alarmeringssysteem waarvan ouderen gebruik kunnen maken als ze bang zijn dat hen thuis iets overkomt, zitten volgens de werkgevers 'verkeerde prikkels'. Mensen kiezen voor een dure oplossing omdat ze niet in aanmerking komen voor een goedkopere, aldus woordvoerder G. Boon von Ochssée van de sectie Welzijn Ouderen. De werkgevers willen een eenvoudiger selectie om te beoordelen of mensen in aanmerking komen voor zo'n alarmknop, die jaarlijks per aansluiting ongeveer 450 gulden kost.

Ingewikkeld

Gemeenten kunnen mensen op sociale gronden toelaten tot het systeem, terwijl de zorgverzekeraars dat doen op medische gronden. Deels overlappen die elkaar, wat voor nogal wat gemeenten reden is verzoeken af te wijzen. Dezelfde aanvragers krijgen van de zorgverzekeraars op medische gronden vaak toch wel een aansluiting en de gemeente draait niet op voor de kosten. Dat gaat echter alleen op voor zover er sprake is van overlapping van de medische en sociale criteria.

Bij nogal wat ouderen versterken medische en sociale problemen elkaar. Wie hoge bloeddruk heeft, wie net is hersteld van een hartinfarct of last heeft van duizeligheid of pijn in de borst, voldoet puur medisch gezien niet aan de criteria. Door de angst waarin deze mensen leven - 'Vorige keer is het net goed gegaan, maar wie zegt dat ik een tweede keer geluk heb?' – vallen ze wel binnen de sociale criteria, aldus directeur M. de Coole van de Stichting Welzijn Ouderen Nijmegen.

Inwoners van een gemeente die geen geld meer wil uittrekken voor deelname, lopen echter het risico buiten de prijzen te vallen omdat de verzekeraars veel strenger selecteren. De veertig procent bij wie de medische noodzaak ontbreekt, heeft geen alternatief meer en wijkt, als dat mogelijk is, uit naar een verzorgingshuis. „De mensen willen zekerheid," verklaart Boon von Ochssée, „ook al is zo'n stap medisch noch sociaal noodzakelijk".

Afschuiven

Volgens Boon is het niet alleen heel vervelend dat mensen onnodig hun zelfstandigheid opgeven. Opvang in een verzorgingshuis kost de samenleving veel meer dan een simpel alarmapparaatje. Bovendien valt veertig procent van de financiering weg voor de hulpcentrales als alle gemeenten zo redeneren. Apparatuur en mankracht zijn dan niet meer betaalbaar en het hele systeem zakt in elkaar.

Het weglekken van dit geld kan worden voorkomen door de toelatingsselectie in één hand te geven, aldus de werkgevers. „Het maakt ons niet uit of de gemeenten de zaak regelen of de zorgverzekeraars. Maar er moet wel een eind komen aan het afschuiven, waardoor de klant noodgedwongen kiest voor een duur alternatief omdat de goedkope oplossing voor hem onbereikbaar is."

Het alarmeringssysteem werkt vrij eenvoudig. De centrale herkent degene die de knop indrukt waarna de operator familie, buren of vrienden inschakelt om poolshoogte te nemen. Vrijwel alle ouderen die nog zelfstandig kunnen wonen, kunnen ermee omgaan. Alleen dementerenden komen niet in aanmerking. Geschat wordt dat vijf tot tien procent van de 65-plussers behoefte heeft aan deze voorziening. Bij 75-plussers is dat vijftien tot twintig procent.

Produktie Swatchmobile definitief in Frankrijk

Auto die loopt 'als een klok'

Van onze redactie economie

STUTTGART – De kleine stadsauto Swatchmobile die de Duitse autofabrikant Mercedes samen met de bedenker van het Swatch-horloge gaat maken, rolt vanaf eind 1997 in Frankrijk van de band. Mercedes heeft gekozen voor de plaats Hambach in Lotharingen, vlak over de grens met Duitsland, als vestigingsplaats voor de fabriek.

Een week geleden liet de voorzitter van de ondernemingsraad bij Mercedes, Karl Feuerstein, weten dat de keuze op Hambach was gevallen. Mercedes wilde dat toen niet bevestigen, omdat er nog over diverse vestigingsplaatsen zou worden onderhandeld. De OR-voorzitter was zeer teleurgesteld over vestiging in Frankrijk en sprak van een „vernietigend signaal" voor Duitsland als centrum van de autoproduktie.

Volgens Daimler-Benz, het moederconcern van Mercedes, zijn er meer dan zeventig vestigingsplaatsen voor de fabriek onder de loep genomen. De keus is op Hambach gevallen wegens de ligging in het centrum van de markten, concurrerende loonkosten, de grote mate van flexibiliteit in de werktijden en de nabijheid van talrijke toeleveranciers, aldus Daimler-Benz.

De Swatchmobile wordt gemaakt door Micro Compact Car AG, waarin Mercedes voor 51 procent en de Zwitserse bedenker van het Swatch-horloge Nicolas Hayek voor 49 procent deelneemt. In de fabriek, waarvan de bouw ongeveer 750 miljoen mark kost, komen ongeveer 1.900 mensen te werken. Indirect levert de vestiging 9.000 banen op, waarvan een groot deel in Duitsland.

De bouw van de fabriek begint in het derde kwartaal van volgend jaar. De produktiecapaciteit bedraagt 200.000 auto's per jaar. De prijs van de 2,50 meter lange auto zal volgens Mercedes duidelijk onder de 20.000 mark komen te liggen.

Helmut Werner, de bestuursvoorzitter van Mercedes, verklaarde dat met de auto een volledig nieuw marktsegment wordt geschapen met enorme groeikansen.

Intel vervangt gewraakte chip alleen op verzoek

Van onze redactie economie

SANTA CLARA – Intel, 's werelds grootste producent van halfgeleiders, heeft besloten tot vervanging van zijn gewraakte Pentium-chip, zo is gisteren bekendgemaakt. De chip kwam eind november in het nieuws doordat die onbetrouwbaar bleek te zijn bij het maken van ingewikkelde berekeningen. De klant moet wel zelf om vervanging vragen. Er geldt geen termijn waarbinnen om vervanging moet worden gevraagd.

Intel heeft de laatste tijd veel kritiek gekregen omdat het concern de fouten van de chip bagatelliseerde. Zo zou volgens het bedrijf de fout statistisch gezien slechts eenmaal in de 27.000 jaar voorkomen. Bovendien wist Intel al van het elektronische gebrek vóórdat het in de openbaarheid kwam door publikaties op het elektronische informatie-netwerk Internet. Intel-topman Andrew S. Grove liet gisteren weten dat „wat wij als een klein gebrek beschouwen, een eigen leven is gaan leiden."

Het concern opende naar aanleiding van de publikaties een telefoonnummer in Groot-Brittannië, waar de gebruikers voor informatie terecht konden, maar nog steeds leek het zich niet erg druk te maken om de Pentium-chip. Wie kon aantonen door de fout te zijn getroffen, kon een andere chip krijgen. Maar gisteren heeft Intel de gebruikers dan toch zijn excuses aangeboden.

Wat de operatie gaat kosten, is nog niet duidelijk. Er zijn dit jaar naar schatting zes miljoen processors verkocht. Intel zal de kosten in ieder geval ten laste brengen van zijn resultaten over het vierde kwartaal. De onderneming zal haar produktie richten op de verbeterde versie van de Pentium-chip om in de komende maanden aan de te verwachten vraag te voldoen.

Eerder deze maand zette IBM de levering van zijn met de Pentium-chip uitgeruste apparaten stop. De computergigant was wel de enige dit dat deed. IBM heeft zijn gebruikers aangeboden de chip te vervangen. Volgens IBM Nederland komt Intel over ongeveer twee maanden met een „goede" Pentium-chip op de markt en wordt tot die tijd de halfgeleider indien nodig vervangen.

Andere computerfabrikanten zijn hun produkten met de chip gewoon blijven leveren. Er is een programma verkrijgbaar dat de fout herstelt, maar daardoor gaat de computer wel trager werken.

'Gestage vermindering van de werkloosheid'

Oeso optimistisch over Nederlandse economie

Van onze redactie economie

PARIJS – De Oeso is optimistisch over de ontwikkeling van de Nederlandse economie in 1995 en 1996. Het dit jaar begonnen economische herstel is volgens de Oeso niet zwakker dan in ons omringende landen, ook al was het dal waar Nederland doorheen ging minder diep. De groei van het bruto binnenlands produkt (bbp) zal oplopen van de magere 0,4 procent van 1993 tot 2,5 procent dit jaar, 2,9 procent in 1995 en 3,2 procent in 1996.

De Oeso voorspelt dit in haar halfjaarlijkse rapport over de vooruitzichten voor de 25 aangesloten industrielanden. Het herstel in ons land steunt vooral op de export, maar de binnenlandse vraag zal de komende jaren een steeds grotere bijdrage leveren aan de groei van de totale produktie. De exportgroei valt terug van 6 procent dit jaar (1993: 1,7) naar 5,3 procent in 1996. De toeneming van de binnenlandse vraag neemt tegelijkertijd toe van 1,8 tot 3,2 procent. In 1993 was sprake van een daling met 0,5 procent.

Het sterke exportherstel over 1994 werd gedragen door de basischemie en -metaal. De groei van de bedrijvigheid stimuleerde de binnenlandse vraag. Toenemend vertrouwen bij de consument en een verbetering van het economisch klimaat in het algemeen veroorzaakten dit jaar een groei van de gezinsconsumptie met 1,7 procent tegen 0,7 procent in 1993. Ook de markt voor koopwoningen leefde op, mede door een lagere hypotheekrente en hogere huren.

De jaarlijkse stijging van de consumentenprijzen zal tot en met 1996 tussen 2 en 2,25 procent blijven. De korte rente, het tarief voor leningen met een looptijd van drie maanden, zal volgend jaar rond de 5 procent blijven en komt in 1996 op gemiddeld 5,6 procent. De rente op de Nederlandse kapitaalmarkt ziet de Parijse instelling stijgen van gemiddeld 7,0 procent dit jaar tot 7,5 procent in 1995.

Volgens de Oeso zal de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven, die de afgelopen jaren door de kracht van de gulden was afgegleden, verbeteren door loonmatiging.

Het rapport voorziet een gestage vermindering van de werkloosheid. Het werkloosheidspercentage bereikte in februari een hoogtepunt van 10,3 en was in augustus afgenomen tot 9,6, doordat de vraag naar tijdelijke werknemers groeide. Volgens de Oeso zal de werkloosheid verder afnemen tot 8,6 procent volgend jaar en 7,9 procent in 1996, wanneer de economie bijna op de top van haar capaciteit draait.

Uiltje knappen

● *Niet alleen de eerbiediging van de mensenrechten, maar ook de arbeidsomstandigheden laten in China veel te wensen over. Deze werkneemsters van een concern in Shenzhen dat alarm-installaties voor auto's produceert, draaien lange dagen en maken dankbaar gebruik van een tien-minuten-pauze om snel even een uiltje te knappen.* Foto: REUTER

Ook binnenlandse omzet trekt aan

DEN HAAG – De binnenlandse omzet van de industrie heeft zich in het tweede halfjaar van 1994 krachtig hersteld. De economische groei blijft voornamelijk voor rekening van de export, maar volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt uit de omslag na juni duidelijk dat ook de economie in Nederland zelf „behoorlijk is aangetrokken."

De industriële omzet steeg van januari tot en met oktober met 4 procent. In 1993 daalde de omzet nog met 6 procent. Het aandeel van de binnenlandse verkopen in dat cijfer is geleidelijk aan groter geworden. In het eerste kwartaal ging het nog om een daling van de binnenlandse omzet (-1) en in het tweede kwartaal om een voorzichtige +1 procent.

Luieroorlog beëindigd

AMSTERDAM – Procter & Gamble (P&G) en Mölnlycke hebben de strijdbijl begraven in het gevecht om de anti-lekrandjes van de luierbroekjes. Procter (Pampers) is bereid een vergoeding te accepteren om de oorlog te beëindigen, zo liet raadsman mr T. Schaper gisteren weten. „Alleen de laatste puntjes moeten nog op de i worden gezet," aldus de advocaat.

De strijd tussen beide luierfabrikanten liep zo hoog op dat Procter Mölnlycke (Libero) in september via de kort-gedingrechter probeerde de concurrent het gebruik van de door Procter geoctrooieerde lekrandjes te verbieden. President Willems van De Haagse rechtbank wees deze eis af omdat hij vond dat Procter geen spoedeisend belang had – het bedrijf had al in 1991 aan de bel getrokken – bij dit verbod. Bovendien was er volgens de rechtbank geen sprake van een inbreuk op het octrooi. Mölnlycke kan, samen met de Japanse partner Uni-Charm, de produktie en verkoop van de succesvolle Libero Up&Go trainingsbroekjes voortzetten.

Geen banen weg door fusie Union-Stokvis

Van onze redactie economie

ROERMOND – „Een goede zaak. Met de fusie worden de activiteiten en de risico's gespreid. Ik zie in elk geval meer voor- dan nadelen in die omgekeerde overname. En voor de werkgelegenheid zal het geen negatieve gevolgen hebben."

Zo reageert Union-directeur ir. N. de Jager op de voorgenomen fusie tussen het conglomeraat R.S. Stokvis in Den Haag en Union Nieuwleusen. Omdat Stokvis niet op de beurs is vertegenwoordigd, is het de bedoeling dat handelsonderneming Borsumij Wehry 'dochter' Stokvis naar de beurs brengt door een omgekeerde overname van Union. Daartoe worden de aandelen van Stokvis overgedragen aan het wel beursgenoteerde Union. Het ligt in de bedoeling dat Stokvis-Union zelfstandig verder op overnamepad gaat en daardoor middelen kan aantrekken via aandelenemissies.

Union sluit dit jaar af met verlies, Stokvis met winst. Union bestaat uit de fietsenfabrieken Union Nieuwleusen, Janssen rijwielframes in Roermond, Rivel in Surhuisterveen, Jan Janssen B.V. in Putte, Lonneker Textiles in Enschede en Feenstra's Technische Industrie in Dalfsen. Het aantal medewerkers bedraagt 420, dat zijn er 30 minder dan een jaar geleden. Vorig jaar werd een verlies geleden van 3,9 miljoen op een omzet van bijna 78 miljoen. Voor dit jaar wordt gerekend op een verlies van 1,9 miljoen.

„En volgend jaar hopen we weer zwarte cijfers te kunnen schrijven. De vooruitzichten zijn in elk geval goed. Onze orderportefeuille is uitstekend gevuld en de nieuwe modellen slaan aan," aldus ir. De Jager. Stokvis bestaat uit een aantal produktiebedrijven en handelsondernemingen, verspreid over het gehele land. Het aantal werknemers bedraagt 900 op een omzet van 400 miljoen. Stokvis droeg vorig jaar in positieve zin bij aan het resultaat van moedermaatschappij Borsumij Wehry.

De overname zal worden begeleid door ABN-Amro. Aandeelhouders die afstand willen doen van hun aandelen Union krijgen, bij doorgang van de transactie, daartoe de gelegenheid tegen een koers van 27 gulden per aandeel. Deze koers is gebaseerd op de gemiddelde beurskoers over de afgelopen maand.

Bastion Hotels breidt fors uit

DEN HAAG – Bastion Hotels gaat het aantal vestigingen bijna verdubbelen. De Nederlandse hotelketen wil vóór de eeuwwisseling 20 tot 30 nieuwe hotels openen in Nederland – ondermeer in Maastricht – België en Duitsland. Met de uitbreiding is een investering gemoeid van 120 tot 180 miljoen gulden.

Om deze expansie mogelijk te maken heeft Bastion Hotels twee nieuwe aandeelhouders aangetrokken. Alpinvest Holding N.V. en de Nederlandse Participatie Maatschappij (NPM) dragen elk circa 5 miljoen gulden bij aan het vermogen van de hotelketen.

De keten wil met de uitbreiding haar positie op de markt van middenklassehotels (de zogenaamde economy-hotels) versterken. Bastion Hotels telt momenteel dertig vestigingen, waarvan één in Duitsland, met in totaal 1.200 kamers.

Fletser

AMSTERDAM – Het aandeel Begemann wordt steeds fletser. Gisteren zakte het fonds van Joep van den Nieuwenhuyzen op de lokale markt van de Amsterdamse effectenbeurs diep weg. Rond 15.00 uur bereikte het concern zelfs een historisch dieptepunt van f 25. Uiteindelijk trok de patiënt nog iets bij tot een slotkoers van f 25,70, een min van f 2,10. Beleggers lijken de hoop te hebben opgegeven dat het met Begemann ooit nog wat wordt.

Was het record van Begemann het gesprek van de dag op de beurs, voor het overige viel er niet veel te beleven. Na een hoopvolle start zakte de AEX, de Amsterdamse beursthermometer, weg tot 410,64 punt, een verlies van 0,21 punt. De obligaties gaven gemiddeld een dubbeltje prijs.

Van de hoofdfondsen speelden Hoogovens en KPN zich in de kijker. Het metaalconcern profiteerde van de hooggespannen verwachtingen op de staalmarkt en eindigde f 1,40 hoger op f 75,80. Het hoog genoteerde KPN had aanvankelijk wat last van winstnemingen, maar herstelde zich in de loop van de dag knap: 7 dubbeltjes erbij op f 58,60. De chemiefondsen Akzo en DSM blijven de laatste weken ook redelijk op peil. Beide concerns boekten opnieuw winst. Akzo steeg twee kwartjes tot f 194,50 en DSM kreeg er twee dubbeltjes bij op f 135,40.

Verder zat VNU, de onverwachte lachende derde in het Hilversumse omroepgevecht, opnieuw in de lift. De uitgever maakte nabeurs bekend dat het – ondanks de bemoeienis met RTL – wel snor zit met de belangen in de omroepbladen van de KRO, de NCRV en Avro. Het was alsof beleggers dit nieuws van tevoren geroken hadden. Opnieuw liep de koers op, ditmaal met f 0,80 tot f 176,10.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	60,90	60,60
Aegon	111,80	111,60
Ahold	53,30	52,90
Akzo Nobel	194,00	194,50
Bols Wes. c	33,30	33,10
CSM cert.	67,00	67,70
Dordtsche Petr.	197,60	197,30
DSM	135,20	135,40
Elsevier	17,60	17,60
Fokker cert.	12,00	12,10
Fortis Amev cert.	74,30	74,60
Gist-Broc. cert.	46,80	46,50
Heineken	261,50	261,90
Hoogovens nrc	74,40	75,80
Hunter Douglas	78,00	78,40
ING c.	82,00	81,90
KLM	44,30	44,10
Kon. KNP BT	48,90	48,60
Kon. Olie	187,90	187,90
KPN	57,90	58,60
Nedlloyd	56,00	55,90
Océ-v.d.Gr.	77,10	77,80
Pakhoed cert.	47,00	46,90
Philips	51,80	51,70
Polygram	79,20	78,40
Stork	43,20	43,00
Unilever cert.	199,00	198,90
Van Ommeren nrc	45.50	45,40
Ver.Bezit VNU	175,30	176,10
Wolters-Kluwer	122,40	123,50

Avondkoersen Amsterdam

Abn Amro Hold. 60,60 (60,60)
Kon. Olie 187,60-187,90 (187,90)
Wolters Kluw. 123,50 (123,50).

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	84,00a	83,00
ABN Amro pref.	58,00	58,00
ABN AmroHld.prf.c.	6,46	6,41
ACF-Holding	31,00	33,10
Ahrend Groep c.	183,30	182,00e
Alanheri	37,00	37,00
Ant. Verff.	428,00	431,00b
ARTU Biologicals	4,20	4,10
Asd Options Tr.	20,50	20,70
Asd. Rubber	2,40	2,40
Atag Hold. cert.	110,00f	109,50
Athlon Groep	67,70	66,80
Athlon Groep nrc	65,70	65,70
Aut.Ind.R'dam	117,00	117,00
Ballast Nedam c.	72,00	72,00
BAM Groep	103,90	103,30
Batenburg	147,50	147,50
Beers	190,30	191,00
Begemann Groep	27,80	25,70
Belindo	282,20	282,60
Besouw Hold.	33,70	33,70
Blydenst.-Will	26,30	26,30
Boer De Winkelb.	70,10	70,30
Borsumy Wehry	25,50	25,50
Boskalis cert.	35,00f	35,40
Braat Beheer	23,90	23,80
Breevast	8,50	8,50
Burgman-Heybroek	1365,00	1365,00
Calvé-Delft cert.	1375,00	1375,00
Calvé-Delft pref	885,00	885,00
Cap Volmac	23,50e	23,60
Ceteco Hold.	43,70	44,50
Cindu Intern.	95,00	95,00
Claimindo	280,00	280,00
Content Beheer	29,30	29,40
Credit LBN	40,40	40,50
Crown v.G. cert.	154,40	154,00
CSM	67,00	67,70
De Drie Electr.	15,70	15,70
Delft Instrum.	26,00	25,80
DICO Intern.	67,80	66,80
Dorp-Groep	35,20	35,50
Draka Holding	39,40	39,50
Econosto	20,40	20,80
EHCO KLM Kleding	32,00	32,00
EMBA	207,00	207,00
Eriks Holding	118,60	118,00
EVC Intern.	76,70	76,70
Flexovit Int.	86,20	85,80
Frans Maas cert.	52,30	52,50
Free Record Shop	30,50	30,30
Fugro cert.	33,70	33,50
Gamma Holding	88,40	87,00
Gamma pref.	6,00	6,00
Garzarelli $	10,50e	-
Gelderse Pap.	82,50	82,50
Getronics	59,90	59,80e
Geveke	32,00e	32,00e
Giessen-de N.	73,50	73,00
Gouda Vuurvast	70,20	70,20
Goudsmit	35,00	35,00
Groenendijk	26,70	26,80
Grolsch cert.	52,20	52,50e
Grontmij	63,00	62,90
GTI-Holding	153,50	153,00
Hagemeyer	140,50	140,30
HAL Trust B	15,50	15,70
HAL Trust Unit	15,80	16,00
HBG	266,00	264,00
Heijmans	60,00	60,00
Heineken Hold. A	237,40f	236,30
Helvoet Holding	26,00	26,00
Hes Beheer c.	19,60	19,60
Hoek's Mach.	78,50	78,50
Holl. Colours	89,00	89,00
Holl. Ind. Mij	63,50	63,50
Holl.Sea S.	0,37e	0,38
Hoop Eff.bank	7,40	7,40f
Hunter D.pref.	1,75	1,75
IHC Caland	43,00f	43,20
ING	7,09	7,09
Inter/View Eur.	7,80	7,80
Internat.Muell.	93,00	92,50
Kuhne+Heitz	34,80	34,80
Kas-Associatie	63,00	62,20
KBB	96,60	97,00f
Kempen & Co	14,30	14,30
Klene Holding	134,00	134,00
Kon. Sphinx Gust.	54,10	53,00
Kon.KNP BT c.pref.	7,13	7,15
Kondor Wessels	44,20	44,00
Koppelpoort	420,00	420,00
Krasnapolsky	139,50	137,00
Landré & Gl.	45,00	45,00
LCI Comput.Gr.	4,00	4,05
M.Enim OB-cert	84,00	84,00
Macintosh	42,40	42,40
Management Share	1,20	1,25f
Maxwell Petr.	201,70	201,50
Moeara Enim	1620,00	1610,00
Moolen Holding	40,50e	40,60
Mulder Boskoop	33,00	33,20
Multihouse	1,80	1,90
Naeff	485,00	425,00e
NAGRON	86,80	87,00
Nat. Inv. Bank A	131,00	131,00
Nat. Inv. Bank C.pref.	175,00	175,00
NBM-Amstelland	18,30	18,60
Ned.Part.Mij	52,20	52,20
Ned.Springst.	7060,00	7060,00
NEDAP	59,00	58,50
Nedcon Groep	40,40	40,00
Nedschroef Hold.	72,80	72,40
Neways Electr.	12,70	12,60
Nijv.-Ten Cate	78,20f	78,40
NKF Holding	217,20	217,00
Norit	19,80	20,70
Nutricia VB cert	85,70	85,40
OPG cert.	43,80	44,00
Orco Bank cert.	62,00	62,00
Ordina Beheer	23,00	23,00
OTRA	306,00	305,00e
P & C Groep	80,00f	80,00f
Philips Electr. d'95	51,00	-
Pie Medical	7,80	7,80
Pirelli Tyre	10,90	10,50f
Polynorm	170,20	171,50
Porc. Fles	21,50	22,00
Randstad	91,80	91,00
Reesink	121,00	121,00
Rood Testhouse	5,00	5,10
Rothmans Int. ¤	4.42	4,45
Roto Smeets Boer	34,80	35,20
Samas Groep	63,60	63,50f
Sarakreek $	5,40	5,60
Schuitema	1975,00	2015,00
Schuttersveld	44,30	44,20
Simac Techniek	18,90	18,80
Sligro Beheer	89,50	90,40
Smit Intern.	41,60	41,60
Smit Trafo c.	46,60	46,80
St.Bankiers c.	18,00b	19,50f
Stad Rotterdam c.	37,20	37,60
Telegraaf De	195,00	195,00
Textielgr.Twente	74,80	74,30
Tulip Computers	16,10	16,50f
Tw.Kabel Holding	216,00	216,30
Ubbink	58,10	58,50
Union	30,00	31,00
Vereenigde Glas	562,00	562,00
Vilenzo	42,60	41,50
Volker Stevin	88,30	88,00
Vredestein	12,50	12,60
Wegener	121,00	121,20
Welna	47,00	47,00
West Inv.F. wb	56,00a	56,00a
West Invest F.	11,30	11,30
Weweler	35,80	35,80
Wolff, Handelmij	57,00	56,80
Wolters Kluwer	488,00	488,00
Wyers	21,90	21,90

Beleggingsinstellingen

A'dam EOE Ind. F.	447,00	447,00
ABF	113,00	113,30
ABN Amro A.in F	82,50	82,70
ABN Amro Aand.F.	96,40	95,60
ABN Amro Amer.F.	70,70	71,00
ABN Amro Eur. F.	84,50	84,10
ABN Amro Far E.F.	73,90	74,10
ABN Amro L.Gr.F.	182,80	182,80
ABN Amro Neth.F.	117,50	117,50
ABN Amro Obl.Grf.	200,90	200,90
ABN Amro rent.div	156,00	156,10
Aegon Aandelenf.	44,00	44,40
Aegon Spaarplus	5,00	5,00
Aldollar BF $	30,70	30,70
Alg.Fondsenbez.	246,90	246,90
Alliance Fund	6,00	-
Alrenta	232,70	232,40
Amvabel	89,40	90,00
Asian Cap.F.$	55,50	55,90
Asian Select. F.	95,00	95,00
Asian Tigers F.	103,60e	104,50
ASN Aandelenf.	51,80	51,80
Austria Global	1226,00	1226,00
Austro Hung. F.	7,10	6,80
AXA Aand.Int.	76,00	76,10
AXA E&L Belegg.1	93,50	94,20
AXA E&L Belegg.2	93,40	93,70
AXA E&L Belegg.3	118,00	118,00
AXA E&L Belegg.4	87,40	87,70
AXA E&L Kap.R. F.	118,80	118,80
AXA Obl.Ned.	77,10	77,10
Bemco RentSel.	62,50	62,50
Bever Holding	4,90	4,90
Biogrond Belegg.	10,60	10,60
Capa City Realty	1,18	1,22e
CL Aandelenfonds	93,60	93,80
CL Liq.Groeifonds	102,90	102,90
CL Obl.Dividendf.	101,90	101,90
CL Obl.Waardef.	123,00	123,00
Comm.Argeus F.	87,90	88,00
Comm.Benacus F.	90,40	90,50
Comm.Cea F.	92,80	92,80
CuMPreferent F.	103,00	103,50
Delta Ll.Dollarf.	55,30	55,80
Delta Lloyd ECU	55,40	55,40
Delta Lloyd Inv.	38,70	38,80
Delta Lloyd Mix	73,50	72,10
Delta Lloyd Rent	60,00	59,80
Donau Fonds	27,90	27,20
DP America Gr.F.	33,70	34,10
EGF Investm.	152,50	152,50
EMF Rentefonds	83,40	83,40
EMS Growth Fund	103,50	103,50
EMS Income Fund	92,60	92,50
EMS Offsh. Fund	101,60	101,10
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Eng-Holl.Bel.Tr.	20,20	20,20
Envir.Growth F.	42,00	42,00
Esmeralda part.	37,50	37,40
Eur.Ass. Trust	8,20	8,20
Euro Growth Fund	58,00	58,00
Euro Spain Fund	7,30	-
Far East Sel.F.	73,50	73,20
GAF Am.Liq.F. ecu	1,57	1,58
GAF Am.Obl.F. ecu	1,84	1,84
GAF Bfr.Liq.F. bfr	1060,90	1060,90
GAF DM Liq.F. ecu	1,61	1,61
GAF DM Obl.F. ecu	1,58	1,59
GAF Eng.Aandf. ecu	2,00	2,05
GAF Eng.Liqf.ecu	1,25	1,25
GAF Eng Oblf.ecu	1,34	1,35
GAF Eur.Aandf.ecu	2,14	2,14
GAF Eur.Oblf.ecu	2,21	2,21
GAF Gl.Managf.ecu	2,50	2,52
GAF Jap.Aandf.ecu	1,10	1,11
GAF Jap Liqf.ecu	1,63	1,64
GAF Jap.Oblf.ecu	1,77	1,77
GAF N-Am. Adf.ecu	2,22	2,24
GAF	3,02	3,05
V.Oost Aandf.ecu		
German City Est.	31,10	31,40
Gim Global	55,00	54,90e
Groeigarant	1,37	1,37
Holl. Eur. Fund	58,70	59,00
Holl. Obl.Fonds	124,00	122,50
Holl. Pac. Fund	128,00b	130,50
Holl. Sel.Fonds	95,50	95,70
Holland Fund	87,00	87,00
Hooge Huys Hypf.	127,90	127,80
INB Bnk Verre Oost. F.	45,00	45,20
ING Bnk Dutch F.	61,40	61,40
ING Bnk Geldm.F.	61,40	61,40
ING Bnk Glob F.	51,30	51,40
ING Bnk Oblig.F.	33,10	33,10
ING Bnk Rentegr.F.	129,40	129,30
ING Bnk Spaard.F.	101,52	101,53
Interbonds	486,00	486,00
Intereffekt 500	27,50	27,50
Intereffekt wt	22,50	23,00
Intereffekt Yen Value	80,50	80,50
Investa part.	78,50	78,50
IS Himal.Fund $	16,70f	16,40f
Jade Fonds	203,50	204,60
Jap.Convertible.F.	49,40	49,50
Jap.Ind.Alpha F.	7050,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	5400,00	-
Japan Fund	18,80	18,60
Korea Pac.Tr. $	13,10	13,10
Latin Am.Eq F.	99,20	98,70
Leveraged Cap	59,00	59,00
Liquirent	54,70	54,70
Mal.Capital F.$	14,00	14,40
Mees Obl.Div.F.	115,70	115,50
MeesPierson Rente	129,40	129,00
Mexico Income F.	16,80	16,80
Mondibel	77,50	77,40
Nat.Res.Fund	75,00	74,40
New Asia Fund	9,40f	9,10
Nomura Warr. F.	0,15e	0,15b
OAMF Rentefonds	11,80f	11,75
Obam. Belegg.	306,90	306,90
Ohra Aand.F.	64,00	63,80
Ohra Liq.Grf.	54,30	54,30
Ohra Obl.Df.	55,00	55,00
Ohra Obl.Grf.	55,40	55,30
Ohra Onr.G.F.	59,10	59,00
Ohra Totaal F.	58,40	58,30
Orange Fund	27,90	27,90
Pitcher	45,70	45,70
Postb.Aandelenf.	56,80	56,80
Postb.Beleggf.	57,60	57,60
Postb.Obl.f.	47,90	47,90
Postb.Verm.gr.f.	60,10	60,10
Rentalent Bel.	169,50	169,50
Rente Plus F.	45,60	45,50e
Rentotaal NV	38,60	38,60
RG Aand.Mixfund	59,20	59,30
RG America F.	136,00	135,20
RG Divirent F.	51,50	51,50
RG Emer. Mark. F.	99,30f	98,40
RG Europe F.	124,70	125,00
RG Florente F.	129,90f	129,90
RG Hollands Bezit	97,70	97,60
RG Nettorente F.	105,80f	105,80
RG Obl.Mixfund	61,30	61,10
RG Pacific F.	135,00	135,10
RG Rente Mixfund	63,70	63,70
Robeco	111,80	112,00
Rodamco	48,30	48,30
Rodamco Ret.Ned.	102,70	104,50
Rodin Prop.$	68,00a	67,50
Rolinco	113,80	113,70
Rolinco cum.p	88,00	88,00
Rorento	83,20	83,10e
Schrod.Int.Pr.F.	28,80	28,90
Sci/Tech $	15,50	15,10
Small Comp. Neth. F.	68,20	68,40
Suez Gr.Fund	50,40	50,40
Suez Liq.Grf.	201,60	201,60
Technology Fund	16,30	16,30
TG Petroleumhaven	33,70	33,90
Tokyo Pac.Hold.	224,50	224,60
Tolsteeg. Beleggmij	349,00	349,00
Trans Eur.Fund	88,50	89,00
Transpac.F.	347,00	348,00
Uni-Invest	18,70e	18,70
Unico Inv.Fund	64,50	64,20
Unifonds DM	31,50	31,50
Vaste Waard.Ned.	54,20	54,40
VastNed	105,40	105,00
VHS Onr. Mij	4,70e	4,70e
VIB NV	44,00	45,00
VSB Aand.F.	98,50	98,70
VSB Liq.Groeif.	100,20	100,20f
VSB Mix Fund	61,60	61,70
VSB Obl.Groeif.	109,00	108,60
VSB Rente Fonds	101,00	100,70

Wall Street

allied signal	34	33 ⅛
amer.brands	35 ¾	36 ⅛
amer.tel.tel	51 ¼	50 ¾
amoco corp	61 ⅝	61 ⅞
asarco inc.	27 ¾	28
bethl. steel	18 ⅞	18
boeing co	47 ⅝	48 ⅞
can.pacific	15	14 ⅞
chevron	44 ½	44 ¾
chiquita	13 ⅛	13 ¼
chrysler	46	46 ¼
citicorp	43	43 ⅛
cons.edison	25 ⅝	26
digit equipm.	34 ⅞	34
dupont nemours	55 ⅞	54 ⅞
eastman kodak	46	45 ¾
exxon corp	61 ½	61 ¼
ford motor	26 ¼	26 ¼
gen. electric	50	49 ⅝
gen. motors	38	38
goodyear	33 ⅝	32 ⅞
hewlett-pack.	95 ⅞	97 ⅝
int. bus.mach.	71 ⅝	70 ¾
int. tel.tel.	81 ½	82 ½
klm airlines	25 ¼	24 ¾
mcdonnell	141	142 ½
merck co.	38 ⅞	38 ⅞
mobil oil	84 ⅞	84 [illegible]
omega financ.	25	24 ½
philips	29 ⅞	29 ⅞
royal dutch	106 ⅞	106 ⅞
sears roebuck	44 ⅞	44 ⅝
sfe-south pac.	17 ⅞	17 ⅞
texaco inc	61 ½	61 ⅞
travelers	32 ¾	32 ⅞
united techn	61 ¾	61 ⅞
westinghouse	12 ⅝	12
whitman corp	16 ⅞	16 ⅞
woolworth	14 ⅞	14 ½

Advieskoersen

amerik.dollar	1,690	1,810
austr.dollar	1,30	1,42
belg.frank (100)	5,28	5,58
canad.dollar	1,200	1,320
deense kroon (100)	27,10	29,60
duitse mark (100)	109,35	113,35
engelse pond	2,61	2,86
finse mark (100)	34,50	37,00
franse frank (100)	30,95	33,70
griekse dr. (100)	0,62	0,79
hongkong dlr (100)	19,25	23,25
ierse pond	2,55	2,80
ital.lire (10 000)	09,65	11,35
jap.yen (10.000)	171,50	177,50
noorse kroon (100)	24,10	26,60
oost.schill. (100)	15,65	16,15
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,25	1,41
turkse lira (100)	0,0031	0,0058
zuid.afr.rand	0,40	0,55
zweedse kr. (100)	21,80	24,30
zwits.fr. (100)	129,75	134,25

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,75925-1,76175
antill.gulden	0,9750-1,0050
austr.dollar	1,3630-1,3730
belg.frank (100)	5,4425-5,4475
canad.dollar	1,26075-1,26325
deense kroon (100)	28,475-28,525
duitse mark (100)	111,9150-111,9650
engelse pond	2,7455-2,7505
franse frank (100)	32,425-32,475
griekse dr. (100)	0,6750-0,7750
hongk.dollar (100)	22,6350-22,8850
ierse pond	2,7060-2,7160
ital.lire (10 000)	10,655-10,705
jap.yen (10.000)	175,550-175,650
nwzeel.dollar	1,1200-1,1300
noorse kroon (100)	25,625-25,675
oostenr.sch. (100)	15,8990-15,9090
port. escudos (100)	1,0690-1,1090
spaanse pes. (100)	1,3240-1,3340
zweedse kr. (100)	23,385-23,435
zwits.frank (100)	132,225-132,275
e.c.u.	2,1310-2,1360

Indexen

cbs koersindex	275,40	275,50
EOE-index	410,85	410,64
Dow Jones	3767,15	-23,55

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
KPN	c jan	55,00	293	3,50	3,70
KPN	c jan	57,50	288	1,50	1,70
abn amro	c jan	62,50	290	0,60	0,60
abn amro	p jan	55,00	100	0,10	0,10
abn amro	p jan	57,50	130	0,20	0,40
aegn	c apr	110,00	123	6,20	6,40a
aegn	c o96	90,00	102	24,50	24,80
ah	c jan	47,50	103	5,70	5,50
ah	c jan	50,00	206	3,40	3,20
ah	p apr	52,50	118	1,50	1,50
d/fl	c jan	175,00	158	2,20	2,05
dsm	c apr	140,00	101	6,60	6,50
dsm	p jan	135,00	106	3,10	3,00
eoe	c jan	410,00	519	7,80	7,30a
eoe	c jan	415,00	249	5,10	4,50
eoe	c jan	420,00	337	3,10	2,90a
eoe	p jan	390,00	1070	0,60	0,60
eoe	p jan	395,00	160	1,00	[illegible]
eoe	p jan	400,00	407	[illegible]	[illegible]
eoe	p jan	405,00	[illegible]	2,50	[illegible]
eoe	p jan	410,00	835	4,30	[illegible]
eoe	p jan	415,00	[illegible]	6,50	[illegible]
fokker	c apr	12,50	177	1,10	[illegible]
fokker	c jul	12,50	115	1,50	[illegible]
hoog	c jan	70,00	104	5,70	6,70
hoog	c jan	75,00	178	2,80	3,30
hoog	c jan	80,00	174	1,00	1,20
hoog	c jan	85,00	221	0,30	[illegible]
hoog	c jan	90,00	138	0,30a	[illegible]
hoog	c apr	75,00	267	6,20	6,40
klm	c jan	45,00	229	1,20	1,30
klm	c o96	40,00	117	10,10	10,40
kpbt	p jan	50,00	131	2,30a	2,00
nut	c feb	95,00	402	1,90	1,90
olie	c jan	200,00	103	0,30	0,40
olie	c apr	200,00	103	3,20	3,00
olie	c jul	190,00	1011	8,50	8,70
olie	p jan	190,00	155	3,50	3,80
olie	p jan	195,00	222	7,00	6,80
olie	p jul	190,00	1014	8,80	8,60
olie	p o96	160,00	118	4,00	4,00
phil	c jan	52,50	341	1,50	1,30
phil	c jan	55,00	136	0,50	0,50
phil	c apr	55,00	158	2,10	2,20
phil	c o97	30,00	105	23,50	23,60
phil	p jan	52,50	620	1,80	1,80
unil	c jan	210,00	166	0,60	0,50
unil	c o96	160,00	101	50,00	49,00a
unil	p jan	200,00	129	3,20	3,60
unil	p apr	190,00	300	2,00	2,30

Goud en zilver

Goud onbewerkt 21.250-21.850, vorige 21.210-21.810, bewerkt 23.450 laten, vorige 23.410 laten

Zilver onbewerkt 235-305, vorige 235-305, bewerkt 350 laten, vorige 350 laten

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,90.
Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,90.
Afwijkende tarieven Kontakten/Klubs en 06-lijnen: ƒ 2,35.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Personeel gevraagd

Let op!
Per 1-1-'95 varanderd de W.R.M., de allerlaatste kans om de opleiding rij-instructeur te volgen met examen "oude stijl". Reageer snel.
Aanmelden voor 28 december a.s.
ROC Heerlen. Tel. 045-258398 of 073-218722.

Vandaag
koopavond in Makado - Beek

Het Limburgs Dagblad vraagt voor
Brunssum Bezorg(st)ers
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt U tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
Rumpenerstr. 81, Brunssum. Tel. 045-256363

Chauffeurs m/v
In bezit van alle rijbewijzen en chauffeursdiploma.
U bent flexibel inzetbaar en bereid zelf te laden en te lossen. Bovendien heeft u een minimale lengte van 1.75m.
Het betreft ritten in Nederland, België en Duitsland.
De werkzaamheden zijn voor langere tijd. Geïnteresseerd?
Neem dan zo spoedig mogelijk contact op met: Unique Uitzendburo, Emmaplein 2, Heerlen. 045-718170.

MODEL worden? Laat u kosteloos en professioneel fotograferen. ☎ 03440-30022.

LEERLING-KAPSTER gevr. Coiffure van Hooren, Wilhelminastr. 21, Sittard. 046-515037.

Wij zoeken een representatieve MEDEWERKSTER voor onze horecazaak. Telef. 045-710729.

HORECA-MEDEWERKER m/v voor buffetwerk en keuken. "Grand Café Charles" te Heerlen. Na telef. afspraak 045-741199

Gevr. per 1-1-'95 zelfstandige SNACKBARMEDEWERKER. Full-time baan. Doorgroeimogelijkheid aanwezig. 04493-2681.

Te huur gevraagd

Werkende jongeman zoekt APPARTEMENT in Sittard, Geleen of omg. 045-242585.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te koop gevraagd ROLSTOEL. Tel. 045-255948.

Wij kopen en halen alle SEXBOEKJES, ook homo en SM. ☎ 04454-68409.

Joep Roek Tsoek koopt alle audio en videoapparatuur, muziekinstrumenten, fotoapp. Spec. gevr.: keyboards, synthesizer, electr. forn., gitaar met versterk., (electr.) drumstel. Direkt KONTANT geld. Beemderlaan 8, Vaals. Bel even 04454-68407.

Te k. gevraagd VOLVO stationcar, LPG 240 GL of 740, bwj. '90-'91-'92. 045-741456.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur
Beesel
Mgr. Theelenstraat 22 A en 22 B
2 appartementen met 2 slaapkamers, gelegen op de eerste verdieping.
Kale huurprijs ƒ 879,12 per maand.
Beesel Mgr. Theelenstraat 22
appartement met 1 slaapkamer, gelegen op de begane grond.
Kale huurprijs ƒ 879,12 per maand.
Parkeervoorzieningen op eigen terrein.
Inlichtingen ma. t/m vr. 09.00 - 12.00 uur, 14.00 - 17.00 uur.
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN.
Tel. 045-417085.

Te huur
Heerlen Bongerd 30
Luxe appartement met 2 slaapkamers, voorzien van lift.
Kale huurprijs ƒ 1.535,-.
Parkeerplaats kan worden bijgehuurd.
Heerlen Passage 6
Flatwoning met 1 slaapkamer.
Kale huurprijs ƒ 630,-.
Heerlen Passage 12
Flatwoning met 2 slaapkamers.
Kale huurprijs ƒ 875,-.
Heerlen Passage 14
Flatwoning met 1 slaapkamer
Kale huurprijs ƒ 600,-.
Landgraaf
Graaf Johan Frederikstraat 23
Appartement met 1 slaapkamer, voorzien van lift.
Kale huurprijs ƒ 750,-.
Uitsluitend bestemd voor oudere personen.
Maastricht Meerssenerweg
Flatwoning met 2 slaapkamers, voorzien van lift.
Kale huurprijs ƒ 760,-.
Maastricht
Kasteel Bleienbeekstraat
Flatwoningen met 2 slaapkamers
Kale huurprijs vanaf ƒ 740,-.
Nuth Hunnecum 6
appartementen met 2 slaapkamers in gerestaureerde boerderij. Kale huurprijs ƒ 821,95 inclusief parkeerplaats.
Simpelveld, Dorpstraat 27
Studio/kale huurprijs ƒ 500,-.
Inlichtingen ma. t/m vr. 9.00 - 12.00 uur, 14.00 - 17.00 uur.
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN. Tel. 045-417085.

KERRKADE-West/Spekholzerheide. Industriestr. 23. Per 1-1-'95 te h. app. op 1e verd. Ind.: hal, woonk., keuken, 2 slpks., badk., berging, ƒ 800,- excl. per mnd., borg ƒ 1.000,-. Tel. 04742-3362.

Heerlen, te h. Sittarderweg/Grasbroekerweg APPARTEMENT: woonkamer, keuken, balkon, badk., 2 slpks., berging, huur + servicekosten ƒ 860,-. Inl. 046-743275 van 11.00-14.00 uur.

Bedrijfsruimte

Bedrijfsruimte te huur
Maastricht Heerderweg 152-154
Bedrijfshal (plm. 1.200 m2) met kantoren (plm. 275 m2).
Huurprijs ƒ 70.000,- per jaar.
Maastricht Viaductweg
Showroom, bedrijfsruimte en kantoor op unieke zichtlokatie.
Huurprijs ƒ 50.000,- per jaar.
Maastricht Heugemerweg 101
Bedrijfshal (plm. 140 m2) met kantoor (plm. 60 m2).
Huurprijs n.o.t.k.
Kerkrade Nullanderstraat 102
winkel (plm. 270 m2), bedrijfshal (plm. 465 m2) en bedrijfswoning.
Huurprijs ƒ 50.000,- per jaar.
Kerkrade, Markt 3
Kantoor (plm. 400 m2) op 1e verdieping ook geschikt als praktijkruimte. Huurprijs n.o.t.k.
Simpelveld Markt
plm. 350m2 magazijnruimte in souterrain met kantoor en dagverblijf. Vrije hoogte plm. 2,5 m. Huurprijs n.o.t.k.
Inlichtingen ma. t/m vr. 9.00 - 12.00 uur, 14.00 - 17.00 uur.
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN. Tel. 045-417085.

Te huur GARAGE cq. opslagruimte, geschikt voor div. doeleinden, 27x13 mtr., met grote voorruimte. Inl. 045-213021, 9.00-17.00 uur

Huish. artikelen

IJSK. gasf. ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; diepvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. Tel. 045-725595.

Kachels/Verwarming

Reker KACHELSPECIAALZAAK. Ook uw adres voor dubbelwandige RVS-rookkanalen. Kluis 28, Geleen, telefoon 046-740785.

GASKACHELS/houtkachels. Goedkoop! Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

Kamers aangeboden/gevraagd

Studentenkamers te huur
Heerlen Kruisstraat 59
Studentenkamer / huurprijs ƒ 320,- incl. bijkomende kosten
Heerlen Weltertuynstraat 67
studio's: huursubsidie mogelijk.
Huurprijzen v.a. ƒ 485,- incl. bijkomende kosten
Vaals, Koperstraat 6
Studentenkamers / huurprijzen v.a. ƒ 410,- incl. bijkomende kosten.
Inlichtingen ma. t/m vr. 09.00 - 12.00 uur, 14.00 - 17.00 uur.
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN. Tel. 045-417085

Te h. mooie ruime kamer 7x4 mtr. (bovenverdieping), liefst studente, ƒ 390,- p. mnd.all-in. 045-421524.

Te huur voor werkend persoon NIEUW gestoffeerde en gemeubileerde kamer ƒ 525,- per mnd. all-in. Telef. 045-219666 b.g.g. 427711.

Gemeubileerde KAMER te huur te Hoensbroek. Huur ƒ 485,-. Tel. 045-751438.

GEMEUBILEERDE zit/slaapkamer te huur. Tel. 045-223970.

Te huur gemeubileerde kamer met gezamenlijk gebruik van badkamer en keuken in hartje HOENSBROEK. Bellen na 18.00 uur: telef. 045-229027.

De Sleutel Tot...
TBBS erkend Sloten Expert
120 modellen deur krukken
- Mechanische beveiliging
- Sleutels in alle systemen
- Code sleutels, computer gestuurd
- Montage, reparatie, service

H.J. BISCHOFF
Markt 36 Kerkrade
Tel.: 045 - 452073

Opleidingen

Sasja Jans
GRIME & VISAGIE
Carnavalsgrime
Cursus van 7 lessen (aanv. vrij. 6 jan. of di. 10 jan. '95)
Info: Sasja Jans, Sittard.
Tel. 046-528972.

BIJLES verzorgd door erv. docenten in vrijwel alle vakken. Ook nog enkele studiebegeleidingsplaatsen vrij. Inl. 045-741102 b.g.g. 210541.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 127 talen op cass. enz. ƒ 70,-. Ook voor buitenlanders, 21 danscursussen op cass. enz. ƒ 125,-. Tel: 070-3638667/3894543

Start kursus CHAUFFEURSDIPLOMA voor vrachtauto of bus op zat. 07-01-'95. Verkeersschool Wischmann & Zn., Europaweg Zuid 340, Landgraaf. Tel. 045-321721.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

SCHILDERS kunnen nog diverse binnenschilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

STUCADOOR kan nog werkzaamheden aannemen. ☎ 045-460805.

(Huis)dieren

Vandaag
koopavond in Makado - Beek

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop BORDEAUXDOGS pups, ingeënt en ontwormd. Telef. 043-216658.

Te k. witblonde BOUVIERS, iets aparts, gespreide betaling mogelijk. 045-321696.

Diversen

Vandaag
koopavond in Makado - Beek

Geloof & Realiteit
Gaat dat nog samen? 1 gpm
06-350.202.96

Te koop AEG LAVAMAT; Brand wintervoorteent 160x180 cm; rookfauteuil. Telefoon 04455-1358.

Mode Totaal

Te koop DAMESRUITERJASJE, maat 36, kleur zwart. Telefoon 04704-6167.

Te koop exclusieve (FEEST) KLEDING voor dames (part.). Tel. 045-427383.

Auto onderdelen en accessoires

Carrosseriedelen
origineel - imitatie - overzet.
Alle Europese- en Japanse automobielen
Geevers Nuth
Tel. 045-244242.

In- en verkoop schade-auto's
Autodemontage Deumens
Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken.
Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482.
Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

KERP
AUTOMOTIVE & INDUSTRIEEL
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951
Blaupunkt - Blaupunkt
HET VOLLEDIGE AUTORADIO-PROGRAMMA UIT VOORRAAD LEVERBAAR

Auto's

Autobedrijf Jasper BV
Off. Peugeot dealer
Voor ons is 1995 al begonnen

Peugeot 106 XN 1.0	ƒ 19.900,-	ƒ 18.900,-
Alfa 33 1.5 IE	ƒ 17.950,-	ƒ 16.950,-
Peugeot 106 XN 1.1	ƒ 16.950,-	ƒ 15.950,-
Ford Fiësta Cheers 1.1	ƒ 15.950,-	ƒ 14.950,-
Peugeot 106 XT 1.4	ƒ 22.950,-	ƒ 21.950,-
Ford Escort 1.4 CL	ƒ 13.750,-	ƒ 12.750,-
Peugeot 205 XS 1.4	ƒ 18.900,-	ƒ 17.900,-
Ford Orion 1.4 CL	ƒ 12.500,-	ƒ 11.500,-
Peugeot 205 Accent 1.1	ƒ 17.500,-	ƒ 16.500,-
Honda Civic 1.5 DX	ƒ 22.900,-	ƒ 21.900,-
Peugeot 205 Trophy 1.1	ƒ 22.500,-	ƒ 21.500,-
Honda Civic 1.5 LX	ƒ 29.950,-	ƒ 28.950,-
Peugeot 306 XR 1.6	ƒ 29.950,-	ƒ 28.900,-
Mazda 323 LX 1.5	nw. model ƒ	30.950,-
Peugeot 309 XLD	ƒ 19.900,-	ƒ 18.900,-
Nissan Primera LX 2.0	ƒ 28.500,-	ƒ 27.500,-
Peugeot 405 GXi 1.6	ƒ 30.950,-	ƒ 29.950,-
Opel Corsa 1.4	ƒ 14.500,-	ƒ 13.500,-
Peugeot 405 GRi 1.8	ƒ 35.900,-	ƒ 34.900,-
Opel Corsa 1.4i	ƒ 21.750,-	ƒ 20.750,-
Peugeot 405 GLi Break	ƒ 24.500,-	ƒ 23.500,-
Renault 21 GTS	ƒ 19.950,-	ƒ 18.950,-
Peugeot 405 GR Diesel	ƒ 28.950,-	ƒ 27.950,-
Renault 25 TX 2.2	ƒ 18.500,-	ƒ 17.500,-
Peugeot 405 GLi 1.6	ƒ 23.750,-	ƒ 22.750,-
Seat Ibiza 1.2 CLX	ƒ 16.750,-	ƒ 15.750,-
Peugeot 405 GLi 1.6	ƒ 18.750,-	ƒ 17.750,-
Volvo 740 GL Combi	ƒ 32.500,-	ƒ 31.500,-
Peugeot 605 SLi 2.0	ƒ 32.950,-	ƒ 31.950,-

Reeds voor u afgeprijsd met 6 maanden garantie.
Keuze uit meer dan 75 auto's.
Windraak 29, Munstergeleen. Tel. 046-521944.

Vandaag
koopavond in Makado - Beek

Johan SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in voorraad van ƒ 750,- tot ƒ 6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

Te koop Ford SIËRRA 1.6 bwj. '84, vraagpr. ƒ 2.250,-. Telef. 045-322266 of 311832 na 18.00 uur.

Ford ESCORT 1100 Bravo APK, bwj. '84, i.z.g.st., ƒ 2.300,-. 045-317675.

Honda PRELUDE 1.8 EX, kl. rood, open dak, extra's, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. 04455-2039.

Te k. Honda ACCORD, bwj. '79, APK 10-'95, ƒ 750,-. Telefoon 045-244030.

Te k. Opel OMEGA 2.0i, LPG, bwj. '90, div. extra's, ƒ 14.750,-. Tel. 046-339793.

KADETT 1.3 LS automaat '86; Kadett 1.6i GT '88; Corsa 1.2 S '87 en '86; Vectra 2.0i GL automaat '89; Vectra 1.6i GL '93; Kadett '86 t/m '89 div.types; Escort 1.3 '87; Ascona 1.6S HB '86. Met Bovaggarantie. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Te koop Opel ASCONA 1.6 SR HT, get. glas, spec. uitv. 045-233067 of 045-230586.

PEUGEOT 305 GL, APK, t. '84, radio/cass., ƒ 975,-. Tel. 045-317675.

Te koop Seat MARBELLA, bwj. '93, km.st. 40.000, 1e eig. div. extra's, pr. ƒ 10.000,-. 045-322346.

Te k. VW GOLF 1.6, bwj. 12-'91, schuifd., radio/cass.rec., 5-drs, 50.000 km, 1e eig., ƒ 17.500,-. Tel. 043-474707.

Wij kopen alle LADA'S en ook andere auto's. Telefoon: 045-423973.

Golf diesel '88; Corsa diesel '89; Golf CL '84; Escort 1.4 CL '93 t/m '86; Golf Synchro type '88; Escort 1.6L '83/'84; BMW 316 '85/'81; Celica 1600 ST '84; Nissan Cherry '82; Audi 80 1.8S '87; Citroën BX '84; Siërra 1.6 CL '87; SUPERCARS Akerstr. Nrd 20A, Hoensbroek. Tel. 045-222455.

Auto KALDEBORN bet. de hoogste prijs voor uw auto!! Ook Lada's. 045-411572.

GOLF, '86, weinig km. kat. duits kent., vr.pr. ƒ 5.500,-; Mitsubishi Colt '86, extra's, duits kent. vr.pr. ƒ 5.500,-. Tev. winterkap Mercedes SL type 107, geh. nw. kl. rood, vr.pr. ƒ 2.000,-. Tel. 00-49. 241.166239.

Te k. gevr. loop-, sloop- en **Schadeauto's**
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

Te koop Daih. CUORE, bwj. '84, rood, 77.000 km., APK sept. '95, Tel. 045-713114.

Met bovaggarantie ANWB gekeurde auto's bij de Opel specialist: Kadett 1600 GL autom. met stuurbekr. '90 ƒ 17.500,-; Corsa '91 3-drs. ƒ 14.950,-; Corsa 4-drs. '90 ƒ 12.950,-; Kadett 1800 '88 ƒ 11.950,-; Vectra 16i 5-drs. '90 ƒ 20.950,-; Astra 1.6 '92 ƒ 22.950,-; Kadett Sedan 1.6 '90 ƒ 16.950,-; Kadett GSi 16V '90 ƒ 23.950,-; Ford Siërra 2.0 LPG '84 ƒ 3.950,-; Kadett 1300 '87 ƒ 8.000,-; Kadett Diesel '86, ƒ 5.500,-; Vectra aut. 5-drs. '89 ƒ 18.950,-; VW Derby '80 ƒ 900,-; Mazda 323 Stationcar '87, ƒ 7.900,-; Opel Vectra 2.0 GT '90 ƒ 21.950,-; Corsa '84 '85 '86 '87; Kadett 1300 Stationcar '88 ƒ 9.250,-; Kadett 14i '91 ƒ 14.950,-; Astra Sedan '92 ƒ 19.950,-. WEBER, Autobedrijf, Baanstr. 39, Schaesberg. ☎ 045-314175.

100-Tal AUTO'S met APK v. a. ƒ 750,- tot ƒ 10.000,-; Kadett; Escort; Fiësta; Golf; Uno enz. Inr. tin. Handelsweg 1, Susteren. ☎ 04499-5204.

LUCAR automobielen Kerkrade. Duizenden guldens goedkoper o.a.: VW Golf 6 x GTi bwj. '86/'91; 16V 3 x '88/'91; VW Golf diesel 5 x '86/'92 Turbo GTD; BMW 6 x 320i, 318i, 316i vanaf '86/'91; 525i '91; 530i '88; Mini auto's o.a.: 3 x mini's Jumbo; 2 x Micra; 2 x Suzuki Alto; 5 x Corsa diesel + benzine bwj. '88/'92; Toyota Starlet '88; Toyota Corolla 3 x '88/'91 vanaf ƒ 8.750,-; Peugeot 205 GTi 2 x '87/'90. Plm. 15 inruilauto's, alle keuringen, inkoop à contant, directe financ. Lucar Holzstr. 67, Kerkrade. Tel. 045-456963.

Proficiat
Gefeliciteerd
Froger
eindelijk xxx

De süchtigen.

Vandaag 30

Proficiat!!

Eindelijk 40

Hoera B.M.G.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 18

BETAALBARE EN OPTIMALE BEREIKBAARHEID

ERICSSON GSM
ERICSSON GH 337 GSM ZAKTELEFOON
Perfekt bereikbaar via het digitale GSM net, optimaal beveiligd tegen afluisteren, gewicht van slechts 200 gram, gering aantal toetsen voor eenvoudige bediening met één hand, uitstekende geluidskwaliteit dankzij de Bang & Olufsen speaker, prijs bij afsluiting contract.
~~1699~~
VOGELZANG PROFESSIONEEL PRIJS Excl. BTW **1499**

Canon Fax + printer
CANON B320 FAX/PRINTER
Ideale combinatie van fax en printer, gebruikt normaal A4 papier, snelle afdrukken van zeer hoge kwaliteit dankzij Bubbel Jet technologie, ingebouwde "stille" fax selector, uitgebreide telefoonfuncties zoals groepsverzending, aansluitmogelijkheid van een antwoordapparaat.
~~2699~~
VOGELZANG PROFESSIONEEL PRIJS Excl. BTW **1999**

VOGELZANG PROFESSIONEEL
UW PARTNER IN AUTOMATISERING EN TELECOM
Kruisstraat 12, 6411 BT Heerlen. Tel. 045-740382. Fax 045-742528.
Openingstijden ma. t/m vr. 09.30-18.00 uur.

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér en snel resultaat Bel 045-719966

06-lijnen

Privé doorschakellijn
06-96.88
24 u/p.d. 100 cpm

Bel dames thuis
uit heel Nederland
GEHEEL PRIVE
thuis doorgeschakeld
06-98.50
24 u/p.d. 100 cpm

Dames geven adres/tel.nr.
06-96.85
24 u.p.d. 100 cpm.

Sex voor twee:
Sexgesprek met 'n vrouw
06-320.330.82 (75 cpm).

Anonieme sexdating
Sexkontakt met eenzame vrouwen. 06-9706 (100 cpm)

Nieuw
discreet privé-gesprek met hete vrouwen.
Bel nu 06-9664 (100 cpm)

Direkt
telefoonsex
hete vrouwen wachten op jou. 06-320.330.91 (75 cpm)

De meest intieme sex
300 % live
06-9576 / 1,- pm.

Homo kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!
Bel nu 06-9614 (nu 50 cpm)

Doorschakelsex! Laat je Live naar een vrouw of meisje thuis doorverbinden! 1 gpm
06-9779

Thuiskontakt.
hete vrouwen in jouw regio
Bel nu 06-9811 (75 cpm).

Heerlijk discreet
direkt apart met hete vrouwen uit Limburg!
06-320.322.11 (75 cpm)

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 (75 cpm)

Hete vrouwen uit de regio
Limburg
06-350.23.047 (100 cpm)

Sex doorschakellijn
Luister naar hete oproepen van vrouwen. Maak je keuze en de computer schakelt je direkt door naar haar huis.
Discreet! 06-9668 (75 cpm)

SM-voor-2
Snelle SM kontakten!!
06-320.329.99 (75 cpm)

Discreet
Sexkontakt met rijpe meiden!
06-320.330.42 (75 cpm)

SM-Kontakt
Voor strenge afspraken!
06-320.325.80 (100 cpm)

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
06-9605

Live direct apart
Ook SM! Adress. en tel.nrs!
06-340.350.80 (50 cpm)

Heerlijk genieten van een
Live-sex
gesprek. De heetste meisjes!
06-96.69 (100 cpm).

Thuisbelsex
Kies nu zelf de heetste vrouw en via de computer krijg je haar thuis aan de lijn.
06-9755 (100 cpm)

Homo jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan.
06-320.330.88 (75 cpm)

Nieuw: Nu Direkt apart met
Rijpe vrouwen
Bel 06-9504 - 75 cpm.

Hete meisjes Live
06-9715
Geen wachttijd, 1 gpm

1 gpm. Met 2 jongens in 't kleedhokje liet ze haar badpak zakken.
"Voel 'ns hoe strak ik ben, wie wil er eerst?
06-340.340.20

1 gpm. Kom maar met je hand onder m'n BH, zei ze tegen de knul v. haar vriendin. En heb je dit wel 'ns gezien? Toen trok ze haar SLIPJE UIT.
06-340.350.60

ECHTE GRIEKSE SEX
Lisa geeft zich over 1 gpm.
06-320.325.55

Anonieme
Sexadresjes van vrouwen.
Bel nu 06-9737 (75 cpm)

Kaviaar en d'r gouden drank.
Afluisteren? 24 pd. 1 gpm
06-320.329.20

Snelsex 9644
06-1gm. Strikt privé contact

Gratis telefoonsex voor vrouwen
06-4311 of 4611
Mannen bellen v. ƒ 1,-p.m.
Telefoonsex 06-9596
Sex direct 06-9519
Top contact 06-9845
Hete meiden 06-9785

Homosex voor 2
(ƒ 1,- p.m.)
Jack Off 06-9735
Telefoonsex 06-9835
Draai eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 325.10
Bi-sex 323.36
Travestie 325.09
Breinsex 327.56
Darkroom 324.16
Jongenssex 325.19
Gay Super 329.16
Transsexueel 321.36

Beestachtige
bep!! 1 gpm 06-320.327.20
Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
*** 06-9502 ***

Sex-voor-twee
Telefoonsex met vrouwen
06-320.330.46 - 75 cpm.

Thuisprivélijn! Luister naar meisjes v.a. 18 jr.
Wil je Live toets "3"
06-9652

Erv. vrouwen
40 jaar zoeken sexkontakt
06-350.290.37 - 75 cpm.

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (75 cpm)

Eenzame hete vrouwen zoeken ANONIEM
Sexkontakt
Bel nu: 06-9511 - 75 cpm.

Vrouwen van 35 jaar en ouder willen
Direkt Sex
Bel ze zelf thuis op via 06-9604 - 75 cpm.

Kontakten/Klubs

Privé Diana ☎ 045-233096
Nu met Kerstaanbiedingen! Bel voor info.

Sacha's Escort
045-463386 v.a. 17.00 uur, of bezoek CLUB EDEN Holzstr.103, Kerkrade.

Paren en alleenstaanden Club
Villa Liberta
Woensdag, vrijdag en zaterdag v.a. 21.00 uur.
Zaterdag 24 december gesloten. Zaterdag 31 december GEEN nudistenparty maar Sylvesterparty voor allen. Geen reservering nodig. Wij wensen al onze klanten een fijne Kerst en een voorspoedig 1995.
Maaseikerweg 24, Susteren. Bandinfo 04499-4928.

Club Merci
Waarom het aan de kerstman vragen? Kom het eens bij de dames van club Merci wagen. Wij zijn 24-25-26-31 dec. + 1 jan. gesloten. Rijksweg Zuid 241, Geleen. Telefoon 046-745814.

BIJ LYDIA
Lichtjes twinkelen in Uw ogen....
Groenstraat 64, Geleen. Tel. 046-749662, meisje gevr.

Manuela Escort
☎ 045-418886.

Lady S
Duitse meesteres in discrete SM studio. Tel. 043-620015.

Anita privé
en Escort!! 045-352543.

Wij wensen U prettige feestdagen en hopen U volgend jaar terug te zien. ONZE prijs blijft ook dan
ƒ 50,- all in
Telefoon 045-423608

Privé Ilona
Wij wensen U allen prettige Kerstdagen. 045-708903.

Rijpe VROUW
ontv. thuis. 043-473309.

Peggy Privé
Escort v.a. ƒ 125,-.
Nwe. m. aanw. 046-374393.
Tev. meisjes gevraagd.

U zoekt een betrouwbaar privéadres? Wij hebben deze in het fotoboek.
Venus
Telefoon 04954-1864

Gastvrouw José
en de meisjes ontv. u graag in Privé 68.
Tel. 045-416126.

Buro Mieke
Discr. bem. 046-748768.

Escort all in
☎ 045-326191

Marilyn Escort
045-426331. Dagelijks open van 17.00-05.00 uur. 24 en 25 dec. gesloten, 26 dec. open. Ook Striptease-show.

Nieuw jong meisje, totale
ontsp. massage
045-353489.

Aladdin
Privé. Telef. 045-227692.

Club La Bellle
7-9 Leuke meisjes verwachten u. Nieuw: Katja 19, Ramona 18, Sandra blond 23, Jenni 20, Angie 24. Dagel. 17.00-05.00 u. Graverstr.13 Kerkrade-W. 045-416143.
Meisjes gevr. 24 en 25 dec. gesloten, 31 dec. open

Lady Escort
Charmant en discreet.
(Grieks) Nieuw. 045-275564.

Twilight Escort
Ook boys 045-275618.

Nieuw privé
Anja
v.a. 12.00 uur. 04406-10162.

Parenclub Venus
Let op!
21 wo. supershow, 22 do. nudistenavond, 23 vr. voor paren en alleenstaanden, 24 za. Kerstavond, een grandioos optreden van Two Passion, 24 zon. gesloten. 26 ma. orgiemaandag v. iedereen, laatste maandag v. d. maand 28 wo. De La Francaiseshow, 31 dec. Oudejaarsavond voor iedereen met div. artiesten van de bovenste plank v.a. 20.00 tot 07.00 uur zijn wij open. Reservering gewenst. Info 04742-2977, tijd. de openingsuren. Adres: Hensbergerweg 70, Posterholt.

Diana Escort
☎ 045-320323.
!!!Nieuw!!!
Nina's escort
045-259956
exclusief

Nieuw, nieuw!!
Oude kerkstraat 31, Heerlen zijstr. station. Lief Thais meisje wacht op jou. Voor heel Oosterse wijze. Ook tenniske pornoster op hoge naaldhakken. Zonder... Waarbij binnenk. een warm streling en omhelzing. Zij weten wat een man toekomt en komen al uw wensen gemoet. Maak ook gebruik onze speciale bodymassage gekamer. Thaise en blonde meisjes aanwezig.
Vanaf ƒ 100,-.
Geopend van maandag tot vrijdag van 11.00-24.00 uur

Pers.Kont./Klubs

Leuke jonge DAMES vraagd voor privé. ☎ 233096.

Goedlopende NIGHTCLUB (grensgeb.) vrgt. nette meisjes, vervoer vrij. Garantieloon, apart woonged. Tel. 00-49.241-542515. of 00-49.2405-73539.

Escortburo vraagt nog LEFONISTE en chauffeur. Bel voor info na 18.00 uur 045-275900.

Gemeente Heerlen verstuurt 3500 kerstkaarten

Nog maar weinig 'beste wensen' teruggestuurd

DOOR JESSE BUDDING

„Wij willen voorkomen dat mensen veel nutteloze, onpersoonlijke post ontvangen. Daarnaast wordt het papier dubbel benut." Aan het woord is Nathalie Hanssen van het Comité 'De Beste Wensen Terug'. Het comité heeft voorgesteld alle kerstkaarten per kerende post te retourneren. „We kunnen nog niet zeggen of de actie succes heeft, hij loopt pas een paar dagen." De PTT meldt tot nog toe niet meer kaarten dan anders te retourneren. Het kerstwensenbeleid van bedrijven en gemeenten loopt sterk uiteen, waarbij de gemeente Heerlen wel de kroon spant.

Het comité blijkt te bestaan uit een man of tien, van diverse pluimage: van studenten tot mensen in de reclamewereld. Hanssen: „Het is bedoeld als een eenmalige actie. We hopen dat volgend jaar alleen nog maar persoonlijke kaarten worden verstuurd."

Op de vraag of iedereen niet zelf moet uitmaken wie men een kaartje stuurt, antwoordt ze: „De mensen die er een hekel aan hebben, hoeven we niet meer te bereiken. Die sturen toch geen kaartje terug. We hopen op deze manier die mensen op een idee te brengen die elk jaar weer een kaartje sturen zonder iets terug te krijgen."

Het comité adviseert op de binnenkant van de kaart 'De beste wensen terug' te krabbelen en op de envelop zelf 'retour afzender' te vermelden. Zo zou de post portvrij de terugreis maken.

● *De sorteercentrales van de PTT merken tot nog toe weinig van de actie 'De Beste Wensen Terug'.*

Hanne Klucke, persvoorlichtster van PTT Post daarover: „Vereist is dan natuurlijk wel dat de afzender op de envelop staat. Ik zelf bijvoorbeeld zet dat er nooit op. Verder is 'retour afzender' daar natuurlijk niet voor bedoeld." Wie kennelijk de enveloppe heeft moeten openen om achter het retouradres te komen, zit dus fout.

Wat vindt zij eigenlijk van de actie? „Iedereen moet zelf maar weten of hij iemand een kaart stuurt, we leven tenslotte in een vrij land. Tot nog toe blijkt de actie ook niet erg aan te slaan. De sorteercentrales hebben er dit weekeinde nog niets van gemerkt. Maar wie weet verandert dat de komende dagen."

Bedrijven en gemeenten hebben ook nog geen kerstkaarten retour ontvangen. Een woordvoerder van Nedcar in Born: „Nee, ik weet van niets. Overigens doen we zelf de laatste jaren ook veel minder kaarten de deur uit. Met de bezuinigingen wordt dat soort post allemaal te kostbaar. Marita Rijnaarts van Mora Snacks in Maastricht: „Jaarlijks versturen we zo'n twee- à driehonderd kaarten. Of dat een toegevoegde waarde oplevert, is natuurlijk een ander verhaal. Het probleem is dat je erop aangekeken wordt, als je géén kaarten verstuurt." Toch spreekt ze van een 'groeiproces': „Ondanks alles wordt het ieder jaar minder."

Zo niet bij de gemeente Heerlen. Voorlichtster Hannie Bladt: „Wij versturen ieder jaar juist meer kaarten. Deze kerst waren dat er zo'n 3500. Op een personeelsbestand van ongeveer duizend mensen lijkt me dat niet zoveel. Overigens laten we elk jaar weer een andere, specifiek Heerlense kaart ontwerpen." J. Raaymakers van de gemeente Kerkrade weet te vertellen dat de negenhonderd kerstkaarten zijn werkgever een slordige 3500 gulden kosten. „Ach, het schijnt erbij te horen," is zijn enige commentaar.

Heel anders gaat het toe in Sittard. Die gemeente verstuurt jaarlijks slechts driehonderd kerstkaarten, die zes- tot zevenhonderd gulden kosten. Persvoorlichter T. Bosters: „Op een begroting van tweehonderd miljoen lijkt me dat te verwaarlozen. Bovendien steunen we er een goed doel mee: wij versturen UNICEF-kaarten."

De symboliek van het kerstbrood

DOOR HENRIËTTE VERBEEM

Kerstbrood en kaarsen zijn tradities die onlosmakelijk verbonden zijn met Kerstmis. De oorsprong ervan ligt bij de Germanen, die tijdens de donkere decembermaand offers aan goden brachten opdat het licht zou wederkeren.

De dag waarop wij tegenwoordig Kerstmis vieren was bij de Germanen de geboortedag van het licht. Onder invloed van de Kerk werd deze dag de geboortedag van Christus, het licht van de wereld. Veel broodtradities die verbonden zijn met de kersttijd, vinden hun oorsprong in de heidense feesten met offergaven die de goden gunstig moesten stemmen.

De adventstijd is een periode van voorbereiding en verwachting. Vroeger verwachtte men de zonnewende, de terugkeer van het licht. Een van de feesten in deze periode van verwachting was het feest van Sint Lucia, een wit geklede maagd met een stralende lichtkrans op haar hoofd. In haar begroette men de komende lente.

Aan deze lichtdragende maagd hebben we waarschijnlijk de adventskrans te danken. Op deze krans van gevlochten dennetakken of gevlochten brood werd iedere adventszondag een kaars gezet.

Veel broodsoorten uit de kersttijd zijn van oorsprong dierenoffers. Zo wijst het gebruik van varkensvlees in Vlaanderen op kerstavond en de worstebroodjes uit Brabant nog op het oude varkensoffer. Ook het paard was een belangrijk offerdier. Vooral in Scandinavië worden zogenaamde Joelpaarden van koek gemaakt.

Het brood van Kerstmis was een heilbrood. In de omstreken van Verviers legde men vroeger in de kerstnacht brood buiten. Wie dit brood at, beschermde zich daardoor tegen allerlei ziekten.

Over de langwerpige vorm van de kerststollen wordt beweerd dat dit een symbool voor een wikkelkind is en dus speciaal het Kerstkindje. Er zijn zelfs studies naar het ontstaan van de kerststol verricht waaruit naar voren komt dat kerststollen een vruchtbaarheidssymbool zijn. De feestbroden uit de kersttijd werden vroeger ook vervaardigd uit het meel van de laatste schoof, het symbool van de vruchtbaarheid van het veld.

Nederland kent ook een aantal broodtradities uit de kersttijd. Zo werd in Geleen tot 1842 op eerste kerstdag het kerstbroodje door de koster uit de kerktoren geworpen. De gelukkige die het broodje wist te bemachtigen verwierf daarmee de titel 'broodjeskoning'. De koster mocht nadien als loon voor zijn moeite in alle huizen een brood gaan halen.

In het Waterweggebied worden met Kerstmis zogenaamde kerstimpen gebakken. Dit zijn langwerpige krentenbroodjes gevuld met krenten, rozijnen en gekonfijte vruchten.

Niet alle Champagne smaakt even goed

DOOR HUBRECHT DUIJKER

De decembermaand is de beste maand om Champagne te kopen, want dan komt dit produkt overal in de aanbieding. De prijzen lopen echter sterk uiteen, van beneden de twintig gulden tot zo'n vijftig of meer. Dat is natuurlijk wel een kwestie die om uitleg vraagt.

In Engeland heeft men eens onderzocht waaraan de mensen denken bij het woord Champagne. Er werden véél verschillende antwoorden gegeven, zoals 'luxe', 'liefde' en 'feest' – maar het woord 'wijn' werd geen enkele keer genoemd. Toch is Champagne eerst en vooral een wijn. Vandaar dat zijn kwaliteit in hoge mate wordt bepaald door de kwaliteit van de gebruikte druiven. Die kan flink uiteenlopen, zoals ook blijkt uit de gehanteerde prijsstaffel in de Champagnestreek.

Als voor druiven uit de 17 beste dorpen 100 procent van de officieel vastgestelde prijs per kilo betaald wordt, dan daalt deze voor druiven van minder goed gelegen gronden tot 80 procent. Voorts bestaan er prijsverschillen tussen de soorten druiven. Voor de witte chardonnay wordt beduidend meer betaald dan voor de blauwe pinot meunier. Een Champagnehuis dat èn zijn druiven haalt uit laag geklasseerde gemeenten èn voornamelijk pinot meunier gebruikt, kan dus een betrekkelijk goedkope wijn maken.

Beknibbelen

Maar er zijn nog meer besparingen mogelijk. Direct na de oogst worden de druiven geperst. Champagne wordt voornamelijk van blauwe druiven gemaakt (pinot meunier en pinot noir), waarvan alleen het sap mag gisten. Want anders zou een rode mousserende wijn ontstaan. Welnu, top-Champagnes worden alleen gemaakt van de eerste persing. Dat sap is ook het duurst. Goedkopere Champagnes hebben vaak als basis een aanzienlijk deel tweede persing. Geld besparen kan ook door de wijn zo kort mogelijk te laten rijpen.

● *Een traditionele champagnepers.* Foto: GPD

Champagne ontleent zijn belletjes aan een tweede gisting in de afgesloten fles. Bij die gisting ontstaat koolzuur; dit kan niet ontsnappen en blijft onder grote druk gevangen in de wijn. Na ruim 12 maanden mag de producent het gistingsbezinksel uit de fles verwijderen, de definitieve kurk aanbrengen en de Champagne verkopen. Alle betere huizen houden de wijn echter veel langer in hun kelders, een jaar of drie. Want hoe langer de lagering duurt, des te fijner worden de belletjes, des te evenwichtiger de wijn en des te rijker zijn schakeringen van geur en smaak. Deze handelwijze kost echter extra geld. Want voor elke fles die men verkoopt, moeten er drie in de kelder liggen. Het huis dat al na één jaar zijn Champagne aanbiedt, kan dat dus doen voor een lagere prijs.

Gokken

Het zal duidelijk zijn dat, afhankelijk van de druivenkeuze en gevolgde werkwijze, aanzienlijke prijsverschillen kunnen ontstaan. En natuurlijk kwaliteitsverschillen. Goedkope Champagnes kunnen zeer teleurstellend smaken (en de mindere zijn van mousserende wijnen uit andere gebieden), maar soms ook prettig verrassen. Het probleem is echter dat het etiket geen enkele indicatie geeft over de kwaliteit. Goedkope Champagne kopen is dus een gok. Wie die gok niet wil nemen, moet op veilig spelen en gewoon een groot, betrouwbaar merk nemen, zoals Moët & Chandon, Taittinger, Laurent Perrier, Mumm, Veuve Clicquot en dergelijke. Je betaalt dan al gauw een tientje of vijf. Er bestaan ook merken die f 35 à 45 per fles kosten (normale prijs). De betere van deze categorie hebben altijd iets minder verfijning dan de grote merken, maar zijn toch ook betrouwbaar. Canard-Duchêne is daar een voorbeeld van.

Een van de weinige goedkope Champagnes die ik zeer acceptabel vind, is Vincent de Neuly. De Brut daarvan kost in december f 19,95 en wordt aangeboden via supermarkten van de organisatie Plusmarkt (030-219211).

eetlust

In Eetlust bericht het Limburgs Dagblad wekelijks uit de wereld van eten en drinken. Culinaire nieuwtjes, opvallende trends en bijzondere eetadressen komen aan bod. De redactie zal geregeld aanschuiven in Limburgse etablissementen en verslag doen van haar bevindingen. Coördinatie Mariëtte Stuijts.

monsters

DOOR MARIËTTE STUIJTS

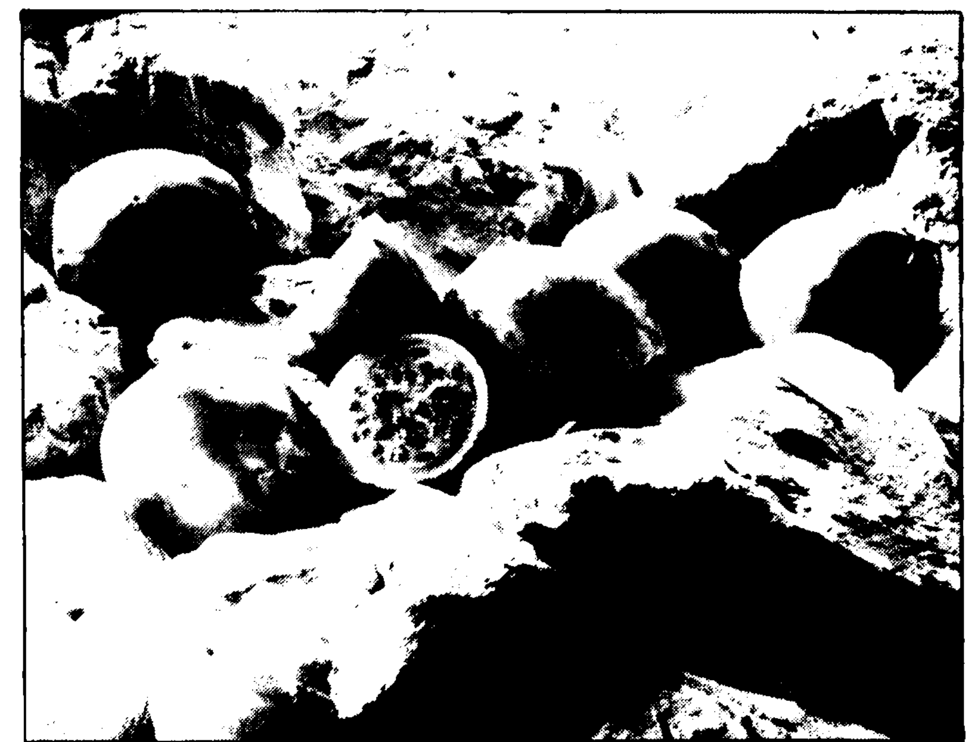
Exotisch

Je blijft je tegenwoordig verbazen bij het kopen van fruit. Wat ligt daar nou weer voor een vreemde groene bol? En wat is dat voor een ding met stekeltjes? Leve de groenteboeren en kruideniers die - zoals de supermarkt in mijn dorp – bij al dat lekkers een boekje met foto's en verklarende tekst leggen.

Vooral rond de feestdagen is het aanbod van exotische vruchten groot. Zeker dit jaar. Het is trendy om cactusvijg en goudbes als garnering te gebruiken en doerian en moroa in een dessert te verwerken. Voor wie zijn kerstinkopen doet in een winkel zonder boek, of die wil weten wat hij voor 'rare dingetjes' op zijn bord krijgt in het restaurant, doen we vandaag eens een greep in de exotische fruitschaal.

Cactusvijg

Van buiten glad met verraderlijke naalddunne stekeltjes, van binnen zacht en zoet, dat is de cactusvijg. De kwekers borstelen die die stekeltjes er wel machinaal af, maar aan in de winkel gekochte cactusvijgen zitten meestal nog ontelbaar vele geniepige kleine stekeltjes. Leren handschoenen zijn bij het schillen dus geen overbodige luxe. Doormidden snijden en leeglepelen kan ook, maar dan krijgt u natuurlijk geen decoratieve plakjes. De smaak is zoet en toch ook fris-zuur. Het oranjegele vruchtvlees zit vol kleine zaadjes, die eetbaar zijn. De vrucht, die groen of geel is, wordt uit allerlei tropische en subtropische landen geïmporteerd en is bijna het hele jaar verkrijgbaar.

● *Cactusvijgen.*

Cherimoya

Wie in de winkel de cherimoya tegenkomt, moet die beslist eens proberen. Volgens fijnproevers is het de allerlekkerste tropische vrucht. Ze worden groen aangevoerd. Bij gewone kamertemperatuur rijpt de cherimoya in een paar dagen, waarbij de schil bruin wordt. Deze tropische verrassing heeft romig wit vruchtvlees, dat fris en zuurzoet smaakt en doet denken aan aardbeien of ananas met slagroom. Bewaar rijpe cherimoya's nooit langer dan een dag. De vrucht kan gewoon zo gegeten worden, maar ook met yoghurt en kwark. In combinatie met andere vruchten verliest de cherimoya snel het eigen karakter.

● *De cherimoya.*

Doerian

Beroemd en berucht, dat is de doerian. De vrucht ziet eruit als een grote, olijfkleurige rugbybal met stevige stekels. Het romig-zachte vruchtvlees smaakt zoet en fruitig, dus dat is het probleem niet. Dat is wel de lucht die een rijpe doerian verspreidt: de stank van rotte eieren. Nu liggen in de winkel hier natuurlijk geen doerians te stinken. Tegenwoordig worden nog niet rijpe exemplaren naar Europa gebracht. Het 'slachten' van een verse doerian kan het best met handschoenen aan gebeuren. Onder de stekelige schil liggen, ingebed in wit, oneetbaar vruchtvlees, vier of vijf ruimten, waar het om begonnen is. Daarin liggen de zaden in heerlijk, romig vruchtvlees. Schep dit met een grote lepel uit de vruchtkamers. Eenmaal geopende vruchten kunnen niet bewaard worden, want dan doet de 'stinkvrucht' haar naam al snel nog meer eer aan.

● *Doerian.*

Goudbes

Ze sieren in restaurants heel wat borden en schalen. En vele gasten hebben zich al afgevraagd of ze ook eetbaar zijn. De feloranje bessen zijn duidelijk verwant aan tomaten, al zitten ze dan in een lichtbruin 'lampionnetje'. Deze tropische goudbessen, ook wel physalis genoemd, vormen niet alleen een aardige versiering maar zijn ook nog gezond: ze bevatten veel vitamine C en caroteen. Je kunt ze, op het 'lampionnetje' na, met huid en haar (schilletje en pitjes) verslinden. De smaak is fris zoetzuur.

A

OPEL

Opel Bergsteyn
APK-keuringsstation, Rijksweg 61, Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Garage Sebregts en Co.
Off. APK-keuringsstation 1 en 2, dealer Iveco bedrijfsauto's. Lindelaufgewande 8, Voerendaal. 045-752888.

Lucar autobedrijf
Voor APK zonder problemen, CO- en koplampafstelling gratis. Holzstraat 67, Kerkrade, tel. 045-456963.

A

SAS Autoshop „De Specialist"
Voor auto-accessoires, car-hifi, alarm, inbouwcenter. Scherpe prijzen. Nobelstraat 61, Heerlen, tel. 045-712113

A

BREMEN
Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstraat 59, Landgraaf. Tel. 045-311784. 's Zaterdags gesloten.

ROUWETTE autobanden
Alle merken banden leverbaar. Balanceren + uitlijnen. Putweg 49, Klimmen, tel 04405-1286.

A

Autoschadecenter Limburg
Schadereparaties aan alle merken. Topkwaliteit met 2 jaar garantie. Kloosterraderstraat 100, Kerkrade, tel. 045-453837

B

BEDDENSPECIAALZAAK ruwette
Verantwoord slaapcomfort
Heerlen, Bongerd 29.
Tel. 045-717324
Geleen, Raadhuisstraat 8.
Tel. 046-743030.

D

Groenevelt-Greven-OffSet
Uw partner voor al uw druk- en kopieerwerk, familie- en handelsdrukwerk, zwart/wit- en kleurkopiën. Buizerdweg 6, 6374 BS Landgraaf. Tel. 045-312600.Fax 045-326772.

Studio Kerdel zeefdruk/offset
Voor al uw drukwerk ... van klein tot groot, in iedere oplage.
Mauritslaan 114, Geleen. Tel. 046-742964.

E

NILFISK
MET 'N NILFISK ZIT JE NERGENS MEE.

Onderdelendepot Roosen
Brunssum, Rumpenerstraat 157.
Tel. 045-251015 (geen koopavond).

E

Uneto
Erkend Elektrotechnisch Waarborginstallateur

Electro Bemelmans
Aanleg - onderhoud - keuring electro-installaties. Snelservice bij storingen. Unolaan 33, Heerlerheide. 045-212330.

G

G.V.L. Restauratie, 045-226000
Spec. gevelreiniging, renov. kelderafdichting, voegw., vochtwering 10 jr. schrift. garantie. Stralen van meubels, autoplaatwerk, velgen, chassis etc.

G

glasservice
GLAS HERSTELLEN GRATIS BELLEN 06-0226688

Door direkt en persoonlijk contact met onze meldkamer, een snelle en correcte afhandeling van alle glasschades, ook 's nachts, in de weekeinden en op feestdagen.

H

Hobby-handwerk J. de Smet
Prinsenstr. 59, Hoensbroek, tel. 216789.
Verk. - fournituren - rep. van kleding.
Verk. - hobbyart. en Pergamano.

H

Houtindustrie Pelzer BV
Emball.-, pallet-, verpakkings- en stophout; eike-, beuke- en esse-, plaathout; goedkoop stookhout. Rijksweg 36, Wahlwiller.

H

Spiral BV
Fabriekstraat 7
5961 PK Horst
Telefoon: 04709-84222
Telefax: 04709-84333

SPIRAL

Organisatie voor gecontroleerde huis-aan-huis verspreiding van drukwerken etc. voor geheel Zuid-Nederland.

I

Ploumen-Peters inlijsterij
Specialisten in al uw inlijstwerk. Van borduurwerk tot grote schilderijen. Valkenburgerweg 79, Voerendaal. Tel.: 045-753480.

K

Kellerhuis keukens Geleen
Ringovenstr. 1, 046-747905. Aanbouwkeukens + apparatuur, event. met compl. verbouwingen. Toonaangevend in keukens.

K

Vossen Keukens
Van ontwerp op maat tot komplete installatie. Tevens renovatie. Design-studio. Glaspaleis, Kerkplein 45, en eiken stijlkeukens: Eikenderweg 77, Heerlen. Tel.: 045-717555.

CEMA
Geleen, Burg. Lemmensstr. 216, 046-747575, keukens - badmeubelen - sanitair - c.v.

K

Kunststof Brunssum
Kunststof ramen en deuren, schuifpuien en balkonsystemen. Trichterweg 7, Brunssum. Tel. 045-231045.

scheppers kunststof
Zuidlimburgs kwaliteitsfabriek in kunststof ramen, deuren en rolluiken
• af fabriek, dus zeer lage prijs
• eigen maatwerk is kwaliteit
• isolatieglas, is geluid- en warmtewerend
Smedestraat 6, Kerkrade, 045-465228.

L

DENVIN LEDERMODE
Hoofdstraat 8a, Hoensbroek
Schaesbergerweg 53, Heerlen
Ook alle LEDERREPARATIES
045-212588

N

Naaimachinehandel
VELDMAN B.V.
Heerlen, Nobelstr. 6, tel.: 045-716100.
Geleen, Raadhuisstr. 14, tel.: 046-746480.
Roermond, Neerstraat 62, tel.: 04750-31012.
Rep. alle merken, geen voorrijkosten.

O

Gaswacht Limburg. 045-227676
Specialisten voor alle soorten gastoestellen. Ontwerp, onderhoud, installatie en verkoop. Litscherveldweg 5, Heerlen.

P

Wand- en plafondstudio Plafond bouw Kerkrade b.v.
Hoofdstr. 10c, 6461 CP Kerkrade. Tel. 045-462606. Fax. 045-463480. Verk. part. Ma. 13.00-18.00 uur, di. t/m vr. 9.00-12.30 uur, 13.30-18.00 uur; za. 10.00-17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur

Originele gipsen sierlijsten, ornamenten en schouwen
Mallmann, Hoogstraat 12A, Landgraaf
Tel. 045-313045 b.g.g. 045-316576

P

C. de Wit B.V.
Postzegelhandel, Nobelstraat 41, 6411 EK Heerlen, tel. 045-710571.

R

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING
Beitel 110a, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld.
Tel.: 045-423848/442129.

Jago-Kerkrade
Rolluiken en zonweringen. Oók voor onderdelen en reparaties. Showroom Schaesbergerstr. 104, Kerkrade, 045-414270.

MICA Zonwering
Rolluiken * jaloezieën * zonneschermen. Vraag vrijbl. prijsopgave.
Showroom: Sittarderweg 116, Heerlen.
Tel.: 045-721658.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen, kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade.
Tel.: 045-413049.

S

Schilderw. Bijsmans Heerlen
* Onderhouds- en utiliteitswerken
* kunststoftoepassingen * betonrep.
* gevelreiniging * graffitybestrijding.
Heerlerbaan 134, tel. 045-425550.

V.S.M. Driessens-Niessen
Schildersbedrijf b.v. Ankerkade 127, 6222 NL Maastricht. 043-630353. Voor alle voorkomende. schilderwerken.

Nauts Nieuwenhagen b.v.
Schildersbedrijf anno 1946
Gatestraat 61A, 6373 LP Landgraaf
Tel. 045-311396
Voor alle schilder- en behangwerk.

Hub Wessels bv
Schildersbedrijf anno 1910
Baandert 14, 6136 ER Sittard
Tel. 046-519393
Kwaliteit ISO 9002 gecertificeerd

S

pieds sur terre
Willemstraat 48, Heerlen. Tel. 045-724471
Donderdag koopavond tot 21.00 uur
Maandag gesloten

Houwels
SCHOEN-VOETSPECIALIST
VERHUISBERICHT: VANAF 21 JUNI
van: Benzenraderweg 42, Heerlen
naar: Bongerd 23, centrum Heerlen, tel. 045-710997
Bij ingave advertentie ƒ 10,- korting

S

Schoonmaakbedrijven B.V.
Hoofdkantoor: De Boelelaan 7, Amsterdam. Voor meer info, bel 06-0228400. Telex 10526, fax: 020-443454.

S

Math. Linssen VOF Tel. 045-24...
Bergerw. 20, Nuth. Onderh. c.v. Onder... waterleid., geiser, boiler, gas-watering... Erk. schoorsteenveger.

Boy Hoen, tel. 045-226309
Voltalaan 21, Hoensbroek, erkend dak... en brandweer. Ook uw adres voor: gl... gevel- en tapijtreiniging.

S

STICKERS NODI...
Voor apparaten, auto's fietsen, machines, reklam...
LETAS STICKERSERVI...
PB. 32016, 6370 JA Landgraaf Tel. 045-312580. Fax 045-3258...

V

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of Lexan moclear. Holdwarsweg 7, Geleen. Tel. 046-753865.

V

ERKENDE VERHUIZERS
dat pakt altijd goed uit

Stikkelbroek Verhuizingen
Laanderstraat 109-111, Heerlen
045-715045.

V

Vicaf's "Eroland Videotheek"
Gespecialiseerd in verhuur, verkoop van erotische videofilms. Sittard: Stationsstr. Maastricht: Via Regia 105, Brusselse Poort Heerlen: winkelcentr. Heerlerheide (achter Aldi) 221986.

Z

Souren Schijns
Woninginrichting met niveau

Stofferen?
Een kwestie van vertrouwen! Keuze uit grote intern. kollektie stoffen. Vraag om vrijblijvende offerte. Kerkstr. 25, Vaals, 04454-61044.

Z

Ha-to. - Spotgoedkoop
Heroal rolluiken in alu. en pvc, zonneschermen, vertikale jalouzieën. Tel. 045-4582... Maria Gorettistraat 139, Kerkrade.

Wilt u adverteren op deze pagina, dan belt u

imburgs agblad

045-739382

Nederland 1

Avro/NCRV/KRO
07.00 Tekst tv.
09.30 (TT) Economie in beeld. Afl. 6 t/m 10.
11.10 Tekst tv.
12.00 en 16.34 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.41 Studio op stelten. Kinderprogramma. Aansl.: Paulus de boskabouter. Poppenserie. Afl. 17: Sprookjes vertellen. Aansl.: Wat gebeurt er later. Serie dierenverhalen. Afl. 16. Aansl.: Medisch Centrum Muis. Poppenserie. Afl. 16. Aansl.: Doug. Animatieserie. Herh.
17.34 Robbedoes. Animatieserie rond de Belgische stripheld Robbedoes. Afl. 16: De geesten van het oerwoud.
18.03 Perfect strangers. Amerikaanse comedyserie. Mary-Ann's bevalling is begonnen en Jennifer zou graag zien dat het bij haar ook zo ver was. Afl.: Up, up and away (1).
18.30 Topscore met Ted de Braak.
18.58 Kijk mij nou. Videodagboeken van jonge Nederlanders. Afl. 4: De stoute schoenen durven dragen.
19.31 (TT) Ik heb al een boek. Literair magazine.
19.51 Politieke partijen: PvdA.
20.00 (TT) Journaal.
20.24 (TT) NOS-Weeroverzicht.
20.31 Truly, madly, deeply. Engelse speelfilm uit 1990 van Anthony Minghella. Met Julia Stevenson e.a. Niets kan Nina over het verdriet om de dood van haar vriend heen helpen. Zij wil hem terug en hij komt als geest. Het leven wordt er in huis niet gemakkelijker op, vooral wanneer hij zijn vrienden van gene zijde uitnodigt.
22.19 Oslo Gospel Choir. Registratie van hun optreden in het Concertgebouw in Den Haag, afgewisseld met reportages van hun toernee door Nederland.
23.05 (TT) Close-up. Culturele documentaires. De aanwezigheid van Nederlanders in Indonesië heeft zowel daar als hier zijn sporen nagelaten. Afl.: Voorheen Nederlands-Indië (1): De kolonie.
00.10 Journaal.

Nederland 2

Tros/Veronica/NOS
07.00 Journaal.
07.06 Lingo. Woordspel. Herh.
07.30 Journaal.
07.33 Ontbijt TV. Actualiteitenrubriek.
08.00 Journaal.
08.07 Ontbijt TV. Vervolg.
08.28 Journaal.
08.33 Topscore met Ted de Braak.
09.00 Journaal.
09.05 Politieke partijen: Groen Links.
09.08 Kook tv. Culinair. Herh.
09.29 Via Ria. Discussieprogramma.
10.19 Single luck. Herh.
10.44 (TT) Dossier weerwerk. Herh.
11.09 O ja, de NCRV in beeld. Herh.
11.59 Wie van de drie. Herh.
12.31 Dat zeg ik niet. Herh.
13.00 Journaal.
13.07 Lopende zaken. Herh.
13.32 The wonder years. Serie.
13.57 Villa Achterwerk. Herh.
16.00 (TT) Journaal.
16.08 Jody en het hertejong. Herh.
16.32 Avonturen in Lumia
17.01 Deepwater haven. Jeugdserie.
17.29 (TT) De geheimen van het tropische bos. 5-delige natuurfilmserie.
17.58 (TT) 2 vandaag.
18.00 (TT) Journaal.
18.15 (TT) Actualiteiten.
18.39 (TT) Sportjournaal.
18.47 (TT) Hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer.
18.55 (TT) Onderweg naar morgen.
19.25 Jan en alleman. Interviews.
19.55 Ik weet het beter.
20.23 (TT) Antarctica, leven in de vrieskou. Afl. 1: Zeeleven.
20.56 Verborgen wereld. De wereld van het kind met een lichamelijke handicap. Afl. 1: Communicatie.
21.23 Politieke partijen: GPV.
21.27 Antenne. Documentaireserie.
21.58 Wat is er aan de hand?
22.26 Man en macht. 9-delige serie programma's over mannen en wat hen bezighoudt.
23.07 The promise of Christmas.
23.54 Houden van huisdieren.
23.59 Journaal.
00.04 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
Vanaf 10.15 Rechtstreeks verslag van het debat in de Tweede Kamer over de omstreden kabinetsplannen voor verhoging van de collegegelden. Minister Ritzen zal de kabinetsplannen verdedigen.
17.10 Villa Achterwerk: Potje sport. Kindersportprogramma.
17.40 The Bob Morrison show. Australische comedyserie. Afl.: Vakantie.
18.10 De Fabeltjeskrant. Poppenserie. Afl.: De omgewaaide eik.
18.15 Sesamstraat. Afl.: Geluk.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 (TT) Klokhuis. Kinderprogram.
19.00 (TT) Lingo. Woordspel.
19.27 Kassa! Consumentenmag..
20.00 Mad about you. Amerikaanse comedyserie. Afl.: De verrassing.
20.25 Socutera. Hulp helpt, help Mensen in Nood!
20.35 Studio sport. Sportprogramma.
21.54 Trekking dagelijkse Lotto.
22.00 (TT) Journaal.
22.16 (TT) Sportjournaal.
22.34 (TT) Nova. Actualiteiten. Aansl.: (TT) Den Haag Vandaag.
23.21-00.01 Zappelin. Mediaprogram.

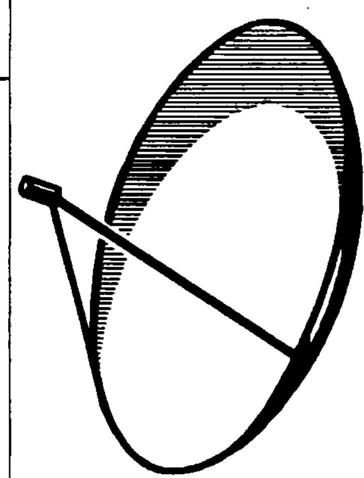
● *Felix Meurders (Nederland 3 - 19.27 uur).*

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei.
07.00 Nieuws & krantenoverzicht.
07.07 Ontbijtkids: Delfy.
07.30 Nieuws & krantenoverzicht.
07.37 Ontbijtkids: de Smurfen.
08.00 Nieuws & krantenoverzicht.
08.08 The bold & the beautiful.
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Deel 1. Herh.
09.00 Nieuws & krantenoverzicht.
09.10 Santa Barbara. Deel 2. Herh.
09.30 Goede tijden slechte tijden. Soapserie. Herh.
10.00 Koffietijd.
11.00 Showtime shop.
11.05 As the world turns. Soapserie.
11.50 Lunchkids. Herh.
12.00 Punt 12.
13.15 Gezond & wel. Herh.
13.45 Koken met sterren. Herh.
14.15 Rad van fortuin. Herh.
14.45 Spijkerhoek. Herh.
15.15 Showtime shop.
15.20 Santa Barbara. Soap.
16.10 The Oprah Winfrey show.
17.00 5 uur show.
18.00 Zes uur nieuws.
18.15 Ooggetuige. Reportages.
18.30 Rad van fortuin.
19.00 The bold & the beautiful.
19.30 Half acht nieuws.
19.50 Weer.
20.00 Goede tijden slechte tijden.
20.30 Waargebeurde verhalen: Last wish. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Jeff Blechner. Met Patty Duke, Maureen Stapleton e.a. Ida Rollin is chic, grappig en heeft haar leven onder controle. Ze is ontzettend actief voor een vrouw van zeventig, heeft ze geen danslessen dan luncht ze wel met een goede vriend of dineert ze met een aantrekkelijke jonge man. Het belangrijkste in Ida's leven is de bijzonder hechte vriendschap tussen haar en haar dochter Betty.
22.15 Home improvement. Herh.
22.40 Oog in oog met de dood. documentaireserieereeks.
23.30 Nieuws, sport en weer.
00.00 Streets of San Francisco. Amerikaanse detectiveserie.
00.55 The Oprah Winfrey show.
01.40 Nachtprogramma.

RTL5

15.30 Tv boetiek. Homeshopping-programma.
16.00 Love boat. Amerikaanse serie. Afl. The Second Time Around.
16.55 Goede tijden slechte tijden. Nederlandse soapserie. Herh.
17.20 Happy days. Amerikaanse comedy.
17.45 The A-Team. Afl. Diamonds for a Dust. Een jonge vrouw wendt zich tot het A-Team. Haar vader is om het leven gebracht en bovendien is ze niet langer eigenares van een winstgevende goudmijn. Ze verdenkt ook de nieuwe eigenaars van een moord op haar vader.
18.35 Beverly Hills 90210. Amerikaanse serie. Afl. A Night to Remember. Herh.
19.30 Nieuwsflits. Kort nieuws.
19.35 Fresh prince of Bel Air. Amerikaanse comedyserie.
20.00 Herman's head. Amerikaanse comedyserie. Afl. Herm-Aphrodite.
20.25 A passion for murder. Amerikaanse dramafilm uit 1992 van Neill Fearnley. Met: Joanna Pacula, Michael Ironside, Michael Nouri e.a. De mooie Vanessa heeft een geheime verhouding met Eric Weaver, een populaire, getrouwde politicus. Als Eric denkt dat zijn carrière geschaad kan worden door zijn relatie met Vanessa, besluit hij er een punt achter te zetten. De vrouw is ten einde raad en dreigt hem te verlinken. Eric weet dat hem niets anders te doen staat dan haar psychisch te intimideren. Dat loopt uit op een ruzie, waarbij Eric de dood vindt.
22.10 Nieuwsflits. Kort nieuws.
22.15 Lijn 5. Live-programma.
22.45 Future quest. Engelse wetenschappelijke serie. Bestaat er een mogelijkheid dat 'Virtual Reality' het leven van alledag gaat beheersen?
23.15 Nieuwsflits. Kort nieuws.
23.20 Ricki Lake. Amerikaanse talkshow.
00.05 As the world turns. Amerikaanse soapserie. Herh.
00.50 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma.
01.20 Nachtprogramma.

RTBF/La Une

14.05 Vacaturebank. **14.20** Double 7. **15.40** James Bond jr. **16.00** Luna park. **16.35** Neighbours. **17.00** The Waltons. **17.55** Carlos et les autres. **18.25** Weer. **18.30** Info première. **18.50** Cartes sur table. **19.10** Sportprogramma. **19.15** Joker- en lotto-trekking. **19.30** Nieuws. **20.10** Ardennes 44. **20.30** Faits divers. Aansl.: Lotto- en joker-uitslagen. **21.40** Cobra. Film. Herh. **23.10** Coup de film. **23.40** Nieuws. **23.45** 24 H sur les marchés.

SPORTS 21

18.02 Ici Bla-bla spécial fêtes. **18.58** Neighbours. **19.21** Ici Bla-bla. **19.27** Paardenkoersen. **19.30** Journaal. **20.01** Awards APBJS. **20.32** Zoom arrière 94. **22.13** Nieuws. **22.35** Paardenkoersen. Herh. **22.37** Lotto- en jokeruitslagen. **22.39** Voetbal. **23.40** 24 H sur les marchés + Dow Jones.

TV 5

06.00 La maison Deschênes. **06.30** Télématin. **08.00** Nieuws. **08.03** Canadees nieuws. **08.30** Nieuws. **08.35** Paris lumières. Herh. **09.00** Nieuws. **09.05** La guerre des ages. Herh. **10.00** La quarantaine rugissante. **11.00** Magellan. **11.15** Parlement européen. **11.30** Objectif Europe. Herh. **12.00** Nieuws. **12.05** La chance aux chansons. **12.40** Weer. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** La maison Deschênes. Herh. **13.30** Envoyé spécial. Herh. **15.00** Qui vive. **15.30** Scully rencontre. **16.00** Nieuws. **16.10** La cuisine des mousquetaires. **16.25** Bibi et ses amis. **17.05** Le jardin des bêtes. **17.10** Les carnets du Bourlingeur. **17.40** Question pour un champion. **18.15** Visions d'Amérique. **18.30** Nieuws. **18.55** Revue de presse africaine. **19.00** Le grand jeu de TV5. **19.05** Paris lumières. **19.25** La météo des cinq continents. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Les gens d'a coté. **20.55** La météo des cinq continents. **21.00** Nieuws. **21.35** Le grand jeu de TV5. **21.40** Les grands Simenon: Le suspect. Film. **23.10** Bouillon de culture. **00.20** Nieuws. **00.45** Le grand jeu de TV5. **00.50** Claire Lamarche. **01.35** La chance aux chansons. Herh. **02.10** Paris lumières. Herh. **02.35** Magellan. Herh. **02.50** Parlement européen. Herh. **03.05** La quarantaine rugissante. Herh. **04.00** Université de nuit.

RAI UNO

06.00 Euronews. **06.45** Unomattina. **09.35** Il cane di papà. **10.05** Ballerina. Film. **11.00** TG 1 da Napoli. **11.30** Sport: Skiën. **13.30** Nieuws. **14.00** Primissima. **14.20** Prove e provini a scommettiamo che? **14.50** How the west was won. **15.45** Uno per tutti. **17.55** Parlamentaire rubriek. **18.00** Nieuws. Aansl.: Filmrubriek. **18.20** Viva Disney. **18.50** Luna Park. Show. **20.00** Nieuws en sport. **20.40** Film. **23.00** Nieuws. **23.15** Mercoledì sport. **00.15** Nieuws. **00.35** DSE sapere. **01.00** Doc Music Club. **01.30** Il signore di Baïlantrea. **02.30** Partitissima. **04.00** Nieuws. **04.05** Doc Music Club. **04.30** Diplomi universitari a distanza.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** BBC breakfast news. **10.05** Bucky O'Hare. Herh. **10.35** Tom alone. Herh. **11.00** Nieuws. **11.05** Playdays. **11.30** Good morning with Anne and Nick. **13.05** Pebble mill special. **13.55** Nieuws. **14.30** Neighbours. **14.50** The great British quiz. **15.15** The great Los Angeles earthquake. Herh. **16.45** Noddy. **16.55** Mortimer and Arabel. **17.10** Dinobabies. **17.35** Growing up wild. **18.00** Newsround. **18.05** Grange Hill. Herh. **18.35** Neighbours. **19.00** Nieuws. **20.00** This is your life. **20.30** Here and now. **21.00** How do they do that? **21.45** Points of view. **22.00** Nieuws. **22.30** Between the lines. **23.25** Frankenstein - The true story. Tv-film. **00.50** Gothic: Speelfilm. **02.15** Weerbericht.

BBC 2

08.00 Tales of the tooth fairies. Herh. **08.05** The family Ness. Herh. **08.10** Toxic crusaders. Herh. **08.35** Take two. Herh. **09.00** Breakfast news. **09.15** Thunderbirds. Herh. **10.05** ■ Road to Singapore. Komedie. **11.30** The wonderful world of the Brothers Grimm. Speelfilm. **13.30** The rich traditions. **14.00** Fingermouse. Herh. **14.15** ■ A week to remember. **14.25** Making tracks. Herh. **14.55** Songs of praise. Herh. **15.35** Next. **16.00** Nieuws. Aansl.: Bashkaus: Hard labour in Siberia. **16.50** Nieuws. **17.00** Today's the day. **17.30** Ready, steady, cook. **18.00** Esther. **18.30** Catchword. **19.00** Star Trek: The next generation. **19.45** The series from hell. **20.00** Rough guide to Christmas shopping. **20.40** The beautiful frame. **21.00** Rhodes around Christmas. **21.30** University challenge. **22.00** Grace under fire. **22.25** Great journeys. Aansl.: Video nation shorts. **23.30** Newsnight. **00.15** Diner. Speelfilm. **02.05-02.10** Weerbericht. **05.00** BBC Select.

Eurosport

08.30 Step aerobics. **09.00** Skiën. **14.30** Eurotennis. Herh. **15.30** Atletiek. **16.30** Paardesport. **17.30** Skiën. **19.30** Eurosportnieuws. **20.00** Prime time boksen speciaal. **22.00** Motoren. **23.00** Karting. **00.00** Paardesport. **01.00** Eurosportnieuws.

NBC

05.30 NBC News. **06.00** Business insiders. **06.30** NBC News. **07.00** ITN World news. **07.15** US Market wrap. **07.30** Business insiders. **08.00** ITN World news. **08.15** US Market wrap. **08.30** Inside edition. **08.58** ITN World News. **09.00** Super shop. **10.00** Rolonda. **11.00** Rivera live. **12.00** Today's business. **12.30** FT Business today. **13.00** Today. **15.00** The money wheel. **17.30** FT Business tonight. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Sport on NBC. **20.30** Dateline. **21.30** Inside edition. **22.00** ITN World news. **22.30** The tonight show. **23.30** Real personal. **00.00** FT Business tonight. **00.20** US market wrap. **00.30** NBC Nightly news. **01.00** Equal time. **01.30** The tonight show. **02.30** Videofashion! **03.00** Rivera live. **04.00** Rolonda. **05.00** Inside edition.

MTV

06.00 Awake on the wildside. **07.30** The grind. **08.00** Awake on the wildside. **09.00** Ingo. **12.00** The soul of MTV. **13.00** Greatest hits. **14.00** The afternoon mix. **16.30** The report. **16.45** CineMatic. **17.00** News at night. **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MTV. **18.00** Music non-stop. **19.30** A very special Christmas 1. **20.00** Greatest hits. **20.30** Reggaementary. **21.30** Orbital live. **22.30** Beavis & Butt-head. **23.00** The report. **23.15** CineMatic. **23.30** News at night. **23.45** 3 from 1. **00.00** The end? **02.00** The soul of MTV. **03.00** The grind. **03.30-06.00** Night videos.

CNN

00.00 24 uur per dag nieuws. **07.30** Moneyline. Herh. **08.30** World report. **09.45** CNN Newsroom. **11.30** World report. **12.15** World sport. **12.30** Business morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King live. Herh. **16.45** World sport. Herh. **17.30** Business Asia. Herh. **20.00** World business today. **21.00** International hour. **22.45** World sport. **23.00** World business today update. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King live. **05.30** Showbiz today. Herh.

Duitsland 1

05.05 Länderjournal.
05.45 Morgenmagazin Sport.
06.00 ZDF-Morgenmagazin. Ontbijttelevisie met elk half uur heute.
09.00 Heute.
09.03 The flying doctors. Australische doktersserie. Herh.
09.45 Tele-Gym. Heilgymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 37í. Reportage.
10.45 ZDF-info Arbeit und Beruf. Tips.
11.00 Heute.
11.04 The king's thief. Amerikaanse speelfilm. Met David Niven e.a.
12.25 Die Seele aus Stein.
12.55 Presseschau.
13.00 ZDF-Mittagsmagazin.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.03 Schimpf - 19 7 17. Telefonische talkshow.
14.30 Die Rückkehr der Märchenbraut. 26-delige jeugdserie.
15.00 Tagesschau.
15.03 Herzklopfen. Flirtshow.
15.30 Blossom. Comedyserie.
16.00 Tagesschau.
16.03 Fliege. Talkshow.
17.00 (TT) Tagesschau.
17.10 Brisant. Boulevardmagazine.
17.40 ARD vor acht.
17.50 Tagesschau-Telegramm.
17.55 Nicht von schlechten Eltern. Afl.: Die Mafia.
18.49 Tagesschau-Telegramm.
18.54 Frankenberg, serie.
19.54 Das Wetter.
19.58 Heute abend im Ersten.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Ärzte. Duitse doktersserie.
21.44 Tagesthemen-Telegramm.
21.45 Zeichen der Zeit. Portret van de mediamagnaat dr. Leo Kirch.
22.30 Tagesthemen.
23.00 Nachschlag. Satire.
23.05 Das Nachts-Studio: Talk radio. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Oliver Stone.
00.50 Tagesschau.
01.00 (TT) Turn back the clock. Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Larry Elikann. Met Connie Sellecca, David Dukes, Jere Burns e.a.
02.35 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Musik für Harfe. Afl.: Erik satie: Gnossienne Nr.1.

Duitsland 2

05.05 Zie Duitsland 1
09.03 Guckloch. Jeugdmagazine.
09.20 Muppet-Babies. Poppenserie.
09.45 ZDF Sport extra. Met skiën: Wereldbeker-reuzenslalom heren vanuit Kranjska Gora. Wereldbeker-reuzenslalom dames vanuit Morzine.
14.10 Wie gut, dass es Maria gibt. Duitse serie.
14.55 Achterbahn. Kinderserie. Herh.
15.20 Logo. Jeugdjournaal.
15.30 X-Base. Live jongerenmagazine met interactieve spelletjes en de nieuwste ontwikkelingen op multimedia- en computergebied.
16.00 Heute.
16.05 Macht der Leidenschaft. Duits-Canadese soapserie.
16.55 WISO-Tip. Herh.
17.00 Heute en sport.
17.15 Länderjournal. Aansl.: heute-Schlagzeilen.
17.50 Briefgeheimnis. Duitse serie.
18.45 Lotto-trekking A en B. Aansl.: Guten Abend.
19.00 Heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 (TT) Sissi, die junge Kaiserin. Oostenrijkse speelfilm uit 1956 van Ernst Marischka. Met Romy Schneider, Karlheinz Böhm e.a.
21.10 Abenteuer Forschung. Wetenschappelijk magazine.
21.45 Heute-journal.
22.15 Der Sportspiegel. Reportage over het enorme succes van de Japanse voetbalcompetitie.
23.00 Derrick. Duitse misdaadserie. Afl.: Das Ende einer Illusion. Herh.
00.00 Heute nacht. Actualiteiten.
00.15 ■ The enforcer. Amerikaanse misdaadfilm uit 1950 van Bretaigne Windust. Met Humphrey Bogart, Zero Mostel, Ted de Corsia e.a. Officier van Justitie Martin Ferguson zoekt getuigen in het proces tegen gangsterbaas Mendoza.
01.35-03.10 Dummy. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Frank Perry. Met Paul Sorvino, LeVar Burton, Brian Dennehy e.a. De zwarte doofstomme Donald werkt op de fruitmarkt in Chicago. Zijn baas Ragoti is erg tevreden met de vlijtige jongen, en begrijpt er dan ook niets van wanneer de politie hem op een dag arresteert.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus Engels. Afl. 1. **09.00** Das Nächste bitte. **09.15** Fremde sind wir überall. Documentaire. **10.00** Schooltelevisie. **12.00** Bonn am Rohr. **12.43** Programmvorschau. **12.45** In Sachen Natur. **13.30** Reporter. **14.00** WDR aktuell. **14.05** Hit-Clip Special. **14.30** Zwischen den Schlagzeilen. **14.45** Todmorden - Der Niedergang der Textilindustrie. **15.00** WDR aktuell. **15.05** FensterPlatz. **16.00** Tod eines Geiselgangsters. **16.30** Cursus Engels. Afl. 1. **17.00** Der Löwe ist los. **17.30** Es war einmal der Weltraum. **18.00** Nachrichten aus Rheinland und Westfalen. **18.05** KuK. **18.30** Tele-Praxis. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.25** Fensterprogramma der Landesstudios. **19.45** Mittwochs live. **21.00** WDR aktuell. **21.15** Tumbleweed. Amer. speelfilm. **22.30** Republik der Träume. Speelfilm. **00.15** 1000 Meisterwerke. **00.25** Nachrichten. **00.35-08.15** Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus Engels. Afl. 1. **09.00** Non-Stop-Fernsehen. **12.35** Hit-Clip. **13.00** Non-Stop-Fernsehen. **13.30** Output. Herh. **14.00** Schooltelevisie. **14.59** Programmaoverzicht. **15.00** Hallo, wie geht's? Herh. **15.15** Infomarkt - Marktinfo. Herh. **16.00** Sport-Oldies. **16.15** Blickpunkt Europa. Herh. **17.00** Cursus Engels. Afl. 1. Herh. **17.30** Sesamstrasse. **17.58** Wuff! Jeugdserie. **18.23** Zoo-Olympics. Herh. **18.25** Unser Sandmann. **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Hallo, wie geht's? **18.50** Geschichten aus unserem Land. **19.19** Programma-overzicht. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** Länder - Menschen - Abenteuer. Documentaireserie. Herh. **21.00** Nachrichten. **21.15** Schlaglicht. Magazine. **21.45** Forum Südwest. Praatprogramma. **22.45** Man hat recht, Widerstand zu leisten (2). Politiek portret van Jean-Paul Sartre. Herh. **23.30** Länder - Menschen - Abenteuer. Documentaireserie. Herh. **00.15** Schlussnachrichten. **00.30** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Guten Morgen Deutschland. **09.05** Kojak. **10.00** The bold and the beautiful. **10.30** Days of our lives. **11.00** Der Preis ist heiss. **11.30** Familien Duell. **12.00** Punkt 12. **12.30** The guiding light. **13.15** Santa Barbara. **14.10** Murder, she wrote. Herh. **15.00** Ilona Christen. Talkshow. Vandaag: Bijzondere rivales; moeder en dochter houden van dezelfde man. **16.00** Hans Meiser. Talkshow. Vandaag: Het dagelijks leven van moraal-ridders. **17.00** Jeopardy! Spelprogramma. **17.30** Unter uns. Duitse soapserie. **18.00** The bold and the beautiful. Herh. **18.30** Explosiv - Telegramm. Boulevardnieuws. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. **19.10** Explosiv - Das Magazin. **19.40** Gute Zeiten, schlechte Zeiten. **20.15** Cradle of conspiracy. Amer. drama. Afl. 1. **21.05** TV-Tip: Tapfere Frauen bei RTL. **21.10** Cradle of conspiracy. Afl. 2. **22.15** Stern TV. Mediamagazine. **23.15** Gottschalk. Late-night-show. **00.00** RTL-Nachtjournal. **00.30** RTL-Nachtshow. Late-night-show. Herh. **01.15** Kojak. **02.15** Murder, she wrote. Herh. **03.10** Ilona Christen. Talkshow. Herh. **04.05** Hans Meiser. Talkshow. Herh. **05.00** Explosiv - Das Magazin.

SAT 1

05.30-12.00 Deutschland heute morgen. Aansl.: Sat.1 BrunchTV. **07.30** Viel Vergnügen. **08.00** Heute leben. **09.15** Neighbours. **09.45** Mein Tag. **10.15** Gut Drauf. **10.45** Frauen! **11.45** Deutschland heute mittag. **12.00** Love ving. **12.30** Knots Landing. **13.25** Falcon Crest. **14.25** Tarzan. **14.55** Star Trek. **15.55** MacGyver. **17.00** Riskier' was! **17.30** Regionale programma's. **18.00** Geh aufs Ganze! **19.00** Sat.1 Newsmagazin. **19.15** Täglich ran - Sat.1-Fussball. **19.30** Glücksrad. **20.15** Robert darf nicht sterben. Tv-film. Aansl.: TopNEWS. **22.05** Dark justice II. **23.05** The ambassador. **00.50** Star Trek. Herh. **01.40** MacGyver. Herh. **02.30** Neighbours. Herh. **02.55** Robert darf nicht sterben. Tv-film.Herh. Aansl.: Programma-overzicht. **04.35** Der König. Herh.

België/TV 1

17.15 Het Capitool. Soapserie.
17.35 Paradise Beach. Strandsoap.
18.00 Journaal.
18.10 The bold and the beautiful.
18.30 Blokken. Spelprogramma.
19.00 Neighbours. Australische serie.
19.25 Joker- en lottotrekking.
19.30 Journaal, sport en weerbericht.
20.00 2.4 children. Engelse comedyserie. Afl. 16: Badger's bend.
20.30 Derrick. Politieserie. Aansl.: Winstverdeling van Joker en Lotto.
21.35 Boulevard: Het Ardennenoffensief. Documentaireserie.
22.05 Hearts afire. Comedyserie. Aansl.: Paardenkoersen.
22.35 Ziggurat. Kunstmagazine.
23.15 Viaje al Espanol. Cursus Spaans. Afl. 10.
23.30 Weerbericht.

België/TV 2

17.00 Van-a-1, van-a-2. Jeugdprogramma's met o.a. Samson.
18.00 Tik tak. Afl. 355.
18.05 Bouli. Korte animatiefilm.
18.10 Interflix. Comedyserie.
18.35 De kinderen van de Zoutkreek. Zweedse jeugdserie.
19.00 Thunderbirds. Engelse sf-poppenserie. Afl.: Veiligheidsrisico (2).
19.30 Journaal, sport en weerbericht.
20.00 BOIC-Awards. Verslag van de verkiezing van de sportvrouw/sportman van het jaar en de uitreiking van de Awards van het Belgisch Olympisch Comité.
20.30 Sevillanas. Muzikale documentaire van Carlos Saura over de typisch Andalusische zang- en dansvorm, de flamenco.
21.30 Onvoorziene omstandigheden. 12-delige serie waarin vier acteurs aan de hand van suggesties van het publiek moeten improviseren. Afl. 1.
22.00 Ter Zake. Infomagazine met nieuws en sport.
22.45 Mad about you. Amerikaanse comedyserie. Afl. 9: Apartment.
23.10 Coda. Peter Verhelst leest voor uit eigen werk.

TV FILMS VIDEO

Duitsland 1
11.04 uur - The King's Thief - (1955-USA). Hertog en koning strijden met elkaar om de macht. Een struikrover komt er tussen. Ridders, degens en jonkvrouwen in een film van Robert Z. Leonard. Met Roger Moore.

BBC 2
11.30 uur - The Wonderful World of the Brothers Grimm - (1962-USA). Leuke kinderfilm van Henry Levin over de gebroeders Grimm èn hun sprookjes. Met Laurence Harvey, Karl Boehm, Claire Bloom en vele anderen.

Duitsland 2
19.25 uur - Sissi - Schicksaljahre einer Kaiserin - (1957-A). Romy Schneider in het laatste deel van de Sissi-trilogie. Sissi wordt ernstig ziek, maar herstelt en wint de harten van de Italianen. Regie: Ernst Marischka.

RTL Television
20.15 uur - Cradle of Conspiracy - (1994-USA). Ouders vertrouwen nieuwe vriend van hun dochter niet en komen bizar complot op het spoor. Dramatische familiefilm van Gabrielle Beaumont met Dee Wallace Stone en Danica McKellar.

RTL5
20.25 uur - A Passion for Murder - (1992-USA). Politiethriller van Neill Fearnley over undercoveragente die na een delicate missie door iedereen gewantrouwd wordt. Met Joanna Pacula en Michael Nouri.

Nederland 1
20.31 uur - Truly, Madly, Deeply - (1991-GB). Virtuoze cellospeler keert terug uit de dood om zijn ontroostbare vrouw te helpen. Gevoelige, maar ook komische film van Anthony Manghella met Juliet Stevenson en Alan Rickman.

Duitsland 3 West
21.15 uur - Tumbleweed - (1953-USA). Treinconducteur wordt ten onrechte beschuldigd nadat indianen slachtoffers hebben gemaakt. Hij wil zijn onschuld bewijzen. Western van Nathan Juran met Audie Murphy en Lori Nelson.

Duitsland 1
23.05 uur - Talk Radio - (1988-USA). Oliver Stone verfilmde het toneelstuk over kritische dj die het ernstig aan de stok krijgt met producers en pressiegroepen. Eric Bogosian speelt DJ met verve. Verder ook Alec Baldwin.

● *Susan Cabot en Humphrey Bogart in 'The Enforcer' (Duitsland 2 - 0.15 uur).*

Duitsland 2
0.15 uur - The Enforcer - (1951-USA). Humphrey Bogart en Zero Mostel in een misdaadfilm van Bretaigne Windust. Officier van Justitie doet alles om bende achter slot en grendel te krijgen. Mooi gefilmd in zwart/wit.

BBC 2
0.15 uur - Diner - (1982-USA). Twintigers (in 1959) komen bij elkaar in een restaurant. Vriendschap en toekomstverwachtingen komen uitgebreid aan de orde. Komedie van Barry Levinson met Steve Guttenberg en Kevin Bacon.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 nieuws.

7.07 Vara Radio I woensdageditie. 10.05 NL Buitenland reportage. 11.05 Michelangelo. 12.07 Avro Radiojournaal. 17.07 NCRV's Hier en nu. 19.04 NCRV's Hier en nu/ Praatradio. 20.04 Countdown Cafe specials. 22.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Voor wie niet slapen kan. 1.02 Zingen in de nacht. 2.02 De verandering. 3.02 Gospels van toen. 4.02 De ochtendmix. 5.02-7.00 Wakker op weg.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek terwijl u werkt. 12.04 Het hart van twee. 14.04 Nederland muziekland. 17.04 Fileradio. 18.04 Alle mensen. 19.04 Country trail. 20.04 Nederland zingt: Kerstsamenzang in Zwolle. 21.04 Gospelpodium special. 22.04 Doelenconcert 23.04-24.00 Take it easy.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Breakfast-Club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. AKN: 15.04 The magic friends. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Vacuüm. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Preludium. 8.04 Musica sacra. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert. Muz. voor viool en piano. 13.02 Stemmen. 14.00 Het middagconcert. Kleinkoor Toonkunst & Concerto '91 met sol. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Jacco's keus. 18.04 Sinfonietta. 19.00 Kleine Zaal: De Spanjaarden (3). 20.02 Avondconcert. Koninklijk Concertgebouwork. met sol. 22.00 Opera magazine. 23.00 Jazzspectrum. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 23.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 NOS Sportief. 7.30 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 Het gesprek. 10.02 Dingen die gebeuren (M/V). 13.10 Glas in lood. 14.02 Montaigne. 16.02 De schatkamer. 17.10 Radio UIT. 17.50 RPF. 18.02 Op verhaal komen. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Soms eet ik hagelslag. 21.30 Frans voor bedrijf en beroep. 22.00 TeleScoop. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, rubriek met binnen- en buitenlands nieuws. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg Bevrijd. Limburgers in Duitsland te werk gesteld. 9.00 Tussen de bedrijven door, verzoekplaten. 11.00 Postbus 94, telefonische felicitaties. 12.00 Limburg actueel met om 12.30 ANP-nieuws. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Provinciale Zaken. 14.00 Licht Limburgs muziek. 15.00 Liefde, voor en door tieners. 16.00 Cultuurmagazine Festival 17.00-18.00 Limburg Aktueel.

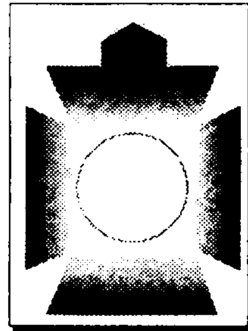
BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Koffers en Co. 10.00 Nieuws. 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Reporter zonder grenzen. Een luisteraar kiest tien platen die hem of haar aanspreken. 11.50 Feuilleton Het Koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Muziek- en cabaretfragmenten. 14.00 Villa Musica, met de elpee van de week, een spelletje en een cursiefje. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Radiovisier. Televisienieuwtjes op de radio. 20.00 Cinema Paradiso: rondom film en video. 22.00 Nieuws. 22.05 Evergreen met onsterfelijke melodieën en crooners. 23.30-06.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws
6.05 Radiofrühstuck + Spiel Glückstreffer (6.15 Wort in den Tag; 6.30 nieuws; 6.45 verzoekplaten; 7.15 agenda; 7.30 regionaal nieuws; 8.30 persoverzicht; 9.05 uit de regio). 9.10 Gut Aufgelegt, Tips und Themen am Vormittag 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 Nieuws uit de regio. 18.05 BRF Aktuell: Aktuelles vom Tage. 18.40 Klassik. 20.00-20.05 Nachrichten.

Happy RTL Radio
7.00 Jan van de Putte. 10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late Rock. 00.00-07.00 Night Rock.

WDR 4
Nieuws tot en met 09.00 elk heel uur; vanaf 10.00 elke twee uur.
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (8.05 Zum Tage. 8.55 Andacht). 9.05 Musikpavillon (10.05 tot 11.00 verzoekplaten) 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (13.00 Mitmenschen. 14.05 Stichwort Wirtschaft) 15.00 Cafe-Konzert. 16.05 Heimatmelodie, volksmuziek. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musik-Express (19.00 Auf ein Wort; 19.30 Ohrenbär) 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen. 22.30-04.00 ARD Nachtexpress (elk uur nieuws).

imburgs agblad

Akkoord met RTL kan mogelijk half januari getekend worden

VOO/Endemol willen alsnog afgeslankte deal met NOS

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Veronica wil, ongeacht een eventuele overeenkomst tot commerciële samenwerking met CLT/RTL, gesprekken voeren met de publieke omroepen over een beperkte afname van programma's, het uitwisselen van programmagegevens en een bepaalde verdeling van de sportrechten. Veronica en Endemol hebben de NOS hierover een brief geschreven, aldus een verklaring van Veronica-voorzitter Joop van der Reijden.

Op een door Veronica georganiseerde persbijeenkomst lieten Van der Reijden en John de Mol uitgebreid hun licht schijnen over het afketsen van de samenwerking met de publieke omroepen begin deze maand. Zij leggen daarvoor de zwarte piet bij de publieke omroepen.
Volgens Van der Reijden hebben zowel Veronica als de publieke omroepen baat bij een uitwisseling van de programmagegevens voor de omroepbladen. Dit geldt ook voor de mogelijkheid tot afname van een bepaalde hoeveelheid programma's van Endemol. Dit zal dan om een veel lager bedrag gaan dan waarvan sprake was in het oude akkoord.

'Oorlog'

Ten aanzien van de verwachte strijd om de sportrechten verwacht Van der Reijden weliswaar 'oorlog' met de NOS, maar volgens hem zullen er wel 'belangrijke' afspraken moeten worden gemaakt voor wat betreft het uitzenden van het landelijke en internationale voetbal.

Hij ontkent dat er al een overeenkomst met CLT – het moederbedrijf van RTL4 en 5 – is gesloten. „We hebben een heel ruime intentieverklaring getekend waarin we een marsroute hebben afgesproken, zodat we half januari kunnen overgaan tot ondertekenen. Momenteel wordt er aan een businessplan gewerkt," aldus Van der Reijden. Mocht deze samenwerking met CLT worden verboden door de rijksoverheid dan zullen Veronica en Endemol samen doorgaan op het commerciële pad.

Twee zenders

De bedoeling is dat Veronica in de constructie met CLT per 1 september 1995 met twee zenders aan de gang gaat. Er komt een muziekzender, vergelijkbaar met MTV, en een 'jong en wildzender' zoals Veronica zichzelf nu ziet. Beide zenders zullen de naam Veronica in zich dragen. De aanvankelijk gegeven zenderomschrijving 'Young and Jeans' was louter een motto. Over programma's konden nog geen nadere mededelingen worden verstrekt.

Wat betreft de radio zal Holland FM een onderdeel van de nieuwe organisatie worden, terwijl de aangekondigde gezamenlijke nieuwszender van Veronica, de Dagblad Unie en Quote los blijft staan van de combinatie CLT/VOO.

Van der Reijden ontkende het plan om tegelijkertijd een aanvraag in te dienen voor publieke zendvergunning. Hij verklaarde dat zijn televisiedirecteur Joop Daalmeijer hierover foutieve inlichtingen heeft verstrekt in een vergadering bij de NOS. „Joop (Daalmeijer) is niet altijd even zorgvuldig in zijn openbare uitlatingen."

Lijstje

Van der Reijden en De Mol trokken er tweeëneenhalf uur voor uit om te trachten de pers te overtuigen van hun goede bedoelingen. Het afketsen van de alliantie met de NOS moet volgens beiden op het conto van de publieke omroepen worden geschreven. „Wij waren echt volledig van plan de deal met de publieke omroepen rond te krijgen," zei De Mol.

De heren hadden zich geërgerd aan uitlatingen van NOS-zegslieden als zouden Veronica en Endemol alleen maar uit zijn op het grote geld en geen betrouwbare onderhandelingspartners zijn.

De Mol zei dat Endemol zelfs bereid was een omzetderving van tien à vijftien miljoen gulden per jaar te slikken om de deal met de publieke omroepen te realiseren. Daarvoor in ruil vroeg Endemol een afnameverplichting gebaseerd op een lijstje van elf punten, waarin de details van de overeenkomst stonden, zoals betalingscondities, herhalingsrechten en programmarechten.

Hoewel het lijstje volgens De Mol eerder door alle partners als 'uitgangspunt' werd aanvaard, bleef een definitief akkoord over dit voor Endemol zo belangrijke lijstje uit, ook na herhaald aandringen van De Mols advocaten.

De reden: de NOS-delegatie kon voor het produktielijstje geen steun krijgen in de eigen achterban. Daarentegen wilde de NOS-delegatie wel snel een akkoord tekenen over de algemene afspraken in de raamovereenkomst.

De zekerheid die De Mol zocht, kreeg hij niet tijdig. „Ik zei tegen Bauke Geersing: als we er nu niet snel uitkomen, dan gaan we naar RTL. Want ik wil niet dat bij RTL alle deuren in het slot vallen en wij nog geen overeenkomst met de NOS hebben."

Politiek

Volgens De Mol leek RTL op dat moment voor een substantieel deel van zijn programma's een alternatieve producent te kunnen aantrekken.

Dat Van der Reijden afhaakte heeft een politieke achtergrond. Op een moment dat hij klaarstond om te ondertekenen, gooide de Tweede Kamer roet in het eten door de concept-deal met de NOS ter toetsing voor te leggen aan de minister van Economische Zaken. Hij vreesde hierdoor een aanzienlijke vertraging en liet het akkoord daarom afketsen.

Van der Reijden verklaarde dat noch de staatssecretaris noch de NOS-delegatie pogingen in het werk hebben gesteld het dreigende opzeggen van Veronica te verhinderen. Op 4 december lichtte Van der Reijden de ambtelijke top van het ministerie van OCW in over zijn twijfels. Op 5 december werden A. van der Veer (EO-voorzitter) en Marcel van Dam (Vara-voorzitter) over de zorg van Van der Reijden ingelicht. Een dag later spraken Van der Reijden en Joop van den Ende staatssecretaris Aad Nuis.

Op de ochtend van 7 december werd de NOS officieel ingelicht over het afbreken van de deal.

Volgens Van der Reijden hebben de NOS-mensen boter op het hoofd als zij beweren dat deze mededeling als een donderslag bij heldere hemel kwam. „Wat wij ook zeiden: er gebeurde niets. Er zijn geen pogingen gedaan het tij te keren."

● *Joop van der Reijden: „Momenteel wordt er aan een businessplan gewerkt."* Foto: GPD

● *Rita Reys*

Rita Reys (70) wil niet weten van ophouden

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Rita Reys viert vandaag haar zeventigste verjaardag, maar Europe's First Lady of Jazz wil nog van geen ophouden weten. Nog altijd reist ze het land door om optredens te geven met het trio van haar echtgenoot Pim Jacobs.

Onlangs verklaarde ze nog dat de stembanden van een 'meisje van 25 jaar' heeft. Zij blijft overtuigd van haar eigen kunnen. De titel 'first lady' ontving ze in 1960 op een festival in Juan les Pins, waar ze met de grote... aarde optrad. In een interview zei ze: „De titel doorgeven aan een ander? Ik zou niet weten wie. Ik heb hem zelf ook moeten verdienen."

De verbondenheid met muziek heeft Reys van haar vader meegekregen, die kapelmeester was van een bioscooporkest was. Ze begon als jazz-zangeres op haar achttiende. Het nazingen van grote jazz-sterren heeft zij nooit geambieërd; zij gaf de voorkeur aan eigen arrangementen. Haar grote voorbeeld was Ella Fitzgerald.

Na de dood van haar eerste echtgenoot, de jazzdrummer Wessel Ilcken in 1957, overwoog ze te stoppen met jazzmuziek. Ilcken was destijds haar stimulator geweest. Met Pim Jacobs, die was van het orkest van Wessel Ilcken, begon Rita Reys daarna met een repertoire van Franse chansons. Maar dit uitstapje was geen succes en ze keerde terug naar de jazz.

Smartlappenfestival in Sirkel Sittard

SITTARD – Levenslied en -leed zullen zaterdag 14 januari in Sirkel worden gedeeld met het publiek op het vijfde Smartlappenfestival. In een sfeervol aangeklede zaal zullen ongetwijfeld weer vele tranen vloeien bij het horen van alle droefenis die een mens kan overkomen. Het smartelijkste optreden wordt bekroond met een wisseltrofee: de Gouden Dweil. Zij die een of meer smartlappen ten gehore willen brengen en mensen met een leuke act kunnen zich opgeven in het theatercafé Sirkel, Putstraat 22, Sittard, tel. 046-525574. De avond begint om 20.30 uur.

NPS stort zich op cultuur

HILVERSUM – Kwaliteit en lef op radio en tv. Daar wil de Nederlandse Programma Stichting (NPS) vanaf 1 januari 1995 voor staan. Met minimaal 650 uur op televisie en ruim 3.600 uur radio per jaar. Ruim veertig procent van de zendtijd bestaat uit culturele programma's. „We willen programma's maken die tussen gewoontjes en elitair vallen. Het moet meer zijn dan alleen vermaak." De kersverse NPS-voorzitter H. Bruins Slot presenteerde de nieuwe omroep.

De NPS is een afsplitsing van de NOS. De NOS blijft de zogeheten bij-uitstek-programma's uitzenden. Dat zijn onder meer de journaals, de sportprogramma's en de grote evenementen. De NPS neemt de aanvullende programma's voor haar rekening.

Daaronder vallen onder meer Sesamstraat, Nova, Kunstmest, dramaseries en culturele evenementen als het North Sea Jazz Festival, het Holland Festival en de Uitmarkt.

De splitsing van de NOS is het gevolg van de nieuwe Mediawet, waarin omschreven staat dat de omroepen per net verregaand moeten samenwerken om in aanmerking te komen voor een zendvergunning.

Sterren ontbreken op party Cabaret Gala

Van onze verslaggever

SCHEVENINGEN – Het had zo mooi kunnen zijn. Karin Bloemen lallend aan de bar met Paul de Leeuw. Jenny Arean voorzichtig schuifelend op hoge hakken over de gladde vloer van het Circustheater in Scheveningen. Youp van 't Hek voor het eerst van zijn leven in een ruitjesbroek en een alcoholvrij biertje. Of Jos Brink als Eliza citerend uit 'My Fair Lady'. Het mocht allemaal niet zo zijn. De profs uit de vaderlandse cabaretwereld lieten massaal verstek gaan op het Scheveningen Cabaret Gala.

Was het uit protest tegen de toekenning van de Nationale Scheveningen Cabaret Prijs 1994 aan Mini & Maxi? Het lijkt niet helemaal uitgesloten. Er waren een paar kritische geluiden te horen over de toewijzing van de prijs aan het variété-duo. Maar wat Ivo de Wijs, presentator van het jaarlijkse Scheveningen Cabaret Gala, betreft stond niets in de weg om Mini & Maxi te bekronen. „Ik heb de beste herinneringen aan non-verbale cabaretnummers," zei de spitsvondige en amusante tekstschrijver.

Allure

Het gala zelf was er een van allure. Optredens van Hans Liberg, De Nieuwe Snaar en vooral van Karin Bloemen en begeleidingsband zorgden voor aangenaam vuurwerk. Eenzelfde vuurwerk wilde op het feestje na afloop maar niet loskomen. De sponsors van het Cabaret Gala hadden driftig uitnodigingen uitgedeeld, zodat het een drukte van jewelste was. Handen graaiden naar voorbij vliegende dienbladen met drankjes en hapjes.

Het was dan ook meer een feest voor de zakenlui en zaken-partners. Sterren liepen er weinig rond; die waren of allemaal druk in de weer voor het oudejaarsprogramma van de firma Endemol of gewoonweg niet uitgenodigd.

Ovatie

Mini & Maxi, dé prijswinnaars van alle prijswinnaars, kan het niet zoveel schelen. Na Cannes en Montreux zijn ze eindelijk eens in eigen land onderscheiden voor hun werk. Maar het mooiste was misschien wel de langdurige, staande ovatie van de honderden liefhebbers die zich in het Circustheater verzameld hadden.

Tien jaar geleden kregen Karel de Rooij en Peter de Jong al eens een eervolle vermelding bij de uitreiking van de Scheveningen Cabaret Prijs. Het duo had het herinneringsbord van toen meegenomen.

„Eigenlijk wilde ik het kapotsmijten," meldde Karel de Rooij op het feestje na afloop van het gala. „Maar ik dacht alleen maar aan de rotzooi die dat zou opleveren. En we moesten nog zo veel doen."

● *Mini & Maxi: winnaars van de Nationale Scheveningen Cabaret Prijs 1994.* Foto: KIPPA

René Diekstra in Lijn 5

HEERLEN – Aan LD-columnist ('Denkwijzer') René Diekstra, hoogleraar klinische psychologie aan de Rijksuniversiteit Leiden, kunnen vanavond 'live' vragen worden gesteld in het RTL5-programma 'Lijn 5'. Het programma begint om kwart over tien en duurt tot kwart voor elf 's avonds. Het telefoonnummer is 06-300555, fax 035-232464.

Limburgs Dagblad Regionaal

Woensdag 21 december 1994

Pagina 11

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Scholieren verlost van lastige kraai

Van onze verslaggever

HOENSBROEK - De agressieve kraai die onder de leerlingen van de basisschool Nieuw Lotbroek in Hoensbroek maandenlang onrust zaaide, is door twee jongens gevangen en overgedragen aan het dierenasiel in Heerlen.

De kraai was na de zomervakantie elke dag aanwezig op de speelplaats van de kleuters aan de Frisostraat. De vogel maakte de kinderen bang door in hun veterhammen te pikken. Enkele kinderen durfden een tijdje tijdens het speelkwartier niet meer naar buiten te gaan. Voor directeur Jules Pirnay van de Hoensbroekse basisschool aanleiding de hulp van de politie in te roepen. Maar de politie kon weinig ondernemen.

Ook het strooien van rozijnen, gedrenkt in jenever, om de kraai te bedwelmen, leverde niets op.

De zwarte vogel was vrij groot en zag er nogal dreigend uit. De leraar die toezicht hield op de speelplaats sloeg regelmatig met een knuppel op het hekwerk om het dier te verjagen.

De affaire is uiteindelijk goed afgelopen. De tamme kraai is een aantal maanden geleden bij zijn eigenaar ontsnapt. Omdat het dier gewend was aan kinderen, hebben twee jongens de stoute schoenen aangetrokken en de vogel naar zich toe weten te lokken. „Toen de vogel dicht genoeg in de buurt was, heeft een van de jongens een jas over de kraai gegooid," vertelt directeur Pirnay. „Op dat moment was het dier niet agressief en hebben we hem naar het Heerlense dierenasiel gebracht. Ik ben blij dat we op deze manier van de lastige kraai zijn verlost."

Bodem is mogelijk ernstig vervuild

Provincie vreest duurder Maasplan

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT - Het provinciebestuur houdt er op voorhand serieus rekening mee dat het Deltaplan aanmerkelijk duurder zal uitvallen dan de door de commissie Boertien voorzichtig geschatte 1,3 miljard gulden. Zo is het volgens GS bepaald niet uitgesloten dat de bodem en oevers van de rivier ernstig vervuild blijken te zijn. In dat geval zullen de saneringskosten fors stijgen. Bovendien kunnen de door de commissie Boertien geraamde opbrengsten van de in totaal 130 miljoen ton af te graven grind en zand (op dit moment goed voor zo'n 1,6 miljard gulden) in de loop der jaren lager uitvallen als gevolg van schommelingen van de marktprijs.

Lodewijks onderstreept dat het Limburgse provinciebestuur die eventuele meerkosten onmogelijk zelf kan ophoesten. Vandaar dat het college een dringend beroep doet op het kabinet om zich garant te stellen voor financiële tegenvallers. Overigens benadrukt de deputé dat GS de door de commissie Boertien voorgestelde maatregelen volledig onderschrijven. Wel verlangt het dagelijks bestuur van de provincie dat de uitvoering van de werkzaamheden beduidend vroeger start dan over twee jaar, zoals in het onderzoeksrapport van Boertien staat aangegeven.

Volgens GS is een snellere aanvang - met name van de geplande dijkaanleg - wel degelijk mogelijk. Lodewijks kon gisteravond echter nog niet concreet aangeven op welke termijn de eerste schop de Maasoevers in kan. „Dat is van verscheidene factoren afhankelijk. Daarover zijn op dit moment nog geen harde uitspraken te doen."

De komende weken krijgen de Limburgse Maasgemeenten en waterschappen de gelegenheid om hun oordeel over het Deltaplan te geven. Op basis van de uitkomsten van deze inspraakronde geven Provinciale Staten over twee maanden een definitief advies aan het kabinet.

Pony dood door aanrijding

NUTH - Op de provinciale weg in Nuth, tussen Aalbeek en Schimmert, is gistermorgen om kwart voor negen een Shetland-pony door een personenauto aangereden en aan de verwondingen overleden. Het dier stond plotseling op het wegdek. Ook was het beest moeilijk te zien door zijn zwarte kleur, donker weer en het ontbreken van openbare verlichting op de bewuste plek. De politie weet nog niet waar de pony vandaan is gekomen en wie de eigenaar is.

Man bedolven onder dakkapel

LANDGRAAF - Tijdens sloopwerkzaamheden aan een woning aan de Vloedgraafstraat in Landgraaf is gistermorgen om elf uur een 38-jarige Maastrichtenaar bedolven geraakt onder een dakkapel en een muur. De man is met verwondingen overgebracht naar het De Weverziekenhuis in Heerlen. De arbeidsinspectie stelt een onderzoek in.

Bedrijvencentra gaan fuseren

HEERLEN - Limburg telt medio volgend jaar zestien bedrijfsverzamelgebouwen waar startende ondernemers goedkoop aan de slag kunnen. De besturen van twee organisaties die voor de huisvesting zorgen, hebben onlangs besloten te fuseren. De Stichting Bedrijfshuisvesting voor de Mijnstreek en de bv BedrijvenCentra Limburg gaan samen op in Liof BedrijvenCentra bv.

Drieëneenhalf jaar voor flessentrekker

MAASTRICHT - De uit Roermond afkomstige Huub G. (53) is door de Maastrichtse rechtbank wegens flessentrekkerij veroordeeld tot 3,5 jaar gevangenisstraf. Officier van justitie mr. J. Laumen had veertien dagen geleden vier jaar gevraagd. G. kocht in anderhalf jaar tijd voor al bij Duitse bedrijven voor anderhalf miljoen mark aan goederen zonder ook maar een cent te betalen. Toen de politie G. arresteerde was van al die goederen nauwelijks iets meer te traceren. De goederen gingen volgens G. voor dumpprijzen het zwarte circuit in.

Nep-deurwaarder actief in Heerlen

HEERLEN - Een onbekende man heeft zich donderdag aan de deur van een 39-jarige Heerlenaar gemeld om voor negenhonderd gulden aan rekeningen te innen. De man gaf zich uit voor deurwaarder en zei in opdracht van de gemeente te werken. De bewoner zei geen geld in huis te hebben, waardoor de 'deurwaarder' zenuwachtig werd en verdween. Navraag bij de gemeente wees uit dat zowel de deurwaarder als de rekeningen vals waren.

Twee jaar voor ontuchtpleger

MAASTRICHT - De 27-jarige Eugene V. uit Maastricht is gisteren door de rechtbank veroordeeld tot een gevangenisstraf van 24 maanden, waarvan acht voorwaardelijk, voor het plegen van ontucht met zijn twee neefjes en een nichtje. De rechtbank achtte bewezen dat hij had geprobeerd gemeenschap met het in 1985 nauwelijks twee jaar oude meisje te hebben. De rechtbank vond het niet nodig om V. naar een psychiater te sturen ondanks aandringen op de raadsman van V. Ook het door de officier van justitie gevraagde verbod voor V. nog contact met de neefjes en nichtjes te hebben, werd niet gehonoreerd.

Politie ontdekt hennepkwekerij

KERKRADE - De politie heeft gistermorgen om tien uur in de kelder van een woning aan de Kerkraderstraat in Kerkrade een professionele hennepkwekerij ontdekt. In totaal werden bij de 31-jarige eigenaar 48 hennepplanten, een aanzienlijke hoeveelheid hasj en weed, een pers en een groeilamp in beslag genomen.

Overval met traangas

HEERLEN - Een winkelier is gisteravond omstreeks half acht licht gewond geraakt toen zijn zaak aan de Hoofdstraat in Hoensbroek door twee mannen werd overvallen. Beide overvallers kwamen de zaak binnen op een moment dat geen klanten aanwezig waren. Vervolgens spoot een van de twee mannen de winkelier traangas in zijn ogen. De ander nam geld uit de kassa weg. Daarna vluchtten de beide mannen.

o/z

Heerlense wethouder: 'Lokaal nationalisme'

Domper voor regionale milieusamenwerking

Van onze verslaggever

HEERLEN - De regionale samenwerking op milieugebied in Oostelijk Zuid-Limburg krijgt met een ernstige terugslag. Volgens de Heerlense wethouder Wil Houben blokkeren vooral Landgraaf en Kerkrade echte samenwerking. Houben noemt dat 'lokaal nationalisme'.

Het bureau Berenschot stelde vast dat Oostelijk Zuid-Limburg bij een vergaande samenwerking op het gebied van milieuvergunningen en controles genoeg heeft aan 65 ambtenaren, terwijl het er anders over een paar jaar al negentig moeten zijn. Er zou daarom een centrale milieudienst moeten komen, die wordt aangehaakt bij centrumgemeente Heerlen.

Dit voorstel heeft bestuurlijk Oostelijk Zuid-Limburg sinds vorige week verdeeld in twee kampen. Heerlen, Voerendaal en Simpelveld kiezen voor vergaande milieusamenwerking.

Simpelvelds burgemeester Peter Cammaert, voorzitter van het Overlegplatform Milieu, hoopt dat daar Brunssum en Onderbanken nog bij komen. Maar Kerkrade, Landgraaf en Nuth willen niet verder gaan dan de huidige, projectmatige samenwerking.

Positie

Houben hekelt vooral de houding van Landgraaf en Kerkrade. „Ze hebben nauwelijks rationele argumenten, maar vrezen vooral voor de positie van hun ambtenaren. We presenteren ons samen als de vijfde stad van Nederland, maar in de praktijk voert het lokale nationalisme vaak de boventoon."

Cammaert zegt ook teleurgesteld te zijn. „We zullen de betreffende gemeenten nogmaals wijzen op de personele en financiële consequenties. En dat terwijl we nu al goed samen werken." Volgens Cammaert staat vast dat intensieve samenwerking voordelen oplevert.

● Voor PTT Post in Sittard is de drukte in deze tijd van het jaar net zo traditioneel als het Kerstfeest zelf. Steevast wordt op het expeditieknooppunt extra personeel ingezet om de stroom kerst- en nieuwjaarswensen te kunnen verwerken.

Foto: ERMINDO ARMINO

Twee fracties VVD in raad Valkenburg

VALKENBURG - De gemeenteraad in Valkenburg zit met twee verschillende fracties die zich allebei rekenen tot de VVD. Dat is het gevolg van een breuk in de tweemansfractie van de VVD.

Jan Kuijpers heeft de samenwerking met Peter Werres gisteren opgezegd. Kuijpers stelt dat de breuk een gevolg is van het feit dat Werres al acht maanden geen contact met hem of met de steunfractie heeft gehad. Werres op zijn beurt zegt alle contact gemeden te hebben vanaf het moment, meteen na de verkiezingen, dat niet hij (als lijsttrekker) maar tweede man Kuijpers door de VVD-afdeling Valkenburg werd aangewezen als fractievoorzitter. Werres claimt niettemin een raadslidmaatschap namens de VVD.

Statenlid boos op Tindemans

MAASTRICHT - CDA-fractievoorzitter Martin Eurlings in Provinciale Staten is boos op deputé Jan Tindemans na de behandeling van het streekplan voor Noord- en Midden-Limburg afgelopen vrijdag.

De CDA-fractie diende tijdens de behandeling van het streekplan een amendement in. Gedeputeerde Staten zouden een zin moeten schrappen over situaties waarin de belangen van natuur en milieu zwaarder wegen dan die van de landbouw. Deputé Hilhorst kon daar mee leven en zei toe de zin te willen schrappen. Zijn collega Tindemans, die een groot deel van de discussie niet bijwoonde, was het bij terugkomst niet eens met die toezegging. Door deze situatie moest de CDA-fractie het bewuste amendement pas in de derde gespreksronde, en dus in feite te laat, indienen.

Eurlings over Tindemans: „Ofwel je bent er als gedeputeerde bij, ofwel je accepteert de besluitvorming die tijdens je afwezigheid heeft plaatsgevonden. Ons inziens betreft dit een grondgegeven in onze democratie. Wij betreuren deze gang van zaken. We hopen in de toekomst van een dergelijke opstelling van gedeputeerden verschoond te blijven."

'Boze Moeders' overstelpt met telefoontjes

Van onze verslaggever

GELEEN - De actiegroep Boze Moeders, die zich verzet tegen de aanleg van de Oost-westbaan op vliegveld Beek, zegt te worden overspoeld met telefoontjes van mensen die een bezwaarschrift willen formuleren tegen de baan, maar die verstrikt raken in een administratieve chaos.

In het kader van de nieuwe wetgeving moeten protesten voor 6 januari zijn ingediend. De Vereniging Geen Uitbreiding Vliegveld Beek is deze week een korte campagne begonnen om zoveel mogelijk tegenstanders van de Oost-westbaan te mobiliseren.

Volgens Paulien Goudsmit van de Boze Moeders gaat verantwoordelijk minister Jorritsma zich te buiten aan 'schijn-inspraak' en 'misleiding'. Goudsmit: „Ze treedt alle communicatieregels met voeten. Geen hond die er iets van begrijpt. Zelfs doorgewinterde juristen hebben vier keer moeten kijken voordat ze begrepen om welke besluiten het precies gaat en waar de bezwaarschriften precies naartoe moeten. De mensen die ons bellen, klagen daar niet alleen over, ze zijn ook heel boos."

Ook de korte periode die tegenstanders is toegewezen om bezwaar te maken heeft bij veel mensen tot verontwaardiging geleid. „Velen zijn met vakantie of met hun gedachten bij heel andere dingen. Hoe moet je nu in vredesnaam tijd vinden om je te verdiepen in vliegveldzaken," vraagt Paulien Goudsmit zich af.

„Eén ding is duidelijk. De minister heeft zich ingespannen om de mensen te misleiden. En daar is ze uitstekend in geslaagd." Drie jaar geleden maakten ruim 30.000 Limburgers schriftelijk bezwaar tegen de aanleg van de omstreden Oostwestbaan.

Tegenstanders vrezen geluidhinder en schade aan de gezondheid.

Herkomst 1400 kilo hasj nog mysterie

MAASTRICHT/SITTARD - De politie is er nog niet in geslaagd de organisatie op te rollen achter de grote hasjvondst (bijna 1400 kilo) op 12 september in een garage aan de Lichtenbergstraat in Sittard. De politie heeft wel een vermoeden. Dat bleek gisteren tijdens de behandeling van de strafzaak tegen de eigenaar van de garage, de sinds zijn arrestatie als het graf zwijgende Jos S. (29). Hij hoorde gisteren een gevangenisstraf van twee jaar eisen voor het bezit van de hasj en voor de heling van auto- en motoronderdelen. De rechtbank doet op 3 januari uitspraak.

gesettelde burgers zijn de schreeuwende studenten van gisteren

punaise

Kinderarts relativeert ernst van virus

RS-besmetting neemt fors toe

HEERLEN - Het aantal ziekenhuisopnamen in Limburg van baby's en peuters die besmet zijn met het RS-virus is de afgelopen weken fors toegenomen. In het Academisch Ziekenhuis Maastricht is de kinderafdeling uitgebreid met vijf bedden, om alle kinderen te kunnen onderbrengen.

Het besmettelijke RS-virus (respiratoir syncitaal) veroorzaakt een infectie aan de luchtwegen. Het ziektebeeld lijkt veel op dat van griep of zware verkoudheid. De ziekte gaat gepaard met hoestbuien, slijmvorming en kan hoge koorts veroorzaken. „Ieder jaar tussen december en maart steekt het virus de kop op," zegt kinderarts P. Theunissen van het De Weverziekenhuis. „Daarom moeten we de zaak relativeren. Dit jaar zijn er weliswaar meer ziekenhuisopnamen dan andere jaren, maar alleen het topje van de ijsberg komt in het ziekenhuis terecht. Bijna ieder kind dat griep heeft, draagt het RS-virus. Meestal blijft het bij griepverschijnselen. Alleen zuigelingen kunnen problemen krijgen door de besmetting. Die worden dan opgenomen," meent Theunissen.

In het De Weverziekenhuis lagen gisteren twaalf kinderen met een RS-besmetting. In Maastricht waren dat er achttien. Omdat de kinderafdeling maar uit dertig bedden bestaat, zijn daar vijf extra bedden bijgeplaatst.

Het Maasland-ziekenhuis in Sittard kon geen precieze opgave doen van het aantal patiënten met het RS-virus. „Maar volgens de kinderartsen zijn de afgelopen weken tussen de veertig en vijftig kinderen behandeld," deelde de woordvoerster van het ziekenhuis gisteren mee.

Normaliter verblijven de kinderen een of twee weken in het ziekenhuis. Heeft er kunstmatige beademing plaatsgevonden, dan kan de opnametermijn verdubbelen.

†

Je handen hebben voor ons gewerkt.
Je hart heeft voor ons geklopt.
Je ogen hebben ons tot het laatst gezocht.
Rust nu maar uit.

Bedroefd geven wij u kennis, dat op 81-jarige leeftijd, voorzien van de h. sacramenten, toch nog onverwacht van ons is heengegaan onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Mieneke Hupperets

weduwe van

Frits Box

Ulvenhout: **Jo Box**
Melanie Box-Jongen
Frank, Nicole, Maaike
Oud-Vossemeer: **Thijs Box**
Marlies Box-Hendriks
Vanessa, Ingmar
Heerlen: **Charles Box**
José Box-Neukirchen
Yvonne
Amstelveen: **Aline Box**
Frans Trepels
Josha
Familie Hupperets
Familie Box

Heerlen, Eurenderweg 74, 19 december 1994
Corr.adres: Vrusschemigerweg 44,
6417 PC Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 23 december om 11.00 uur in de parochiekerk H. Moeder Anna te Bekkerveld-Heerlen, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats te Gulpen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis donderdag om 18.30 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een langdurige ziekte is op 78-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, oom en neef

Jozef Paffen

echtgenoot van

Adriana Maike Smits

Kerkrade: **A.M. Paffen-Smits**
Kinderen en kleinkinderen
Familie Paffen
Familie Smits

19 december 1994
Corr.adres: Koninginneplein 16
6371 AP Landgraaf

De crematieplechtigheid zal gehouden worden in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen op vrijdag 23 december a.s. om 10.30 uur.

Samenkomst in het crematorium, waar gelegenheid is uw naam in het condoléanceregister te schrijven.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het mortuarium Schifferheide, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade.

Langs deze weg willen wij tevens dr. v.d. Poel, het verplegend personeel van het Groene Kruis, de gezinszorg, de nachtzusters en de vrijwilligers bedanken voor de goede zorgen en het medeleven aan vader besteed.

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor alle blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij het overlijden van en de crematieplechtigheid voor

Sjo Verjans

Mientje Verjans-Crol
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Hoensbroek, 21 december 1994.

---

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat plotseling, voorzien van het h. oliesel, op de leeftijd van 57 jaar is overleden mijn man, onze vader, schoonvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Hubertus Bouwens

gehuwd met

Virginie Vossen

Valkenburg a/d Geul: **V.F.B. Vossen**
Nuland: **Marjo en Christon**
Eindhoven: **Robert en Berrie**
Familie Bouwens
Familie Vossen

6301 GA Valkenburg a/d Geul
20 december 1994
Wehryweg 27

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben vrijdag 23 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg a/d Geul.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren voor de aanvang van de uitvaartdienst in de kerk.

Voor de zielerust van de overledene zal donderdag 22 december om 18.30 uur de avondwake worden gehouden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29 Valkenburg a/d Geul. Bezoek van 19.00 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Wegens sterfgeval is ons bedrijf
vrijdag 23 december de gehele dag gesloten.

Botaxi

Wehryweg 27, Valkenburg a/d Geul.

„Waar liefde mensen samenbindt...."

Geheel onverwacht moest ik afscheid nemen van mijn levensgezel

Ton Willemsen

Geboren te Arnhem 04-08-1925
Overleden te Heerlen 19-12-1994

Heerlen: **Martha Sonnenberg**

Mariabad 239, 6411 MH Heerlen.

De crematie zal plaatsvinden vrijdag 23 december 1994 om 15.00 uur in het crematorium te Imstenrade, Heerlen, (autosnelweg Heerlen, afslag de Beitel).

Bijeenkomst aldaar.

In plaats van bloemen gaarne een gift aan de Nederlandse Kankerbestrijding, giro 26000 te Amsterdam.

Bij het overlijden van onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Karolina Krings-Hübben

mochten wij vele blijken van deelneming ontvangen. Zij zijn ons tot troost geweest en wij betuigen daarvoor aan allen onze hartelijke dank.

Kinderen en kleinkinderen

Kerkrade, december 1994.

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op vrijdag 23 december a.s. om 17.30 uur in de kapel van de Witte Zusters te Kerkrade, gelegen aan de Hoofdstraat.

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor alle blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij het overlijden en de begrafenis van mijn man, onze vader en grootvader

Arno Dieteren

Tiny Dieteren-Bruls
en kinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op maandag 26 december in de St.-Dionysiuskerk te Schinnen.

---

†

In liefde met allen
heb ik geleefd.
In vrede met Christus
ben ik heengegaan.

Na een leven dat getekend werd door eenvoud, goedheid en behulpzaamheid, is heden toch nog onverwacht op 70-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, mijn dierbare man, onze zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, zwager, oom en neef

Peter Joseph (Zef) Cremers

echtgenoot van

Jeanne van de Weijer

Schinveld: **M.J.A. Cremers-van de Weijer**
Vilt: **Ria en Arno Schuivens-Cremers**
Mark, Camiel
Berg a/d Maas: **† Gertie Römers-Cremers**
Lei Römers
Luc
Schinveld: **Jeanine en Wiel Hupperetz-Cremers**
Tim
Nijmegen: **Frans en Diana Cremers-Buurman**
Ruud, Theo
Familie Cremers
Familie van de Weijer

19 december 1994
Brunssummerstraat 59, 6451 CR Schinveld

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur in de rouwkapel naast de kerk te Schinveld.

Rozenkransgebed en avondwake donderdag om 18.45 uur in de dagkapel van de hierna te noemen kerk.

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de St. Eligiuskerk te Schinveld op vrijdag 23 december a.s. om 11.00 uur.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op het r.k. kerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Lieve opa

U hebt met mij over de grond gekropen,
aan uw hand leerde ik lopen.
Ik heb met u gelachen en gespeeld,
heb me nooit bij u verveeld.
Voorgoed hebt u mij nu verlaten,
geen tijd meer om te praten.
Maar ook al ben ik nu nog klein,
in mijn gedachten zult u altijd bij mij zijn.

Rust zacht lieve opa,

Tim

Wij zullen u altijd missen.
Rust zacht lieve opa,

Mark, Camiel, Luc, Ruud, Theo

---

†

Heden overleed tot onze diepe droefheid, toch nog onverwacht, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 78 jaar, mijn dierbare echtgenoot, onze goede en zorgzame vader en schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Harry Suilen

echtgenoot van

Resi Rutten

De bedroefde familie:
Kerkrade: **M.Th. Suilen-Rutten**
Kerkrade: **Marita van Ommeren-Suilen**
Rob van Ommeren
Vivian en Maud
Kerkrade: **Renate Suilen**
Tako en Veerle
Familie Suilen
Familie Rutten

6463 XP Kerkrade, 17 december 1994
Erensteinerstraat 6

Ingevolge de wens van de overledene heeft de crematieplechtigheid in familiekring plaatsgevonden op dinsdag jl.

---

†Ron Meewis, 44 jaar, Dries 21, 6006 HR Weert. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op donderdag 22 december om 11.00 uur in de dekenale St. Martinuskerk te Weert.

Dankbetuiging

Maandag 12 december 1994 hebben wij voor de laatste keer afscheid genomen van

Marian Hool

Ons verlies is groot.

Uw troostende woorden, brieven, kaarten, prachtige bloemen en aanwezigheid zijn voor ons een grote steun.

Wij danken u daarvoor met heel ons hart.

Uw reacties zijn voor ons een teken dat onze Marian bij velen zeer geliefd was en dat zij altijd in uw gedachten zal voortleven.

Rene van Doorn, Heerlen
Rene en Annemarie Hool, Vaesrade
Hub en Jeannette van Doorn, Hoensbroek

---

†

Yv, onze mama en oma is van ons heengegaan.
Wij kunnen het niet begrijpen.

Yvonne Schiffelers

echtgenote van

Dick Hoogendam

Zij overleed in de leeftijd van 48 jaar.

Brunssum: **Dick Hoogendam**
Heerlen: **Henri Hoogendam**
Kelly
Landgraaf: **Ronald Hoogendam**
Miriam Cloodt
Wesley
Brunssum: **Bianca Smits-Hoogendam**
Erwin Smits
Zwijndrecht: **Mevr. P. Voskamp-Vaessen**
W. Voskamp †
Broers en zusters
Neven en nichten
Familie Schiffelers
Familie Hoogendam

6445 EC Brunssum, 19 december 1994
Jan Steenstraat 3

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 23 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Familie te Brunssum-Langeberg, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats te Brunssum-Rumpen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene donderdag 22 december om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 19.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging
In plaats van kaarten

Voor de vele blijken van medeleven en de grote steun die ik mocht en mag ontvangen, zowel schriftelijk als persoonlijk, de prachtige bloemstukken en uw aanwezigheid bij de crematieplechtigheid voor mijn overleden man

Math Nas

betuig ik u langs deze weg mijn oprechte dank., Ik ben u daarvoor zeer erkentelijk.

Angele Nas-Mraz

Heerlen, december 1994.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij hebben ontvangen bij het overlijden en de begrafenis van onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Lena Duyzings-Linders

willen wij u allen op deze wijze hartelijk danken.

Namens de:
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op maandag 26 december a.s. om 11.00 uur in de St.-Dionysiuskerk te Schinnen.

In plaats van kaarten

De tijd staat niet stil

Veel belangstelling,
lieve woorden,
steun en troost
mochten wij ondervinden bij het overlijden van

Jo Loozen

Allemaal bedankt!

Thea Loozen-Sangers
Bart en Carin
Ank en Marc
Resy en Frans

De zeswekendienst wordt gehouden op vrijd 23 december om 19.00 uur in de St.-Remigius kerk te Simpelveld.

---

†Guus Stassen, jaar, echtge van Anneke Paum Kaakstraat 21, 6 HN Elsloo. De ple tige uitvaartdienst plaatsvinden op d derdag 22 decem a.s. om 11.00 uur i H. Mariakerk te loo, gevolgd door begrafenis op de graafplaats aan de -Augustinuskerk de kerk) te Elsloo.

†Dorothea Stee weduwe van bertus Heijmans, jaar, Weert. C adres: Margrietla 6006 ZV Weert. plechtige euchari viering zal gehou worden op donder 22 december om 1 uur in de paroc kerk van O.L. Vro van Fatima te We

†Mia Severins, jaar, Echt. C adres: T. Vreh Severins, Tuinstr 2, 6101 CJ Echt. plechtige eucharist viering wordt geho den heden, woens 21 december om 10. uur in de paroch kerk van de H. Pius te Echt.

†Claar Fieten, jaar, Bergerhof 6077 BZ St. Odili berg. De plech eucharistieviering gehouden word vrijdag 23 decemb om 11.00 uur in basiliek van de H Wiro, Plechelmus Otgerus te St. O liënberg.

†Hubertina Joost weduwe van Le nardus Geraets, jaar, Neer. Co adres: Eiland 9, 60 NA Neer. De euch ristieviering zal w den gehouden op v dag 23 december 10.30 uur in de pa chiekerk van de Martinus te Neer.

†Hendrik Driess echtgenoot van A na Knoben, 79 ja Pr. Beatrixstraat 6101 JA Echt. plechtige eucharisti viering wordt geho den op donderdag december om 10. uur in de paroch kerk van de H. Pius te Echt.

†Jan Pluis, echt noot van L Schrooten, 83 ja Kruisstraat 41, 60 ZK Weert. De plecht ge eucharistievieri zal worden gehoud op donderdag 22 d cember om 10.30 u in de St. Josephke te Keent-Weert.

Directie weerspreekt klachten van Club 't Trepke

Casino weigert groep met gehandicapten

Van onze verslaggever

VALKENBURG - Club 't Trepke uit Brunssum is hevig teleurgesteld omdat het casino in Valkenburg een groep van veertig clubleden de toegang heeft geweigerd. De club wilde op maandag 12 december het casino bezoeken, maar kreeg twee dagen eerder te horen dat het feest niet doorging. Club 't Trepke houdt zich bezig met de integratie van gehandicapten. De groep die het casino wilde bezoeken, telde ongeveer twintig lichamelijk gehandicapten waarvan zes gebruik maken van een rolstoel.

Club 't Trepke heeft inmiddels diverse gehandicaptenorganisaties schriftelijk op de hoogte gesteld van de gang van zaken. Het bezoek aan het casino was volgens het bestuur van de club ongeveer drie weken voor de twaalfde december aangekondigd. Toen twee bestuursleden op 10 december de afspraak nog even natrokken, werd duidelijk dat het bezoek niet door zou gaan.

De lezingen over het voorval op 10 december lopen uiteen. Volgens Club 't Trepke is meegedeeld dat de casino-directie besloten had geen invaliden meer toe te laten. „Vaste klanten zouden zich ernstig hieraan storen en voor die klachten is de directie gezwicht," zo laat de club weten. Die handelwijze wordt als ernstige discriminatie ervaren.

Volgens Eldert de Jong van het Casino is er helemaal geen reservering van optie geweest. „Dat zou ook niet hebben gekund, want onze ontvangstruimte was al maanden tevoren afgeboekt op die dag."

Volgens De Jong is er wél telefonisch contact geweest met de club, waarbij gewezen is op de mogelijkheden van een bezoek. "We willen iedereen best laten zien hoe ons bedrijf in elkaar zit. We zien alleen graag dat groepen gehandicapten op een vooraf goed afgesproken tijdstip komen. We willen die mensen graag netjes ontvangen en ook de kans geven om een spelletje te spelen."

Speelgeld

Adjunct-directeur De Jong bevestigt dat de directie van het casino wel gesproken heeft over het ontvangen van groepen gehandicapten. „We hebben laatst een groep (geestelijk) gehandicapten op bezoek gehad. De begeleiders gaven deze mensen ook speelgeld. Daarvan hebben we ons afgevraagd of dat nu wel goed is. We proberen altijd bijzonder zorgvuldig te zijn, juist vanwege ons produkt. Die zorgvuldigheid keert zich nu gek genoeg tegen ons."

Vrijspraak zes verdachten

ANTWERPEN - De jury van het Oostvlaams assisenhof heeft gisteren zes van de elf verdachten in de zaak rond de gijzeling van Anthony De Clerck, het zoontje van een Vlaamse textielmagnaat, vrijgesproken.

De vijf overigen achtte de jury schuldig aan ontvoering en gijzeling. Het gaat hier om Daniel Vanhamel (39), Jozef Peeters (47), Isidro Sanchez Carrasco (35), Salvatore Calatabiano (35) en Yvon Huber (56).

Vandaag zal de aanklager bij het hof de strafmaat voor elk van het vijftal bepleiten.

VVD Limburg: aanpak drugsoverlast geen kerntaak provincie

Van onze verslaggever

De uiteindelijke afweging van de VVD om criminaliteitsbestrijding alsnog te schrappen als provinciale kerntaak, vloeit voort uit de wetenschap dat het provinciebestuur nog al-

MAASTRICHT - De VVD in Limburg heeft onverwacht een streep gezet door haar overtuiging dat bestrijding van criminaliteit, onveiligheid en drugsoverlast als nieuwe kerntaak van de provincie moet worden beschouwd. In hun afgelopen zaterdag door de partij-afdelingen aangepaste verkiezingsprogramma spreken de Limburgse liberalen in dit verband enkel nog van een 'aandachtspunt'.

tijd geen wettelijke taken zijn toebedeeld op dit terrein. Niettemin benadrukken de Limburgse liberalen dat de provincie gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven krachtig moet stimuleren om deel te nemen aan allerhande preventieprojecten.

De VVD in Limburg is al jarenlang coalitiepartij in Provinciale Staten. Bij de komende verkiezingen op 8 maart verwachten de liberalen, onder aanvoering van lijsttrekker Wien Wijnen uit Eijsden, een bekoorlijke zetelwinst te boeken.

Nieuwe methode voor herstel achillespees

HEERLEN - In het De Weverziekenhuis is het sinds kort mogelijk om binnen drie maanden te herstellen van een gescheurde achillespees. Dr. P. Brink, chirurg en sportarts van Roda JC, ontwikkelde deze methode die tot nu toe alleen in het Heerlense ziekenhuis wordt toegepast. Normaal gesproken duurt het ruim een half tot een heel jaar voordat de patiënt van een peesscheuring hersteld is.

Er bestaan tientallen manieren om gescheurde achillespezen te behandelen maar daarbij moet geopereerd worden. Bij de nieuwe methode van Brink hoeft dat niet. Via een klein sneetje in de huid plaatst Brink twee ankertjes in het hielbeen. De ankertjes worden met een stevige oplosbare draad aan de kuitspier bevestigd. De twee afgescheurde delen van de pees worden zo tegen elkaar getrokken. Zonder dat de spierscheuring wordt gehecht, geneest deze vanzelf. Het been hoeft daarna nog maar zeven tot tien dagen in het gips te blijven terwijl dit voorheen ruim zes weken was.

De patiënt krijgt nadien geen tapebandage maar een zogenoemde achillotrain-bandage die afneembaar is en het been in staat stelt om dagelijks rust en massage tegelijk geeft. Volgens Brink is het een behandeling die nog nergens ter wereld wordt toegepast. De nieuwe methode heeft volgens hem alleen maar voordelen.

Maastrichtenaar wint zes ton

VALKENBURG - Een inwoner van Maastricht heeft in Holland Casino Valkenburg een Jackpot van ruim zes ton gewonnen. De computerdeskundige wil zijn geldprijs gebruiken voor een uitbreiding van nieuwe communicatietechnieken in zijn bedrijf.

De Mega Jackpot is een serie speelautomaten die de negen casino's via datanet van PTT aan elkaar koppelt.

GS: ruim acht ton welzijnsubsidies

MAASTRICHT - Het eerste half jaar van 1995 geven Gedeputeerde Staten ruim acht ton uit aan bijzondere welzijnssubsidies die bedoeld zijn voor projecten die zijn opgenomen in het eerste deel van het Ontwikkelingsfonds Limburg 1995.

Voor zestien initiatieven uit de zorgsector en projecten op het gebied van maatschappelijk welzijn, wordt in totaal voor 383.194 gulden aan subsidies toegekend. In de sector onderwijs en cultuur kunnen 28 projekten rekenen op een bijdrage van in totaal 454.500 gulden. Later in 1995 zullen GS de resterende 531.600 gulden van het Ontwikkelingsfonds Limburg verdelen.

De samenwerkende Revalidatiecentra Limburg uit Hoensbroek krijgen 56.300 gulden subsidie voor een project en onderzoek op het gebied van niet-aangeboren hersenletsel. Het CAD, de GGD en acht gemeenten in Oostelijk Limburg krijgen 18.500 gulden subsidie voor een voorlichtingscampagne 'Carnaval en Alcohol'.

Voor de organisatie van 'Cultura Nova 1995' kan de stadsschouwburg uit Heerlen rekenen op een subsidie van 35.000 gulden. De bewegingstheaterplaats LOS in Maastricht ontvangt 50.000 gulden subsidie voor een groot aantal projecten. En de Stichting Intro uit Maastricht organiseert in 1995 diverse activiteiten op het gebied van kunst en cultuur en krijgt daarvoor 55.000 gulden uit het fonds.

De stichting popmuziek Limburg in Nuth krijgt 15.000 gulden voor de realisatie van hun podiumplan. Spel en Sportservice Limburg in Sittard kan een bijdrage verwachten van 17.300 gulden voor een project zelfverdediging voor vrouwen in Limburg.

Kosten variëren van 125 tot 250 gulden per jaar

Basisscholen gaan nu Buma-rechten betalen

Van onze verslaggever

HEERLEN - Zo'n 8500 basisscholen in het hele land moeten vanaf 1 januari jaarlijks 125 of 250 gulden betalen aan de auteursrechtenorganisatie Buma/Stemra. De auteursrechtenorganisatie heeft dat besloten na een onderzoek naar het gebruik van muziek op scholen. De Buma-rechten zijn volgens een woordvoerder uitsluitend voor niet-educatieve festiviteiten, zoals schoolfuiven, jubilea en afscheidsfeestjes.

Tot en met tien activiteiten geldt de vergoeding van 125 gulden. Organiseert een school meer dan tien buitenschoolse festiviteiten, dan moeten ze 250 gulden overmaken. 'Vergezocht', vindt een aantal directeuren van basisscholen. „We hebben al te maken met reprorecht en auteursrechten voor het vertoon van video's. En dat in een tijd dat de inkomsten steeds lager worden," meent directeur W. Deuss van de Pastoor Franckschool in Grevenbicht. Hij heeft overigens het antwoordformulier nog niet teruggestuurd. „Ik wil de zaak eerst bespreken met het bestuur."

A. Smeets van de Dammerichsschool in Voerendaal heeft al een opgave gedaan, maar heeft daar nu spijt van. „In de brief die wij gekregen hebben staat geen bedrag vermeld. Nu ik dat hoor, ben ik toch wel verbaasd. Echt waar, is 125 gulden het minimumbedrag? Dat vind ik buiten alle proporties. Stel je voor dat je hebt één keer per jaar een feestje hebt. Dan kost dat sowieso 125 gulden. Een vergoeding voor het draaien van muziek, daar ben ik principieel niet op tegen. Maar dit is te gek."

Buma zegt mild geweest te zijn bij het vaststellen van de hoogte van de vergoeding. „Het tarief is vastgesteld na overleg met de onderwijsbonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Daarbij hebben we niet kinderachtig gedaan. Het geld wordt gereserveerd en later uitbetaald aan belanghebbenden. Via onderzoek weten we welke muziek in scholen wordt gebruikt," aldus George Knops van de Buma. De organisatie zal voorlopig niet gaan controleren of scholen een juiste opgave hebben gedaan. „We gaan ervan uit dat de opgaven juist zijn."

'Licht zwakzinnige' verdachte hield criminelen op de hoogte

Eis van vijf jaar voor 'informant' moordbende

DOOR ROEL WICHE

ROERMOND - „Ik heb alleen maar wat informatie doorgespeeld. Ik heb er nooit bij stilgestaan welke gevolgen dit zou kunnen hebben." De 57-jarige Huub K., een van de verdachten van de onlangs opgerolde bende criminelen uit Venlo, hield gisteren voor de rechtbank van Roermond bij hoog en laag vol dat hij niets te maken had met de gruwelijke moord op de 53-jarige Reuvernaar Jeu Wissink in januari dit jaar. Officier van justitie E. van Dongen geloofde er niets van en stelde dat de Venlonaar wel degelijk deel uitmaakte van het komplot. Zij eiste daarom vijf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Huub K., die prostituées in de Venlose wijk Genooi naar klanten reed, kreeg regelmatig thuis visite van de gefortuneerde Jeu Wissink (53) die een relatie had met een van de prostituées. K. vertelde aan bendelid Nico 'Kuuk' B. dat Wissink bulkte van het geld, waarna B. op het idee kwam om een overval op de Reuvernaar te plegen. Samen met zijn neef Frank P. en Alexander P. beraamde B. een plan om Wissink te beroven. Het drietal reed meerdere malen naar Reuver om poolshoogte te nemen en kreeg regelmatig informatie toegespeeld door K., die vrijwel elke avond bezoek kreeg van Wissink.

Omdat deze volgens K. op het punt stond zijn 'pieken weg te brengen naar België', besloot het trio donderdag 20 januari in actie te komen. Frank P. en Alexander P. drongen Wissinks woning binnen en duwden hem een Baretta-pistool in de nek. Toen het slachtoffer weerstand bood werd hij op gruwelijke wijze met vijf kogels doorzeefd.

Test

Raadsman A. Lina zwaaide tijdens zijn betoog met een psychologische test die K. tijdens zijn voorlopige hechtenis was afgenomen, waarin geconcludeerd wordt dat de verdachte een IQ heeft van 65 en als 'licht zwakzinnig' en 'nauwelijks toerekeningsvatbaar' kan worden aangemerkt. „Mijn cliënt heeft het verstand van een 9- of 10-jarige en kan nauwelijks de toekomstige gevolgen voorzien van dingen die hij in het heden doet," betoogde de raadsman. „Van opzet kan daarom geen sprake zijn. Het ontging hem gewoon wat zijn informatie teweeg kon brengen. Mijn cliënt kunnen de gebeurtenissen niet worden aangerekend en daarom vraag ik algehele vrijspraak."

Officier van justitie Van Dongen was het daar volstrekt niet mee eens. „Ook al ben je niet slim, dan heb je je toch nog te houden aan de meest fundamentele waarden en normen. K. wist met welke criminelen hij te doen had en wat voor verstrekkende gevolgen zijn informatie zou kunnen hebben. Van opzet en dus medeplichtigheid is wel degelijk sprake." Toch liet de aanklager de conclusies van de test meewegen in het bepalen van de stafmaat. „Indien K. volledig toerekeningsvatbaar was, zou ik zeker minimaal acht jaar onvoorwaardelijk hebben geëist. Alle factoren in acht genomen lijkt een eis van vijf jaar onvoorwaardelijk gerechtvaardigd."

De rechtbank doet op 3 januari 1995 uitspraak.

Subsidie uit 1978 voor Oranjerie ter discussie

Staatssecretaris tikt Roermond op vingers

Van onze verslaggever

DEN HAAG/ROERMOND - Staatssecretaris A. Nuis van onderwijs, cultuur en wetenschappen wil van Roermond verantwoording over de mogelijke privatisering van cultureel centrum de Oranjerie. Nuis dringt aan op behoud van culturele activiteiten in de Oranjerie. Dat is namelijk een voorwaarde waaronder de staatssecretaris in '78 een bedrag van 250.000 gulden voor de renovatie van dit cultureel centrum beschikbaar stelde. Een en ander blijkt uit een brief van de staatssecretaris aan het Roermonds college van B en W.

Het college tekende op 9 december een intentieverklaring met Van der Valk over de overdracht van de Oranjerie aan dit concern. Roermond wil af van het jaarlijkse exploitatieverlies van 1,8 miljoen, dat volgens de gemeente nog zal oplopen tot 2,7 miljoen. Van der Valk wil van de Oranjerie een theaterhotel maken, zoals in Almelo. Een Roermondse delegatie was gisteren in Almelo te gast om daar het complex te bekijken. Donderdag spreekt de raad zich uit over de intentieverklaring.

„Gezien de inhoud van de intentieovereenkomst wil ik met name mijn bezorgdheid uitspreken voor wat betreft de continuïteit van de culturele activiteiten in de onderhavige accommodatie," zo schrijft Nuis: „Ik acht het betreurenswaardig dat een met gemeenschapsgelden gefinancierde culturele accommodatie aan zijn bestemming wordt onttrokken, zonder dat daar een adequate vervanging tegenover staat."

De staatssecretaris wil van het Roermonds college weten in hoeverre daarmee rekening is gehouden. Het staat niet vast of het ministerie verdere financiële conseqenties verbindt aan de verkoop van de Oranjerie, wanneer niet aan destijds gestelde subsidievoorwaarden is voldaan.

Sjerp taboe

● *José Happart (midden) nog met burgemeesterssjerp, die hij van de Raad van State niet meer mag dragen.* Archieffoto: LD

José Happart mag geen burgemeester worden

Van onze verslaggever

VOEREN - José Happart wordt definitief geen burgemeester van de Belgische probleemgemeente Voeren. En hij heeft die functie, evenals die van waarnemend burgemeester, de laatste jaren nooit bekleed. Daarmee zijn de administratieve stukken die de Franstalige politicus in juli van dit jaar als waarnemer van burgemeester Nico Droeven ondertekende ongeldig. Dat is het vonnis van de Raad van State in Brussel in het door de Vlaamstalige opponent Huub Broers aangespannen geding.

Schepen

José Happart - die volgens een arrest uit 1986 geen burgemeester van Voeren meer mag zijn zolang hij de Nederlandse taal weigert te spreken - was tot aan de verkiezingen dit najaar schepen (wethouder). Hij 'promoveerde' zichzelf tijdens de vakantie in juli van burgemeester Droeven tot waarnemer en tekende enkele stukken. 'Onbevoegd en tegen de wet', oordeelde de oppositie onder leiding van Broers. De Vlamingen stapten naar de Raad van State en hebben deze week gelijk gekregen.

Tevens mag Happart zich in januari niet tot burgemeester laten kiezen. De Raad van State vindt dat Happart sinds 1986 nog steeds niet heeft aangetoond de Nederlandse taal machtig te zijn. Formeel zullen de Limburgse gouverneur Vandermeulen en deelstaat-minister van Binnenlandse Zaken Johan van de Lanotte weigeren zijn kandidatuur te aanvaarden.

Gezondheidsraad wil regels voor genetisch onderzoek

Van onze verslaggever

DEN HAAG/MAASTRICHT - De overheid moet regels opstellen voor genetische screening: het vroegtijdige onderzoek naar aanleg van erfelijke ziekten of afwijkingen. Dat schrijft de Gezondheidsraad in een advies aan minister Borst (Volksgezondheid).

Het gaat niet alleen over onderzoek naar de kans dat mensen een kind krijgen met een erfelijke ziekte of een gebrek. Daarmee worden jaarlijks in Nederland acht- tot elfduizend kinderen geboren. Een veel grotere groep zijn de mensen die een hypotheek, levens- of arbeidsongeschiktheidsverzekering willen afsluiten. Ook werkgevers zouden van hun personeel kunnen eisen dat ze laten onderzoeken of ze een - nog niet aan het daglicht getreden - ziekte onder de leden hebben.

In 1989 sloten overheid en hypotheekverstrekkers en verzekeraars een 'herenakkoord', waarin ze afspraken vijf jaar lang bij hypotheken en levensverzekeringen tot 200.000 gulden geen vragen te stellen of onderzoek te verplichten naar dergelijke ziekten. Die afspraak loopt eind dit jaar af. De Gezondheidsraad vindt dat er nu wettelijke regels moeten komen.

Dat vindt ook prof.dr. Joep Geraedts van de Stichting Klinische Genetica in Maastricht. Deze aan het Academisch Ziekenhuis Maastricht gelieerde stichting houdt zich al bezig met genetische screening. „Zonder meer moeten er regels komen," stelt Geraedts. „Anders kan iedereen maar een genetisch onderzoek verplicht gaan stellen en dat kan heel kwalijke effecten hebben."

Geraedts heeft duidelijke ideeën in welke richting die wettelijke regels moeten: „De vragen over gezondheid van individuele personen moeten centraal staan, en niet allerlei andere zaken, zoals het risico dat een verzekeraar loopt door een levensverzekering voor iemand af te sluiten."

Gezien het aflopen van het 'herenakkoord' vindt Geraedts haast geboden. „Vijf jaar geleden is gezegd dat het ging om een proefperiode. Nu is het tijd om de zaak te evalueren en waar nodig maatregelen te nemen."

Standpunt

Naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad moet het kabinet nu een standpunt bepalen en dat aanbieden aan de Tweede Kamer. Vandaag of morgen al stuurt minister Borst de Kamer een brief, naar aanleiding van een wetsvoorstel van het Tweede-Kamerlid Kohnstamm. Dat gaat vooral over medische keuringen.

Verdachte weigert medewerking aan gedragsobservatie

Schietpartij in rechtbank nu in januari voor rechter

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT - De geruchtmakende schietpartij in de wachtkamer van de familierechter in Maastricht zal door de rechtbank in Maastricht pas op 25 januari behandeld kunnen worden. Door de absolute weigering van verdachte Leo D. (47) uit Heerlen mee te werken aan een gedragsobservatie, was gisteren een rapport van de psychiaters van het Pieter Baan Centrum niet voorhanden. D. opende, zoals bekend, op donderdag 15 september het vuur op zijn ex-vriendin Fien Salden uit Geleen.

Het ontbreken van het rapport was voor officier van justitie Van Atteveld aanleiding om aanhouding van de zaak te vragen. Dit zeer tegen de zin van raadsman mr. A. Vonken. Die vindt dat door de weigering van D. een dergelijk rapport achterwege kan blijven.

De rechtbank wees die stelling af omdat zij juist wel inzicht wil hebben in de beweegredenen van D. Zoals bekend zat hij al eerder een lange straf uit vanwege een poging tot huurmoord op diezelfde Fien Salden.

Volgens haar zoon maakt de 47-jarige vrouw het redelijk. De genezing van de ernstige schietwonden in de buikstreek vordert gestaag en zij zal spoedig het ziekenhuis kunnen verlaten. De vrouw werd op 15 september levensgevaarlijk gewond opgenomen nadat Leo D. vlak voor een zitting van de familierechter over het verzoek van Fien Salden om een straatverbod uit te spreken had geschoten. In de wachtkamer van het gebouw was de komst van Leo D. aanvankelijk zonder problemen en onopgemerkt verlopen.

Niemand koesterde dan ook argwaan toen D. aan de bode liet weten dat hij nog even een luchtje ging scheppen. Toen ging hij echter, zo bleek later, naar zijn auto om het vuurwapen te halen. Direct na terugkomst in het rechtbankgebouw loste hij de schoten.

D. maakte gisteren een desolate indruk. „Geen wonder. Omdat hij weigert mee te werken aan een onderzoek zit hij al zeven weken bijna 24 uur per dag in zijn cel," aldus raadsman Vonken, die tot schrik van de familieleden van het slachtoffer de rechtbank vroeg D. voorlopig vrij te laten. De rechtbank wees ook dat verzoek af.

Lange celstraf voor drugs-en wapenbezit

MAASTRICHT - De rechtbank in Maastricht heeft de Heerlense clubeigenaar John J. (27) wegens drugshandel en wapenbezit veroordeeld tot 3,5 jaar gevangenisstraf en een boete van een ton. Officier van justitie mr. A. Hoekstra had vier jaar en eenzelfde boete gevraagd.

L. kwam in beeld bij de narcoticabrigade van de politie toen bleek dat hij vanuit een open strafinrichting bezig was een nieuwe activiteiten op het terrein van de drugshandel te ontplooien. De leiding van de inrichting dacht dat L. dagelijks naar zijn werk als monteur ging. In de panden van L. werden behalve drugs ook een handgranaat en een machinepistool, revolvers en patronen gevonden.

OPENBARE BEKENDMAKING

Burgemeester en wethouders van de gemeente Beek (L.),

maken, ter voldoening aan het bepaalde in artikel 26 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, bekend dat met ingang van 22 december 1994, gedurende vier weken ter gemeentesecretarie, afdeling grondgebiedzaken, sector ROV (kamer 113), Raadhuisstraat 9, voor een ieder ter inzage ligt het bij raadsbesluit van 8 december 1994 vastgestelde bestemmingsplan „Uniformering van de artikelen m.b.t. bijgebouwen en de vrijstellingsbevoegdheid". Dit bestemmingsplan voorziet in de wijziging van de voorschriften t.a.v. bijgebouwen en de vrijstellingsbevoegdheid in een aantal bestemmingsplannen teneinde te komen tot een uniforme regeling voor de verschillende plangebieden.

Het gaat hierbij om de volgende plannen:
- Groot Genhout (oude kern);
- Buitengebied (aansluiting A2);
- Uitbreidingsplan aanwijzende de bestemmingen in onderdelen voor de gemeente Beek;
- Spaubeekerhof;
- Kern Spaubeek;
- Omgeving Proosdijveld;
- Neerbeek, omgeving begraafplaats;
- Neerbeek;
- Neerbeek-Zuid;
- Molenberg-Adsteeg;
- Molenberg-Adsteeg, uitwerking woondoeleinden;
- Klein Genhout;
- Omgeving Hoolstraat;
- Groot Genhout;
- 2e partiële herziening van het bestemmingsplan Groot Genhout;
- Kern Geverik;
- Dorpstraat;
- Omgeving Carmelstraat;
- Omgeving Broekhovenlaan '87;
- Beatrixlaan-Noord.

Aangezien bij de gemeenteraad geen schriftelijke zienswijzen zijn kenbaar gemaakt en de raad het bestemmingsplan ongewijzigd heeft vastgesteld, kan enkel de belanghebbende die aantoont dat hij redelijkerwijs niet in staat is geweest overeenkomstig artikel 23 zijn zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken, schriftelijk bedenkingen inbrengen bij het college van Gedeputeerde Staten, postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

Beek (L.), 21 december 1994.

Burgemeester en wethouders van Beek (L.),
de secretaris,
drs. J.H.M. Jurgens,
de burgemeester,
A.G.J. van Goethem.

Provincie Limburg

mededeling M 400/51-94 Kantoren Provincie Gesloten

De kantoren van het provinciaal bestuur zijn van 26 december 1994 tot 2 januari 1995 gesloten.

Gemeente Maastricht

CARNAVALSMARKTEN

Burgemeester en wethouders van Maastricht stellen inschrijving open voor de Consumptieve Carnavalsmarkten die tijdens de carnaval op de navolgende pleinen worden gehouden:

- **Vrijthof**
- **Markt**
- **O.L. Vrouweplein**

In afwijking van andere jaren kan op deze pleinen uitsluitend worden ingeschreven voor de volgende branches:

- **frites en snacks**
- **hot-dogs, hamburgers**
- **visprodukten**
- **oliebollen, wafels**

Verder worden er maximale afmetingen aan de verkoopwagens gesteld, namelijk voor het Vrijthof en Markt 8 meter, en voor het O.L. Vrouweplein 6 meter.

Inschrijven kunnen uitsluitend handelaren die als zodanig staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en die in het bezit zijn van een geldig bewijs van Registratie afgegeven door het Hoofdbedrijfschap Detailhandel in Den Haag. Inschrijven is mogelijk tot 10 januari 1995.

Inschrijfformulieren, -voorwaarden en/of inlichtingen zijn te verkrijgen bij:

Publieke Werken en Sport,
sector marktzaken,
postbus 1910,
6201 BX Maastricht,
tel. 043-292061

D5291

Bloedbank Zuid-Limburg heeft nieuwe donoren nodig! 043 - 877778

Executie verkoop

Op 22 december 1994, om 11.00 uur, vindt een openbare verkoop plaats. De verkoop komt voor rekening van J.M. Ubben te Landgraaf.

Te koop wordt aangeboden:
personenauto Opel Kadett KT-09-GL bwj. 1984 met LPG-installatie.

De plaats van verkoop is Burg. Pelzerstraat 39, Landgraaf.

De goederen zijn te bezichtigen op 22 december 1994, van 10.45 tot 11.00 uur. Alleen contante betaling. Geen opgeld.

De verkoop vindt plaats in opdracht van de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Kerkrade, Wilhelminastraat 41. Telefoon: 045-455131.

De belasting-deurwaarder belast met executie.

Belastingdienst

GEMEENTE STEIN

BEKENDMAKING

ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN "ELSERVELD/MEELDERT"

Burgemeester en Wethouders van Stein maken ingevolge het bepaalde in artikel 23 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening bekend, dat met ingang van maandag 9 januari 1995 gedurende vier weken voor een ieder tijdens kantooruren, kamer B 17, ter inzage ligt het ontwerp-bestemmingsplan "Elserveld/Meeldert" met de daarbij behorende toelichting, voorschriften en plankaart.

De plangrens van het bestemmingsplan wordt gevormd in het noorden door de A76-autosnelweg, in het oosten door de Steinderweg/Heerstraat-zuid, in het zuiden door de woonstraten Koolweg, Burg. Eussenstraat, Dross de Sauvetstraat en de St. Nicolaasstraat, en in het westen het Julianakanaal. Betreffend bestemmingsplan voorziet in het realiseren van woningbouw in het gebied gelegen tussen Elsloo en Stein. De totale capaciteit bedraagt ca. 560 woningen. Voorts wordt bescherming geboden aan de gerealiseerde bebouwing, de onbebouwde gronden met een agrarische functie en de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Van het plan maakt ook deel uit een beeldkwaliteitplan.

Gedurende bovengenoemde termijn van tervisielegging kan een ieder zijn of haar zienswijze omtrent het ontwerp schriftelijk kenbaar maken bij de gemeenteraad van Stein, Postbus 15, 6170 AA Stein.

Stein, 21 december 1994.
Burgemeester en Wethouders van Stein,
Mr. E.W.M. Meijer, burgemeester.
Drs. S.G.F. Heijing, secretaris.

Landgraafse doventolk schakel tussen twee werelden

'Leukste beroep op deze wereld maar ook eenzaam'

● *Doventolk Anita Janssen oefent haar spreekvaardigheid-met-de-handen met haar moeder.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

DOOR MONIQUE PARREN

LANDGRAAF - De ene keer woont ze in Dordrecht een kerstviering bij, de andere dag volgt ze meao-onderwijs met een klant of vergezelt iemand naar de dokter. Doventolk Anita Janssen (22) uit Landgraaf vormt een schakel tussen twee werelden. „Dit is absoluut het fijnste vak op de wereld," zegt ze met een brede lach. Om er meteen aan toe te voegen: „Maar ook behóórlijk eenzaam. Je werkt alleen en die paar andere doventolken zie je haast nooit."

Geen vaste werktijden, relatief lage lonen en door de geringe contacten weinig steun van collega's. Toch heeft de Landgraafse geen minuut spijt gehad van haar keuze. „Ik heb altijd al iets met doven willen doen. Vraag niet waarom, want dat kan ik niet zo benoemen. Er zijn geen doven in mijn familie. Het trok me gewoon."

Janssen is in Limburg een van de eersten, die als doventolk zijn afgestudeerd aan de Opleiding voor dienstverlenende beroepen in Bunnik, bij Utrecht. Ze staat inmiddels ingeschreven bij de tolkendienst van Madido (Maatschappelijke Dienstverlening voor doven) in Nieuwegein en werkt nu op free-lance-basis. Als ik haar de eerste keer bel voor een interview is ze naar een klus in Eindhoven. En morgen is ze door de tolkendienst ingeschakeld om te 'vertalen' tijdens een kerstviering in Dordrecht. „Mijn werk is heel verschillend. Ik kom op allerlei plaatsen en ontmoet steeds andere mensen."

Het beroep van doventolk vraagt ook om een heel eigen beroepsethiek. Vaak moet de Landgraafse cliënten bijstaan bij zeer persoonlijke zaken, zoals een bezoek aan de dokter of de notaris. Een doventolk heeft daarom zwijgplicht. „Je krijgt ongewild een kijkje in allerlei intieme kwesties, die informatie moet je gewoon voor je houden. Daar komt nog bij dat de dovengemeenschap in Limburg erg klein is, een reden om extra voorzichtig te zijn."

Niet iedereen begrijpt haar vak. „Het is een relatief onbekend beroep." Hoewel de Landgraafse vooraf constateerde uitleg geeft over haar functie en status, overkomen haar geregeld de gekste dingen. „Vaak denken mensen dat ik gezellig ben meegekomen, net zoals een vriendin of een zusje, maar ik doe natuurlijk gewoon mijn werk en ben neutraal."

Zo stoot ze ook regelmatig op discriminatie van doven. „Doktoren bijvoorbeeld richten zich alleen tot mij of gaan een heleboel persoonlijke vragen stellen over mijn cliënt. Dat is echt een nachtmerrie. Een beetje pijnlijk ook."

Janssen is vast van plan in Limburg te blijven, hoewel het werk in onze regio dun gezaaid is. „In de Randstad kan ik misschien dertig uur per week werken als doventolk, maar aan de andere kant voel ik ook een verantwoordelijkheid voor de doven hier. Als het echt slapjes blijft, neem ik gewoon een bijbaantje."

Ze zegt het luchtig, maar zou het toch graag anders zien. De Landgraafse is bereid daarvoor het nodige pionierswerk te doen. „Een doventolk wordt nu weggedrukt in het hoekje gezondheidszorg. Als ze ons om te beginnen al eens gelijk zouden stellen met 'gewone' tolken en vertalers, zou dat al een stuk beter zijn. En voor de integratie van de doven zelf is het belangrijk om gebarentaal snel te erkennen als een zelfstandige taal."

Prof. Doek: 'Videobanden worden gewelddadiger en gruwelijker'

Kinderpornofilms vooral gemaakt door amateurs

DOOR SIGRID VAN IERSEL

DEN HAAG - De videobanden met kinderporno worden steeds gewelddadiger en gruwelijker. De politie dient daarom nog alerter te zijn op signalen van seksueel misbruik van kinderen. Dat vindt prof. J. Doek, die als hoogleraar privaatrecht goed op de hoogte is van de handel in kinderporno in Nederland.

Veel te lang is aangenomen dat het in Nederland wel meeviel met kinderporno. Maar een half jaar geleden trok de Amsterdamse zedenpolitie aan de bel, omdat in sommige sexwinkels of videoshops onder de toonbank steeds meer video's werden verkocht met misbruikte kinderen in de hoofdrol. De afgelopen week werd Nederland bovendien opgeschrikt door het oprollen van twee netwerken, die zich in Amsterdam en in Rotterdam-Zuid-Limburg bezighielden met het maken en uitruilen van videobanden met kinderporno.

Voor Doek is dit het overduidelijke bewijs dat Nederland veel intensiever kinderporno moet gaan opsporen en vervolgen. „Nog altijd geeft de politie geen hoge prioriteit aan kinderporno. Dat heb je in een tijd waarin iedereen lichtelijk opgewonden raakt van georganiseerde criminaliteit," zegt hij met een cynische toon.

Amateuristisch

Doek ziet geen enkele aanwijzing dat de georganiseerde criminaliteit de kinderporno ontdekt heeft als lucratieve business. Ook bij de recent opgerolde netwerken bleken de video's vooral bedoeld voor ruilen in een informeel circuit. Via cryptische advertenties of pedofielen- en homoclubs komen de makers in contact met hun afnemers.

De honderden banden die de politie jaarlijks in beslag neemt, zijn eveneens doorgaans amateuristische produkten. Toch hebben de liefhebbers vaak een paar honderd gulden over voor dit videomateriaal. Voor banden met een extreme inhoud worden zelfs duizenden guldens betaald.

Maar al gaat de kinderporno vooral in informele netwerken van hand tot hand, dat maakt de fabricage volgens Doek niet minder ernstig. „De video's laten letterlijk ziekmakende activiteiten zien. Als de toeschouwer er al onpasselijk van wordt, dan moet het zeker voor kinderen zeer traumatisch zijn."

Tentakels

Enkele verdachten van de recent opgerolde porno-netwerken stonden bij de ouders bekend als kinder- en huisvriend, aan wie je als ouder je kind met een gerust hart kon overlaten. Een bekend verschijnsel, zo blijkt uit eerdere gevallen. Vorig jaar spoorde de zedenpolitie in Amsterdam vijftien gevallen van misbruik op. Telkens was het de politie die ingreep; de ouders dachten dat het wel goed zat.

De makers van kinderporno kunnen dan ook zeer sluipend te werk gaan, vertelt Doek. Met vriendelijke aandacht en cadeaus worden kinderen heel langzaam tot seksuele spelletjes verleid. Zo kan het gebeuren dat kinderen jarenlang in de tentakels van de dader(s) verstrikt zijn zonder dat iemand het in de gaten heeft. Ook het kind geeft geen kik. „Een kind kan er in slagen om het van zich af te schuiven," weet Doek. „Maar op termijn hebben zulke ervaringen zeker een verwoestende uitwerking."

Zelfs in criminele kringen worden plegers van seksuele misdrijven uitgestoten. Een uiterst omzichtige onderzoeksmethode is een noodzaak. „Omdat het om informele circuits gaat, moet de politie bovendien vaak diep ingrijpen in de privacy om vermoedens boven tafel te krijgen," weet Doek.

Inmiddels ligt er een wetsvoorstel klaar om de straf op kinderporno te verzwaren. Bovendien wordt het in voorraad hebben van kinderporno strafbaar, wanneer het de bedoeling is om dat materiaal te verspreiden of te laten zien. Tot nu toe kon de politie tegen het bezit van kinderporno niet optreden, wat ook de opsporingsdrang bij de politie niet bevorderde.

De politie is volgens Doek nu zover dat men de kinderporno 'niet systematisch verwaarloost'.

Maar wel moet de politie veel alerter zijn op kinderpornografie als gevallen van seksueel misbruik zich aandienen. „Want hoe vaak lees je niet in de krant dat er volwassenen zijn aangehouden die kinderen seksueel mishandeld zouden hebben? En hoe vaak staat er dan niet in een regeltje bij dat 'de politie ook banden in beslag genomen heeft'?"

Zie ook pagina 16
● 'Training in gevangenis om ontucht te voorkomen'

Hulp na seksueel geweld niet beter

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De hulpverlening voor vrouwen die te maken hebben gehad met seksueel geweld is de afgelopen tien jaar niet verbeterd. Dat concludeert psychologe Gaby Jacobs in haar rapport 'Spreken is zilver, zwijgen geen goud', dat is samengesteld op verzoek van de Stichting Vrouw, Geloof en Leven Limburg en de Stichting Vrouwen tegen seksueel geweld Noord-Limburg. Aan het onderzoek van Jacobs hebben vijfendertig vrouwen meegewerkt. Die hebben ervaringen met soms wel twaalf verschillende hulpverleningsinstanties. Een van de belangrijkste constateringen van de onderzoekster is, dat verschillende instellingen onderling gebrekkig samenwerken. Het komt zelfs voor dat ze elkaar tegenwerken. Bovendien zijn hulpverleners onvoldoende alert op signalen van seksueel geweld en verzuimen ze daar expliciet naar te vragen. Veel vrouwen vinden het namelijk moeilijk om daar expliciet mee voor de dag te komen.

Jacobs constateerde ook dat sommige hulpverleners niet de seksuele geweldservaring behandelen, maar zich liever richten op andere problemen, zoals relatieproblemen, depressies of seksuele problemen.

Tenslotte vinden vrouwen het prettiger als ze door een hulpverlener van hetzelfde geslacht worden behandeld. En als die hulpverlener gelijke ervaringen heeft, is dat nog beter.

lezers schrijven

postbus 3100

● Chauffeur

In de krant van 20 november gaf K.M.J. Franssen uit Heerlen uiting aan zijn verbazing dat kantonrechter Van Oppen toestemming verleende aan het ontslag van een chauffeur die zich aan de Rijtijdenwet en het Rijtijdenbesluit hield. Ik deel de verbazing over het gezonde verstand van kantonrechter Van Oppen. Mijn ervaring met kantonrechter Van Oppen is dat hij destijds goedkeuring heeft verleend aan een onderbewindstelling over goederen van mijn moeder, ondanks dat een notaris en een geneesheer hadden geconstateerd dat mijn moeder handelingsbekwaam was.

Hoewel de aanvrage was geschied onder misleiding en kwade trouw en de bewindvoerders zich nadien schuldig maakten aan diefstal van, en speculatie met, het vermogen van mijn moeder, oordeelde kantonrechter Van Oppen dat wanneer hij dit eenmaal had goedgekeurd, het goedgekeurd bleef. Het is duidelijk dat kantonrechter Van Oppen, met de paus, aanspraak maakt op onfeilbaarheid. Ik denk dat K.M.J. Franssen zich moet verzoenen met het feit dat rechtvaardigheid en recht niet altijd hand in hand gaan.

PENNINGTON (USA) **P.W.L. Peutz**

● Loongrens aow

Ook ik behoor tot de gelukkigen wiens aow met aanvullend pensioen net boven de nieuwe loongrens van ƒ 30.950,00 ligt, zodat ik nu uit het ziekenfonds ben uitgeschreven. Dit scheelt voor mijn gezin ƒ 300,- per maand, die ik meer moet betalen voor een particuliere ziektekostenverzekering. Maar onze parlementariërs die met staatssecretaris Van Otterloo hebben ingestemd zien dit niet als een probleem, aangezien ze over een jaar zullen gaan bekijken welke gevolgen dit heeft gehad voor de inkomensontwikkeling. Via de AWBZ mag ik nu zelfs meer bijdragen aan het ziekenfonds dan ik voorheen aan premie betaalde. Nu heeft een zekere Brinkman zijn politieke nek gebroken toen hij de aow wilde bevriezen, maar van mij mogen ze dat allemaal en letterlijk.

KERKRADE **A.M. van der Heijden**

● Tsjetsjenië

Naar aanleiding van de Russische inval in de Kaukasische republiek Tsjetsjenië, maar vooral naar aanleiding van het door VS-minister Christopher uitgesproken Amerikaanse begrip hiervoor, schrijf ik deze brief. Zoals hierboven gesteld, hebben de VS begrip voor het, mijns inziens dictatoriale handelen van Boris Jeltsin, want zo zegt men in Washington: met het uiteenvallen van de Russische Federatie is niemand gebaat. Laat ik de heren aan de andere kant van de grote plas nu eens 180 graden draaien om hen zodoende het verleden te laten zien. Zelf hebben zij gestreden voor hun onafhankelijkheid van het Britse Rijk. Wie had daar baat bij?

Ik vind het buitengewoon schandelijk dat een wereldmacht als de VS, een dergelijke agressie tegen een naar onafhankelijkheid verlanggend bergvolk niet veroordeelt, want in de Declaration of Independence van 1776 staat een prachtige volzin die er in het kort op neerkomt dat eenieder het recht heeft op 'the pursuit of happiness'. Als die 'happiness' gelegen is in vrijheid dan zouden de VS ook het Tsjetsjeense initiatief moeten steunen.

LANDGRAAF **S.R.E. Pijls**

(Door redactie ingekort)

● Melk en honing

De ingezonden brief van A. Debeij, van 10 december 1994, gaat over het land van melk en honing waar Debeij als uitkeringsgerechtigde gediscrimineerd wordt ten opzichte van asielzoekers en allochtonen. Hij gebruikte daarvoor argumenten die gebaseerd zijn op kreten, halve waarheden en leugens. Helaas is hij niet de enige die dit doet. Ik kan dat trouwens ook gemakkelijk: Debeij is een achternaam die afkomstig is uit Frankrijk. Dus zijn voorouders waren afkomstig van de Franse Hugenoten (asielzoekers) of ze waren achtergebleven tijdens de Tachtigjarige Oorlog (plunderaar) of gevlucht voor de Franse Revolutie (vluchteling) of gekomen voor de Limburgse steenkoolmijnen (werkzoekende). Hij of zijn voorouders waren dus ook gekomen naar het land van melk en honing, Nederland. U weet toch dat alle Fransen te lui zijn om te werken en als echte charmeurs alleen maar achter de vrouwen aanzitten. Hoe vindt Debeij de bovenstaande stemmingmakende en ondoordachte kreten die ook gebaseerd zijn op halve waarheden en leugens?

Trouwens 15 jaar geleden waren het de werklozen en dus uitkeringsgerechtigden die te horen kregen dat ze profiteurs waren en te lui om te werken. Toen hoorde je niemand over asielzoekers en allochtonen. Vergelijk dat maar eens met nu. Ik mag nu dus aannemen dat Debeij toen ook de werklozen en uitkeringsgerechtigden aanwees als degenen die de schuld waren van de crisis. Het is toch o, zo gemakkelijk om een groep mensen met een bepaald kenmerk als zondebok aan te wijzen. Dan hoef je niet meer naar de werkelijke oorzaken te zoeken.

LANDGRAAF **L. Bollen**

● Drugs

Vaak staan er brieven in deze rubriek van mensen die het maar niks vinden om drugs te legaliseren. Hun alternatief is meestal verplicht afkicken en het bestrijden van het drugsmilieu. Dit soort ideeën zijn volkomen onjuist. Uit recente onderzoeken blijkt dat 80 procent van de drugsverslaafden graag zou willen afkicken. In Nederland zijn maar vijf afkickcentra waar verslaafden een langere tijd kunnen revalideren. Dit zijn de meest succesvolle afkickcentra. Ze zijn constant bezet en hebben lange wachtlijsten. Niet vreemd voor een land dat ruim 10.000 geregistreerde drugsverslaafden telt. Het verbieden van drugs maakt het probleem alleen erger. Hiermee creëer je het illegale circuit waar de drugsverslaafden zich in bevinden. Legalisatie biedt de mogelijkheid om de drugsproblemen te verminderen. Een verslaafde hoeft niet bij straatdealers te scoren of te stelen om zijn goedje te krijgen. Juist dit soort dagelijkse taferelen maken de mensen boos. Om de drugsproblematiek te verminderen moet er meer geld besteed worden aan drugszorg en dienen drugs zonder meer gelegaliseerd te worden.

HOENSBROEK **Eric Duyf**

● Armeniërs

Met de grootst mogelijke verbazing las ik in uw krant van zaterdag 10 december jl. dat de Armeense familie Manoekjan en burgemeester Hub Meijers van Onderbanken zich grote zorgen maken over het feit dat het gezin Manoekjan misschien nog uitgewezen kan worden. Als dit zou gebeuren, wat geen enkel weldenkend mens hoopt, dan weten wij dat het asielbeleid in ons land totaal verkeerd is en op willekeur gaat lijken. Een gzin dat in het eigen vaderland ernstig met de dood wordt bedreigd, mag toch nooit uitgewezen worden. Men kan in de kranten lezen en op tv zien en horen hoe tientallen andere asielzoekers veel eerder in aanmerking zouden moeten komen voor uitwijzing. Vanganser harte hoop ik, dat burgemeester Hub Meijers in Den Haag de nodige steun zal vinden om de familie Manoekjan in Schinveld een blijvende woonplaats te kunnen verzekeren. Schinveldenaren staan van oudsher bekend als mensen met een groot saamhorigheidsgevoel. Zij zullen dit gezin met veel medegevoel en liefde in hun gemeenschap omringen. Burgemeester, veel succes met uw voortreffelijk mensenrechtenwerk!

AMSTENRADE **J. Meex**

● Voorspellers

Het loopt weer tegen Nieuwjaar en dan zullen we weer overspoeld worden met meer of minder onzinnige voorspellingen voor het nieuwe jaar. Ondertussen zit ik nog altijd te wachten op de aardbevingsramp die op 31 oktober in Californië zou plaatsvinden, zoals voorspeld in een reportage over een voorspellingsmachine in uw krant van oktober. Die datum is later weliswaar bijgesteld naar 4 november. Maar nu is het half december en er is nog steeds niets gebeurd.

Advies aan voorspellers: noem nooit de exacte data, plaatsen en het aantal slachtoffers. Dat wreekt zich vanzelf. Liever wat algemene vaagheden. Dan kun je altijd zeggen dat je gelijk had.

HEERLEN **A. van Meeuwen**

Het was niet voor de eerste keer maandag dat Limburg opgeschrikt werd door een kinderporno-schandaal. Maar nog nooit ging het om zo'n omvangrijke zaak. Negen verdachten, onder wie vijf Limburgers, pleegden in een tijdsbestek van tien jaar onopgemerkt ontucht met zo'n 35 kinderen in de leeftijd van drie tot en met twaalf jaar. En het ging niet om de 'traditionele' kinderlokkers, maar om mensen uit de kennissenkring van de slachtoffers. Een schokkende onthulling voor de ouders, die diepe wonden heeft geslagen. De vraag is hoe dergelijke praktijken te voorkomen zijn.

in het nieuws

Nieuwe methode tegen seksueel misbruik van kinderen

'Training in gevangenis om ontucht te voorkomen'

Opnieuw onderzoek naar kinderporno

Postbus Venlo doorgeefluik kinderporno

Videobanden in Duitsland gemaakt

'Kinderpornografie via Born verspreid'

Limburgs netwerk in kinderporno opgerold

Onderzoek kinderporno vlot nog niet

Justitie duikt in postbus kinderporno

Justitie pakt kinderporno aan

Onderzoek kinderporno breidt zich verder uit

● *Limburg is al vaker opgeschrikt door een kinderporno-schandaal, maar nog nooit ging het om een zo'n omvangrijke zaak als deze week.*

Van onze verslaggever

HEERLEN/DEN HAAG - Seksueel misbruik van kinderen is met louter gevangenisstraf niet af te doen. De daders zouden ook behandeld moeten worden. Alleen zo kan worden voorkomen dat een veroordeelde later weer in de fout gaat, aldus prof. dr. J. Frenken, hoogleraar aan de Universiteit van Leiden. Nu wordt slechts vijf procent van de veroordeelden behandeld in tbs-verband. Twee van de negen verdachten die het kinderpornonetwerk in Limburg en Rotterdam hadden opgebouwd, waren eerder al voor soortgelijke vergrijpen veroordeeld.

J. Frenken probeert justitie te winnen voor het idee om veroordeelden tijdens of na hun gevangenschap te behandelen. Sinds kort is een nieuwe praktische behandelingsmethode in gebruik, die er op gericht is herhaling van kindermisbruik te voorkomen. De resultaten zijn bemoedigend. In twintig tot dertig procent van de gevallen blijft herhaling achterwege. Topambtenaren van Justitie hebben volgens Frenken 'instemmend gereageerd', maar het is nog niet duidelijk of in de gevangenis plaats is voor de behandeling.

Toch is Nederland volgens hem rijp om deze weg in te slaan. De cijfers zijn onthutsend. In 95 procent van de gevallen blijft de veroordeling voor seksueel misbruik van kinderen beperkt tot gevangenisstraf, gemiddeld een tot twee jaar. Behandeld wordt maar 5 procent. Deze mensen krijgen doorgaans wegens een psychische stoornis een tbs-maatregel opgelegd.

De ervaring leert dat liefst 57 procent van de pedoseksuele veroordeelden na korte of langere tijd weer in de fout gaat. „Hun afwijkend seksueel gedrag is kennelijk zo bevredigend dat zij het risico van opnieuw gepakt worden op de koop toe nemen," zegt Frenken. Illustratief is het voorbeeld van een 65-jarige hoofdverdachte van een vanuit Amsterdam opererend 'kinderporno-netwerk', die eind vorige maand samen met negen anderen werd opgepakt. Hij was in 1956 tot twintig jaar veroordeeld voor seksueel misbruik en moord op een negenjarig jongetje. Na tien jaar met tbs-behandeling was hij vervroegd vrijgelaten.

Frenken spreekt in dit geval van behandeling in een 'grijs verleden', toen ook castratie nog voorkwam. Er is sindsdien veel veranderd. De hoogleraar, tevens aangesloten bij het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek (Nisso), boekt sinds de jaren tachtig opmerkelijke resultaten met een nieuwe behandelingsmethode, de 'terugvalpreventie-training'.

Controle

Met dit programma, dat al vijftien jaar met goed resultaat gebruikt wordt in Amerika en Canada, daalt het aantal gevallen van herhaling met twintig procent tot een derde. „Dat betekent eenderde minder kindertjes die door seksueel misbruik getraumatiseerd worden."

De behandeling heeft tot doel het afwijkend seksueel gedrag onder controle te houden. „Het is vooral praktisch en concreet gericht op het gedrag en pas in tweede instantie op een eventuele persoonlijkheidsstoornis," aldus Frenken. Het merendeel van de 'pedoseksuele' daders is volgens Frenken niet ziek of gestoord. Ze hebben vaak ook geen seksuele voorkeur voor kinderen, in tegenstelling tot pedofielen, maar vergrijpen zich bijvoorbeeld uit eenzaamheid aan een kind, bij gebrek aan een volwassen vrouw of man.

De nieuwe behandeling - ook bedoeld voor aanranders en verkrachters - steunt op vier pijlers. Ten eerste is er aandacht voor de afwijkende seksuele opwinding. „Hoe is die om te buigen tot opwinding jegens de geëigende volwassen partner?" Ten tweede wordt de dader geleerd om te gaan met 'negatieve emoties' zoals boosheid, eenzaamheid en verveling. „Want die gaan vaak vooraf aan het seksuele delict," aldus Frenken.

Verder beïnvloedt de training de vertekende opvattingen van de dader over kinderen en seksualiteit. „Ze praten goed wat ze gedaan hebben, ze misleiden zichzelf om geen schuld te hoeven voelen: 'kinderen hebben mij verleid', zeggen ze; of 'kinderen houden er van'. Ze ontkennen, minimaliseren en bagatelliseren hun problematisch seksueel gedrag."

Vaardigheden

Tenslotte werkt de training aan de gebrekkige vaardigheden om sociale contacten te leggen met volwassenen en zich in te leven in anderen. „Dit laatste noemen we 'slachtoffer-empathie' - als je beseft wat je een kind aandoet dan laat je het wel uit je hoofd."

Topambtenaren van Justitie mogen dan een onderzoek naar de mogelijkheden hebben toegezegd, er zijn ook tegenstanders van het idee. „Sommigen vinden de gevangenis geen plek om aan behandeling te doen." Maar één ding weet Frenken zeker: de dader van een seksueel misdrijf die zich aan behandeling onttrekt houdt een groot risico dat hij weer in de fout gaat.

Zie ook pagina 14
● **Kinderpornofilms vooral gemaakt door amateurs**

exposities

● **HEERLEN**

Thermenmuseum, Coriovallumstraa[t] Terra Sigillata. T/m 5/3. Relig[ieuze] Kunst. T/m 8/1. Open di t/m vr 1[0-17] uur, za en zo 14-17 uur. **De Thu[n],** Thun 91. Atelier-expo. 10/12, 1[1] open 10-17 uur. **Stadsgalerij, Raadh[uis]plein 19.** De eigen collectie. T/m 1[..] open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14 uur. **Stadsschouwburg.** Fotokunst '[..] der oogkleppen'. T/m 21/12, open t/m vr 10-15 uur. **Openbare biblioth[eek],** Raadhuisplein 20. Werk van José S[..] en Miep Mostard. T/m 17/1, open 9.30-17 uur, za 10-13 uur.

● **KERKRADE**

Wijngrachttheater. Werk van Ria [..]sen.

● **VOERENDAAL**

Gemeentehuis. Werk van Carola [..] Hannie Zeekaf. T/m 31/12, open ma [t/m] vr 9-12.30 uur, di 13.30-16.30 uur.

● **NUTH**

Galerie Tsant, Rozenstraat 49. W[erk] van Jeu Giebels en Alfons Stadhou[..] Open do en zo 14 tot 17 uur.

● **HOENSBROEK**

Fotogalerie 68. Foto's van Jan [..] Soest. T/m 23/12.

● **LANDGRAAF**

Ipomal, Kerkberg 2. Werk van Rich[..] Schwartzenberg en Alan Heaps. T[/m] 8/1. Open vr 17-20, za en zo van 14 uur. **Galerie Gaudi,** Hereweg 83. An[..] Heyboer met vier vrouwen. T/m 18[..] Open vr van 16 tot 20 uur, za en zo 13 tot 17 uur. **Galerie ZOMaar,** Klo[os]terstraat 23. Werk van Marianne K[..]kelmans. T/m 18/12, open ma t/m 19.30-22 uur.

● **BRUNSSUM**

Gregorius-ziekenhuis. Aquarellen [..] Trieneke Barendrecht. T/m 20/12. **Ga[le]rie Post & Salamon,** Wilhelminastr[aat] 7-9. Expositie Der Panther. T/m 31 open 20 en 27/11 van 11-17 uur en afspraak.

● **SCHIMMERT**

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat Oensel. Werk van Frans Dicker[..] Pierre Everhartz. T/m 18/12, open t/m zo 14-17 uur.

● **SITTARD**

Galerie Michel Knops, Steenweg [..] Schilderijen van Bernard Visser. T[/m] 8/1, open di t/m vr 11-18 uur. Za 11 uur. Zo 14-17 uur. **Kunstcentr[um]** Leyenbroekerweg 113a. Sonja's Cho[..] Van 18/12 t/m 29/1, open wo t/m 14-17 uur. **Maaslandziekenhuis.** We[rk] van Elly Kruyssen. **Het Domein, Kap[..]telstraat 6.** Expositie laureaten Wer[..] Mantz Prijs. T/m 31/12, open di t/m 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Gal[erie] Zabawa,** Agricolastraat 152. Schil[de]rijen van Dré Houben. T/m 19/12, op wo t/m vr 16-18 uur, zo 14-17 uur.

● **GELEEN**

Galerie Hanenhof, Groenstraat [..] Werk van Jo Schoenmakers, Yvo[..] van Weezel Errens en Marjo de Vr[..] T/m 18/12, open do en vr 18-20 uur, en zo 14-17 uur. **Maaslandziekenh[uis]** Textielerijen van Thea le Grand. Li[..] Elisabethstraat 9. Werk van Ger[..] Henssen-Kusters en Pascalle Kust[ers] T/m 5/1.

● **LIMBRICHT**

Kasteel Limbricht. Werk van Ine Lie[..]kerken, Trieneke Barendregt, Thér[..] Stuurman-Geerkens. Open zo 14-17 uur.

● **SUSTEREN**

Galerie Artanne, Pissummerweg [..] Kunst voor Kerst. Werk van negen Li[m]burgse kunstenaars. T/m 23/12.

● **BEEK**

Artique, Prins Mauritslaan 105. Text[iel]panelen van Ina Roymans-van Aanh[..] T/m 31/12. Open za en zo van 11 tot [..] uur. **Gemeentehuis.** Expositie van P[..] de Win en Emilia Hauser. T/m 23/[..] open tijdens kantooruren.

● **STEIN**

Terpkerkje Urmond. Werk van El[..] Maessen en Jan Novotny. Van 16/12 t/m 8/1, open do t/m zo 14-17 uur.

● **MAASTRICHT**

Studio Maastricht, Brusselsestraat 5[..] Glazen unica van de familie Prech[..] T/m 30/12, open do t/m zo 13-18 uur. **Galerie Dis,** Tafelstraat 28. Glasobjec[..]ten van Peter Bremers. T/m 16/1. Op[en] wo t/m zo van 13 tot 17 uur. **Galle[ry] Callas,** Markt 10b. SjaKO, schilderije[n] Open do en vr van 14 tot 17 uur, za [..] tot 16 uur, zo van 13 tot 16 uur. **Galeri[e] Dorine Eijkman,** Rechtstraat 96. Werk van Marianne de Moor en Huub Bru[..] T/m 24/12. Open do t/m zo van 13.30 tot 17 uur. **Galerie Amarna,** Rechtstraat 82/84. Dromen in glas, Antoon van Wijk. T/m 5/1. Open di t/m za vanaf 1[..] uur. **Galerie Tracé,** Alexander Batt[..]laan 31. Expositie van Anita Berma[n,] Barbara Tyrell, Koos van Leeuwen en Coen Kaayk. T/m 17/12. Kunstuitleen expositie. Van 18/12 t/m 21/1. Open di 14-18 uur, vr en za 12-17 uur. **Galerie Artisart,** Grote Gracht 43. Werk van Nicole Dubuisson en Anneke Kock[..]korn-Hanssen. T/m 31/12. Open di t/m za 13.30-17.30 uur. **Kamer van Koophandel,** Maasboulevard 5. Foto's van Gustaaf Begas. T/m 30/12, open ma t/m vr 8.30-16 uur. **Galerie Ardi Poels,** La[ge] Barakken 31a. Werk van Ger van El[..] T/m 31/12, open wo t/m za 13-17 uur. **Galerie Rob van Rijn,** Bredestraat 4 Charles Eyck en Caius Spronken. T/m 31/12, open di t/m za 12-18 uur. **Galerie Anny van den Besselaar,** Tafelstraat 6a. Objecten van Xander Spronken. T/m 18/12, open vr t/m ma 13-17.30 uur. **Gallery Bellarte,** Achter de Comedie 16a. Beeldenexpo. T/m 8/1, open di t/m za 11-17.30 uur, zo 13-17 uur. **Galerie Fah,** Brusselsestraat 80. Werk van Nicolaas Wijnberg. T/m 8/1, open do 16-20 uur, vr t/m zo 13-17 uur. **Galerie Lot Duynstee,** Hoogbrugstraat 18 Keramiek van Susan Nemeth en Mary Vigor. T/m 15/1, open wo t/m vr 13.30-17 uur, za 11-17 uur. **Gebouw Landbouwbelang,** Maasmolendijk. Expositie van 16 beeldend kunstenaars. Van 16/12 t/m 22/1, open wo t/m zo 14-17 uur. **Gouvernement,** Limburglaan 10. KeuzeWerk 6. Van 16/12 t/m 3/2, open op werkdagen 9-17 uur.

● **CADIER EN KEER**

De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Werk van Ru van Rossem en Jan Praet. T/m 31/12, open do t/m zo 13-17.30 uur.

streeksgewijs

Centrum Voerendaal vrij van hondepoep

VOERENDAAL - Voor hondebezitters in Voerendaal nadert het uur van de waarheid. Vanaf nieuwjaarsdag zijn zij verplicht bij het uitlaten van de hond binnen de bebouwde kom een zogeheten doggynette te gebruiken. Het besluit nam de gemeenteraad op 26 september jongstleden om de overlast van hondepoep aan te pakken.

Het gemeentebestuur van Voerendaal kreeg de laatste jaren veel klachten binnen over hinderlijke hondepoep op plantsoenen en plekjes waar kinderen spelen, vooral in de bebouwde kom. De bestaande regelingen bood de politie te weinig mogelijkheden om op te treden tegen de zondaars.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is nu zodanig aangepast dat iedereen die in de bebouwde kom een hond uitlaat, een doggynette bij zich moet hebben. Met dit apparaatje, dat door de gemeente gratis ter beschikking is gesteld, is hondepoep eenvoudig en hygiënisch op te ruimen.

De gemeente heeft een uitgebreide voorlichtingscampagne gehouden. De geregistreerde hondebezitters zijn drie keer aangeschreven en overal hangen affiches op. Ook zijn twee demonstratiedagen geweest.

De controle op het opruimen van hondepoep wordt een stuk makkelijker. Voerendaal telt circa duizend hondebezitters. Met deze actie komt ook automatisch aan het daglicht welke hondebezitters geen hondenbelasting betalen. Bovendien geldt nog steeds dat honden in de bebouwde kom moeten worden aangelijnd.

Wie na 1 januari met een hond binnen de bebouwde kom loopt een geen doggynette meedraagt, is strafbaar. De gemeente rekent ook een beetje op de sociale controle van de burgers.

● *Met dit apparaatje is het opruimen van uitwerpselen geen enkel probleem.* Foto: CHRISTA HALBESMA

kerstevenementen

HEERLEN
● Het Limburgs zangensemble Slava verleent donderdag om 20 uur medewerking aan een groot kerstconcert in het Stadttheater in Euskirchen. Er zijn geen kaarten meer verkrijgbaar.

● Het gemengd koor St.-Paulus luistert op kerstavond de nachtmis op in de Corneliuskerk van Heerlerheide. Op tweede kerstdag geeft het koor een concert in de Verpleegkliniek Heerlen.

● Het Kon. Heerlens Mannenkoor St.-Pancratius luistert op tweede kerstdag om 10.30 uur de mis op in de Pancratiuskerk. Aansluitend, om 12.30 uur, verzorgt het koor een kerstconcert in de Stadsschouwburg, samen met ket koperensemble Die Aachener Hornisten.

KERKRADE
● Op 26 december, de 75e stichtingsdag van Mannenkoor David Spekholzerheide, luistert het koor de mis op in de St.-Martinuskerk te Spekholzerheide.

JABEEK
● De kon. fanfare St.-Caecilia geeft vrijdag om 19.30 uur een kerstconcert in het Ontmoetingscentrum met medewerking van gemengd koor St.-Jozef uit Mariarade-Hoensbroek en de drumband van de fanfare.

BRUNSSUM
● De gemengde zangvereniging Aurora luistert eertse kerstdag om 10.30 uur de mis op in de St-Jozefkerk van de Egge.

HOENSBROEK
● Het St.-Jozefkoor Mariarade luistert op kerstavond in de H. Hartkerk de mis op, samen met Musica Mosa. Om 23 uur worden kerstliederen gezongen en om 23.30 uur begint de nachtmis.

SIMPELVELD
● Jeugdkoor The Flowers luistert op tweede kerstdag om 11 uur de mis op in de parochiekerk van Simpelveld. Zangkoor Harmonia verzorgt zaterdag om 24 uur de nachtmis. Eerste kerstdag om 11 uur luistert Harmonia samen met harmonie St.-Caecilia de hoogmis op.

AKEN
● Op de Bendplatz staat van 23 december tot 8 januari het 'Moskauer Staatszirkus'. Voor de première op 23 december om 15.30 en 19.30 uur staat een bijzondere verrassing op het programma. Entreeprijs voor deze voorstelling is gereduceerd; loge DM 25,-, overige plaatsen DM 15,-. Op oudejaarsavond begint om 20 uur een galaprogramma.

Uitslagen van vogelfestijn in Elsloo

ELSLOO - Uit meer dan drieduizend kanaries en andere vogels uit heel Limburg, heeft de jury afgelopen weekeinde een aantal winnaars van de vogelshoiw in Elsloo gekozen.

In de categorie kleurkanaries is 'De gevederde vriend' uit Reuver clubkampioen geworden. Organisator 'De Edelzanger' in Elsloo had de beste zangkanaries en 'De Vogelvrienden' uit Tegelen wonnen met hun postuurkanaries. Wat betreft Europese cultuurvogels en hybriden kwam 'Kawitrovo' uit Kerkrade als winnaar uit de bus. Het clubkampioenschap exoten en parkieten werd behaald door de Brunssumse 'Gevleugelde Vrienden'.

De jeugdkampioen heet E. Peeters en hij woont in Weert. De kampioen van de harzerzangkanaries is de stam van H. Ramakers in Echt, die ook de meesterzangerprijs won. In de categorie waterslagers ging J. Salden uit Geleen met de eer strijken.

journaal kort

HEERLEN
● IVN maakt tweede kerstdag een wandeling in eigen omgeving. Vertrek 14 uur aan kapel Benzenrade. Na afloop goulashsoep in het Koffiehuuske.

● In De Nor vrijdag rock- en bluesavond met Wicked Willie. Op kerstavond om 21 uur een meditatief klankconcert met Koen Dekkers. Het café is vanaf 16 uur open; op eerste en tweede kerstdag vanaf 15 uur.

● Het Anti Discriminatie Bureau, Putgraaf 3, heeft kerstvakantie. Vanaf 5 januari kan men maandag- en donderdagmiddag van 13 tot 15 uur weer terecht. Voor afspraken: ☎718501.

KERKRADE
● IVN maakt tweede kerstdag een middagwandeling door het Broibachtal. Vertrek op eigen gelegenheid om 13.30 uur aan het zwembad in Herzogenrath.

HULSBERG
● Buurtvereniging Dorekoel houdt dinsdag 27 december de gezins-kersttocht. Tijdens de wandeling (5 km) komt men mensen en dieren uit het kerstverhaal tegen. Ook is er muziek en zang. Deelname kost ƒ 3,- per persoon. Kinderen krijgen een lampion, volwassenen moeten een zaklamp meenemen. Start tussen 18.45 en 19.45 uur aan gemeenschapshuis De Lange Berg.

NUTH
● Toneelvereniging St.-Donatus Grijzegrubben verzorgt op tweede kerstdag in zaal Griezegrubbe de comedie 'Boere Kuul mit Woeësj'. Op 8 januari is een uitvoering in het Trefcentrum in Nuth. Beide voorstellingen om 20 uur, entree zes gulden.

SIMPELVELD
● Voor het boekje 'Zumpelvelder Wöad' kan men terecht bij A. Schleck in Bocholtz of bij H. van Wersch, Cremers-Vliex en Jorissen-Bisschops in Simpelveld.

VOERENDAAL
● Vereniging Samen Strijden Tegen Reuma houdt vandaag een kledinginzameling. De gele zakken worden vanaf 9 uur opgehaald.

HOENSBROEK
● In de aula van het St.-Janscollege wordt vandaag om 19.30 uur een uitvoering gegeven van het dansverhaal 'Dancing Fantasy' door leden van de jazz dansclub St.-Jan/Slide.

● In de kerstvakantie kan de jeugd van vier tot veertien jaar, na betaling van de gebruikelijke entreeprijs in Kasteel Hoensbroek gratis deelnemen aan een speurtocht met kleurwedstrijd.

LANDGRAAF
● Platform Gehandicapten Beleid Landgraaf heeft donderdag 29 december geen spreekuur.

● Landgravenaren kunnen sinds vrijdag de teletekstdienst van TV Gazet ontvangen. Tv Text biedt onder meer informatie over bioscopen, televisie-uitzendingen en sport.

Omwonenden boos over werk aan AZC Landgraaf

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - De omwonenden van het beoogde azielzoekerscentrum aan de Casinolaan in Landgraaf zijn bang dat de gemeente toch gewoon doorgaat met de bouw van de noodvoorziening.

Zij baseren dit op werkzaamheden die de gemeente gisteren heeft uitgevoerd. Volgens woordvoerder Bosch is 'Landgraaf onder het mom van beveiliging van het terrein toch begonnen met de aanleg van een riool'.

De rechter heeft onlangs de werkzaamheden verboden, omdat Landgraaf eerst moet uitkijken naar geschiktere huisvesting voor de asielzoekers. Hij was van mening dat vluchtelingen niet thuishoren in zogenaamde wooncontainers, met slechts een centrale douche-, toilet- en keukenvoorziening. De omwonenden hadden hierover een kort geding aangespannen en werden in het gelijk gesteld.

De gemeente Landgraaf geeft toe dat er op het terrein aan de Casinolaan een stukje riool is aangelegd. „Na klachten uit de omgeving dat het terrein er gevaarlijk bijlag, met onder andere sleuven en een open rioolput, hebben we dat afgemaakt, maar puur ter beveiliging. Er spelen daar geregeld kinderen," aldus de woordvoerster. Zij zegt dat Landgraaf verder geen werkzaamheden op het terrein ontplooit.

Politiek houdt vast aan nieuwe secretaris van 'buiten'

Brunssum zwicht niet voor lobby ambtenaren

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Een lobby van een aantal topambtenaren in Brunssum rond de opvolging van de eervol ontslagen gemeentesecretaris Jo Cuijpers heeft weinig succes gehad. De plaatselijke politiek houdt namelijk vast aan haar voorkeur voor een kandidaat van buiten. De Brunssumse ambtenarentop had de vacature ook graag opengesteld zien worden voor eventuele interne kandidaten.

Tijdens een fractievoorzittersoverleg eind vorige week bleek dat de meeste fracties 'de voorkeur blijven houden voor een nieuwe gemeentesecretaris die van buiten de organisatie komt.'

Fractievoorzitter Jan Steiner van de BCD: „Er moet een frisse wind gaan waaien in het ambtenarenapparaat. Dat kan het beste met een kandidaat van buiten. Die kan met een schone lei beginnen."

Omslag

Paul van Betuw van Progressief Akkoord: „In september heeft de raad zijn voorkeur voor een externe kandidaat uitgesproken. Dat is toen zo uitgesproken vanwege de functie-eisen. Van de nieuwe gemeentesecretaris wordt namelijk verwacht dat hij een omslag in het denken van de ambtenaren kan bereiken. Dat heeft de meeste kans van slagen met een kandidaat van buiten."

De grootste coalitiepartij Borger legt zich morrend neer bij dat standpunt van de meerderheid. Fractievoorzitter Gerrit Boumans: „Je moet de beste gemeentesecretaris krijgen die denkbaar is. Dat kan iemand van buiten zijn. Maar als dat een interne kandidaat is, vinden wij het ook prima. Wij willen een voorkeur voor een externe kandidaat liever niet zo hard vermeld zien."

Een woordvoerder van de gemeente wenste deze week niet inhoudelijk op de zaak in te gaan. „Uit oogpunt van zorgvuldigheid. De tekst van de vacature is nog niet helemaal gereed." De vacature staat naar verwacht begin januari in de krant.

Man raakt twee dure ringen kwijt

BRUNSSUM - Een 53-jarige inwoner van Brunssum heeft maandag bij de politie aangifte gedaan van beroving van twee kostbare ringen. De man bezocht zondagavond een café aan de Dorpstraat. Daar ontstond een discussie over de kwaliteit van de ringen, die de man aan bezoekers toonde. Het gesprek ontaardde in een vechtpartij waarbij de Brunssummer gewond raakte aan zijn hoofd. Een van de bezoekers heeft het slachtoffer met zijn auto naar huis gebracht. Daar miste de Brunssummer de twee ringen. Het is onduidelijk waar hij de ringen, die meerdere duizenden guldens waard zijn, is kwijtgeraakt. De politie heeft de zaak in onderzoek.

Veertig jaar schooljuf

● 'Schooljuf' Cremers temidden van een groep kleuters. Een plek waar zij zich veertig jaar happy voelde. Foto: FRANS RADE

'Je moet van de kinderen houden'

Van onze verslaggever

SCHINVELD - „Kleuters die hun naam leren schrijven. Eerst achterste voren of in spiegelschrift. En dan opeens dwarrelt een briefje op mijn bureau waar ze hun naam voor het eerst op hebben geschreven. Prachtig is dat."

'Juffrouw Cremers' in Schinveld probeert met een voorbeeld haar niet aflatend enthousiasme voor het vak van kleuterleidster te verduidelijken. Saai? „Welnee, elke minuut is anders," zegt zij nadat ze veertig jaar voor de klas heeft gestaan. Morgen moet ze haar geliefde bezigheid definitief vaarwel zeggen, na veertig dienstjaren.

Na haar huwelijk gaat ze eigenlijk door het leven als mevrouw Deguelle. Heel Schinveld kent haar echter als juffrouw Cremers. Al vanaf '57 is de in Heerlen geboren kleuterleidster werkzaam in het kerkdorp Schinveld. Eerst onder de vlag van de zusters Franciscanessen, daarna na de fusie van de Mariakleuterschool en de Franciscusschool in De Tweesprong.

Versierd

Juf Cremers blijft tijdens een van haar laatste middagpauzes gewoon in het klaslokaal. Ze krijgt ook niet de gelegenheid om even weg te gaan. Telkens komen er weer kinderen het rijkelijk versierde klaslokaal binnen. „What are you doing," zegt zij tegen een jongetje waarvan de moeder les geeft op de Afcentschool. „Treintje aan het spelen? Wachten jullie maar even in de hal bij de verwarming, daar ik jullie zien. Mama komt jullie zo ophalen." Even later blijkt dat mama op de bank in slaap was gevallen. Niks aan de hand verder; de juf houdt alles in de gaten.

„Ik moet plassen," zegt een jongetje dat in de pauze het klaslokaal binnenloopt. „Ja, dan moet nog effe wat los," zegt zij. „Wat een strakke broek, krijg je daar geen buikpijn van?," zegt ze moederlijk tegen het menneke. Dat is ook het grote verschil met oudere kinderen: „De kleintjes hebben je altijd nodig. De groteren kun je al eens aan het werk zetten met taal of rekenen."

Juf Cremers geniet zichtbaar van haar laatste werkdagen. Haar liefde voor het vak ontstond in haar tienerjaren toen zij haar jonger zusje en broertje naar de 'bewaarschool' in de Heerlense wijk Molenberg bracht. Dan bleef ze wel eens hangen. En het werken met kinderen viel haar in de praktijk niet tegen. „Je moet van de kinderen houden. Die merken dat. Anders hou je het werk ook niet vol," zegt zij.

Zij volgde begin jaren vijftig de Klos (Kleuterleidsteropleidingsschool) in Heerlen. Veel van de meisjes waarmee ze op school zat kwamen uiteindelijk niet aan de bak als kleuterleidster. „Dat was moeilijk in die tijd. De zusters hadden alle bewaarscholen in handen. Die zorgden dat zusters dat werk kregen. Daarom zochten velen uiteindelijk een baan op kantoor of winkel. Ik had geluk dat ik al vrij snel als vervangster terecht kon, eerst in Nieuwenhagen en Hoensbroek en later nog even in Maastricht en Schinveld."

Toen er dan uiteindelijk in '57 dan toch een plaats vrijkwam bij de kleuterschool van de zusters Franciscanessen greep zij de kans met beide handen aan.

Geen moment heeft ze ooit overwogen om iets anders te gaan doen.

Drukker

Ze vindt niet dat de kinderen nu lastiger zijn dan vroeger. Volgens haar zijn de tijden veranderd en zijn daarom de kinderen ook iets veranderd: drukker en vrijer. Een ding is hetzelfde gebleven: „Je moet een vaste lijn aanhouden. Ben consequent. Ouders hebben soms geen tijd, of slechte zin of ze voelen zich niet lekker en vinden dan iets goed wat anders niet mag. Zo klein als ze zijn buiten ze dat uit."

Komen er op de ouderavond soms ouders naar haar toe die vragen hoe zij orde houdt in de klas. „Die van ons wil thuis niet luisteren. Bij u wel. Hoe doet u dat?"

Het gesprek wordt voor de tiende maal onderbroken. Ditmaal komt iemand vragen om grottenpapier. Zij kijkt vervolgens verteder naar een spelend kind. Afscheid nemen van haar werk valt haar zwaar.

Ans Humblet schittert in de Stadsschouwburg

DOOR JO VLIEX

HEERLEN - 'Christmas with the Philharmonic' was het motto waaronder maandagavond in de Stadsschouwburg in Heerlen het kerstconcert plaatsvond van de koninklijke Philharmonie van Bocholtz. Medewerking verleenden ook mannenkoor Mignon uit Geleen en sopraan Ans Humblet uit Maastricht.

recensie

De Phil uit Bocholtz, onder leiding van Heinz Friesen, vergaste het publiek op een geheel onbekend werk van Edward Gregson, getiteld 'The Sword and the Crown'. Deze compositie wordt vooral gekenmerkt door veelvuldig gebruik van het koper en slagwerk. Het was dan ook een verpozing om naar het lyrische middengedeelte te luisteren, waarin diverse solo's - zelfs van een blokfluit - omlijst werden door een begeleiding op harp.

Jammer genoeg ging er bij de solo's niet alles naar wens. Ook op het gebied van samenspel liet men af en toe een steekje vallen. Friesen zorgde echter voor prachtige dynamische momenten en schitterende klankkleuren. In Fantasia en Fugue in G-Minor van Bach in en arrangement van Horrowitz was de rijke klankkleur van de Phil in alle geledingen te bewonderen. Een uiterst moeilijk te spelen fuga - de specialiteit van Bach - gaf af en toe een probleempje in enkele registers. Afgezien daarvan zorgde de Phil voor een mooie vertolking van deze compositie.

De 130 zangers van mannenkoor Mignon uit Geleen, onder leiding van John Gerits, hadden een grote verscheidenheid aan internationale (kerst-)liederen op hun repertoire. In het Russische Otsje Nasj (het Onze Vader) miste men toch wel iets van de bronzen sonore klank, specifiek behorend bij deze koormuziek. Het koor was uitstekend op dreef in de Frans getinte kerstmuziek. Vooral het mooie Cantique de Noël - met als solist Jan Cellissen - werd gevoelvol ten gehore gebracht.

Sopraan Ans Humblet stal de show. Deze Maastrichtse sopraan is gezegend met een mooie stem en heeft een prima coloratuurtechniek in huis. Verder zingt zij met exacte intonaties en een prima inleving in de diverse liederen.

Ronduit schitterend was haar gevoelvolle vertolking van het Ave Maria van Gounod, alsmede samen met bariton Jan Cellissen in het duet La Virgine degli Angeli uit de opera La Forza del Destino van Giuseppe Verdi.

Valse collecte in Heksenberg

HEERLEN - Scouting St.-Gerardus in de Heerlense wijk Heksenberg waarschuwt voor valse collectanten.

Twee maanden geleden werd een groot deel van de accommodatie van de scouting door brandstichting verwoest. St.-Gerardus wil nieuwbouw plegen, maar is nog niet met een inzamelingsactie begonnen.

„Enkele mensen misbruiken onze naam om hun eigen beurs te spekken. Trap hier niet in," waarschuwt de woordvoerder van de Heerlense vereniging. „Als scouting St.-Gerardus haar inzamelingsactie begint, wordt dat tevoren bekend gemaakt."

Televisie in brand

BRUNSSUM - Door kortsluiting in de televisie is maandagnacht brand ontstaan in een winkel annex woning aan de Prins Hendriklaan in Brunssum. Een van de bewoners, die al in bed lag, ontdekte de brand en kon tijdig de woning verlaten en alarm slaan.

De brandweer was snel ter plaatse om de brand te blussen. De woning liep flinke rookschade op.

'Studio Brussel moet op kabel in Heerlen'

HEERLEN - De radiozenders Studio Brussel en BFBS moeten op de Heerlense kabel komen. Dat schrijft de stichting Heerlen Open Centrum voor Kultuur (Shock) aan de gemeente.

Volgens Shock luisteren veel (jonge) Heerlenaren graag naar deze zenders. „Studio Brussel en BFBS zorgen voor eigentijdse en gevarieerde muziekstijlen, die op andere zenders niet te beluisteren zijn. Met hun muziek slechten ze bovendien grenzen in de Euregio."

Shock merkt op dat dit laatste onder meer gebeurt door popnieuws en concertinformatie uit de Euregio.

Scepter

● *De Heksenbergse Vastelovends Verein koestert al enige tijd de wens iets te bezitten dat tot in lengte van jaren zijn waarde behoudt. Na goed overleg en na bestudering van het ontwerp is gekozen voor de aanschaf van een zilveren scepter voor de carnavalsprins. Het kostbaar kleinood wordt alleen gebruikt bij speciale gelegenheden zoals de prinseproclamatie en bij het maken van de statiefoto van de prins. Voor de rest van het seizoen wordt de scepter opgeborgen in de kluis. Vorige week heeft het bestuur de nieuwe scepter in ontvangst genomen.*

Scepter 2

● *Secretaris Ernst Mengelers van de Heksenbergse carnavalsvereniging maakt er geen geheim van dat de club na de viering van het twee maal elfjarig bestaan vorig jaar iets in huis wilde halen dat waardevol is. Edelsmid Jacques Kamp uit Wijnandsrade, geboren in Heksenberg, kreeg de opdracht er iets wereldlijks van te maken. Met de symbolen van de wereldbol, berg (Heksenberg) en heks is de edelsmid volgens Mengelers hierin uitstekend geslaagd. „Met dit kunstwerk hebben wij een stukje cultuur in ons bezit. En daar zijn wij trots op," aldus de verheugde carnavalist.*

Scepter 3

● *De zilveren scepter zal zaterdag 7 januari aanstaande voor het eerst in het openbaar te bewonderen zijn. Dan vindt namelijk in Heksenberg de installatie plaats van de nieuwe prins. De vereniging heeft er geen gras over laten groeien en de scepter laten verzekeren voor een bedrag van vijfduizend gulden. De nieuwe prins zwaait de scepter over het narrenrijk wordt altijd gezegd. Maar in Heksenberg zal de prins het kleinood tijdens de carnavalsdagen niet meesjouwen, maar in de kluis laten. Het is maar dat u het weet.*

Druk

● *Het centrum van Bocholtz moet zondag potdicht hebben gezeten van de bezoekers aan de kerstmarkt van de plaatselijk ondernemersvereniging. Vijftienduizend mensen werden er gesignaleerd, althans dat kon u gisteren in deze kolom lezen. Maar u begrijpt het al. Het zou te mooi zijn voor de organisatoren. De markt trok echter ruim vijftienhonderd bezoekers. Een 'nulletje' te veel. Maar het succes is er niet minder om.*

'Snel vertrouwen in bestuur herstellen'

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Uiterlijk voor de komende gemeenteraadsverkiezingen over een kleine vier jaar moet het vertrouwen van de burger in Brunssum in het lokaal bestuur weer hersteld zijn. Dat ziet de nieuwe burgemeester Fons Jacobs als een van zijn grootste opgaven de komende jaren. Jacobs zei dat gisteren tijdens zijn installatie als opvolger van de ontslagen burgemeester Riem.

Jacobs: „Natuurlijk is het vertrouwen van de burgers in het afgelopen jaar afgenomen. Dit vertrouwen heeft een grote deuk opgelopen, maar dat moet snel hersteld worden." Hij voorziet dat de behandeling voor de rechtbank komend jaar van de zaak Riem en de wethouderskwestie 'nog een zware hypotheek zullen leggen op het functioneren van het gemeentebestuur'.

Hij vindt dat ondanks de positieve reacties op zijn benoeming als burgemeester van Brunssum bedenkingen als 'het zal niet makkelijk zijn in deze slangekuil' een lichte smet werpen op zijn vreugde over de benoeming. Jacobs: „Dat zou geen recht doen aan wat de voorgaande colleges hebben gepresteerd." Jacobs noemde in dat verband onder meer de modernisering van het winkelcentrum en het ontwikkelingsplan voor het Emmaterrein op de grens van Brunssum en Heerlen.

Jacobs deed bij zijn eerste officiële toespraak als burgemeester ook een voorzet om meer samen te werken met buurgemeente Onderbanken.

Combinatie

„Ik vraag mij bijvoorbeeld af of samenwerking tussen Brunssum en Onderbanken niet meer voor de hand ligt dan de combinatie Onderbanken-Schinnen." Hij verwijst daarmee naar de wens van Onderbanken om samen met Schinnen een groene buffer te vormen tussen de stedelijke gebieden in de Westelijke en Oostelijke Mijnstreek.

Loco-burgemeester Akkermans stond even stil bij de gevolgen van de 20 maanden durende interimperiode. Akkermans: „Na 20 maanden kwam een einde aan een te lang durende onzekerheid over de keuze van een uiteindelijke burgemeester. Dit is een onzekerheid die uiteindelijk vertragend en op den duur demotiverend werkt voor het bestuurlijke en ambtelijke proces binnen de gemeente." De installatie werd onder meer bijgewoond door burgemeesters uit de regio en door oud-burgemeester Hoogland en de twee waarnemers Matti en Van 't Hooft.

● Loco-burgemeester Akkermans draagt de ambtsketen over aan de nieuwe burgemeester Fons Jacobs van Brunssum. Foto: FRANS RADE

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Wnd-chef regioredactie Joos Philippens
KANTOREN
Heerlen Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Auto's

Te k. gevraagd alle type LADA'S voor export van 1984 t/m 1991. Correcte afhandeling. Tel. 077-515511.

Fiat Tempra Diesel, 1993, 4-drs., metallic blauw, 83.000 km., tel. 045-229582.

Topprijzen! Met spoed voor export gevraagd: bestel, combi, personenauto's, ook schade. LUCAR, Kerkrade. Telefoon 045-456963.

Te koop Fiat RITMO 60, 3-drs., bwj. '84, APK, ƒ 950,-. Tel. 045-723232.

Weg. OPHEFFING tegen handelaarsprijzen div. auto's te koop o.a. Opel Omega autom.; Ford Escort; Ford Fiësta; Opel Corsa; Mitsubishi Galant; Daihatsu Cuore; Citroën AX; Escort cabrio XR3i. Anjelierstr. 123a, Heerlen. 045-213021.

Te k. BMW 320i, verlaagd, sportvelgen, schuif-/kanteldak, boordcomputer, zwart, bwj. '86, prijs ƒ 7.200,-. ☎ 04454-63693.

Te k. CITROËN C 15 E bestelwagen, grijs kent., bwj. '92, ƒ 9.500,-. 045-725143.

Wonen Totaal

Weg. vertrek naar buitenl. complete vrij moderne INBOEDEL te koop. O.a. compl. tuinstel, zonnebank. Te bezicht. wo. en do.morgen 10.00-12.00 uur. Nijverheidstr. 12, Hoensbroek. (Achter de Herschi).

In- en verk. MEUBELS en antiek. Kouvenderstr. 208, H'Broek. Tel. 045-725595.

Bouwmat./machines

Faillissements- en PARTIJENVERKOOP (lamet) laminaatparket in 65 kleuren, normaal ƒ 100,- p.m2 nu ƒ 25,- t/m ƒ 40,-; nwe. en beschadigde deuren va. ƒ 40,-; rollen dakleer app. en SBS 2 t/m 4 mm ƒ 20,- t/m ƒ 65,- p.rol; houten platen underlaym. en OSB 19 mm ƒ 47,50; rockpanel (Trespa) ƒ 75,-; magazijnst., enz. Rennemigerveldweg 70A, Hrln. 045-729710.

Te k. stalen VETAFSCHEIDER, deuren, planken, ijzeren en houten balken, radiatoren, sanitair etc. Telef. 045-251964.

Reparaties

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

DIEPVRIES- en koelkastreparaties, zonder voorrijkosten. ☎ 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

Bedrijfswagens

Bedrijfsauto Gar. Sebregts.
Telefoon 045-752888

Iveco Daily 35-10 met laadbak, 1x	1991
Iveco Daily 30-8 bestelauto, 2x	1991
Iveco Daily 35-8 Chassis Cabine, 1x	1990
Iveco Daily 35-8 Chassis Cabine, 1x	1986
Iveco Daily 49-10 gesloten laadbak, 1x	1991
Fiat Ducato bestel / laag, 1x	1988
Dodge 4x4 legervoertuig W200, 1x	1976

Wonen Totaal

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

Te koop gevraagd gebruikte MEUBELS en antiek. Rotterdamstraat 98, Heerlen. ☎ 045-729748.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Vuurwerk

VUURWERK meer dan 80 soorten, uitsluitend Nederl. goedgekeurd vuurwerk. Bestelform. voor Kerst 10% korting. Alle koopavonden geopend. Simon Olthof Tweewielers, Marisstr. 14, Geleen-Zuid.

Muziek

DWARSFLUITEN en saxofoons zeer grote keuze, zowel nieuw als gebruikt va. ƒ 300,-. Adams Thorn. Telef. 04756-1324.

Piano's in alle prijsklassen. Te koop en te huur. PIANOHANDEL J. Somers & Zn. Akerstr. 82, Heerlen. Telefoon: 045-713751.

Onroerend Goed

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

WOONHUIS te koop gevraagd tot ƒ 200.000,-. Geen makelaarskosten. Tel. 045-724056.

Zonnebank/-hemel

Spectaculair lage prijzen bij de grootste zonne- vakspecialist in de regio GOERGEN zonnehemels. Alles met 3 jr. voll. garantie. Rijksweg-N. 97, Sittard, 046-583002 (t.o. ziekenhuis).

Sloopauto's

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S met gar., grote sort. v.a. ƒ 95,-. TV-occasioncentrum Geel 30 jaar. Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met txt v.a. ƒ 250,- o.a. Philips / Blaupunkt. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

Motoren

Te k. SUZUKI GS met verzekering 500 E, pr. ƒ 6.700,-. Tel. 045-453275.

CROSSMOTOR KTM 500cc, i.z.g.st., geen wedstrijd gereden, voor de liefhebber, t.e. a.b. 045-742115.

(Brom)fietsen

Tijdens onze grandioze kerstshow 40% korting op raceframe's alle merken tweewielers. Math SALDEN Limbricht.

AANBIEDINGEN o.a. Peugot ATB 21 versnellingen, ƒ 495,-; Schaatsen Noren! Ving en Zandstra nu met 25% korting. Donderdag en vrijdag koopavond. Huub Arets, Rdr. Hoenstraat 118, Hoensbroek. 045-211893.

Transacties

Te huur of te koop GRILLROOM met goede omzet; kip van het spit, shoarma, spareribs, suflaki's etc. etc. Tel. 00.32-89732212.

Computers

Betaalbare PC SOFTWARE! Educatief, spelen, boekhoud, windows etc., vanaf ƒ 5,50! Gratis katalogus: VS-Center, 01880-19481.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te koop 4 TRACTOREN v.a. ƒ 1.200,- tot ƒ 2.200,-. Telefoon 04498-54836.

Woningruil

Te ruil aangeb. zeer mooie eengezinswoning. Ind.: hal, woonk., keuken, serre, kelder, 4 slaapk., garage met erboven 2 ruimtes en tuin, ƒ 546,-. Zoekt soortgel. won. elders, dat geschikt is om bedrijf uit te oefenen. Semafoon: 06-59515321.

Hobby/D.h.z.

HENGELSPORT Theu Janssen: alle hengels en molens nu halve prijs. Mauritslaan 22, Urmond. Telef. 046-337233.

Vlees/AGF

Voor Limburgs LEKKERSTE gehakt. Slagerij Houtvast Schinnen.

Caravans

Eindejaars aanbiedingen. Inruil caravans diverse merken in alle prijsklasse. Vouwwagen Paradiso compleet ƒ 1.000,-. TILLEMANS recreatie, Haefland 19, Brunssum. Tel. 045-270388.

GEMEENTE ONDERBANKEN

De burgemeester van Onderbanken maakt, ter voldoening aan het bepaalde in artikel 22 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, bekend dat de raad in zijn vergadering van 8 december 1994 heeft besloten te verklaren dat een wijziging wordt voorbereid van:

1. het bestemmingsplan „Kloosterlaan" ten aanzien van de percelen kadastraal bekend gemeente Schinveld, sectie B nrs. 3938 en 4413 en plaatselijk gelegen aan de Kloosterlaan;
2. het bestemmingsplan „Kern Jabeek" ten aanzien van de percelen kadastraal bekend gemeente Jabeek, sectie A nrs. 1921 en 1835 en C nrs. 52 en 60 en plaatselijk gelegen aan de Steegweg en Dorpstraat.

De raadsbesluiten met de daarbij behorende tekeningen liggen met ingang van 22 december 1994 ter gemeentesecretarie, afdeling grondgebiedzaken, voor een ieder ter inzage en treden per gelijke datum in werking.

Schinveld, 21 december 1994.

De burgemeester,
H.J. Meijers.

Limburgs Dagblad

sport

an Dijk weg ij Vinkenslag

ASTRICHT - Trainer Piet Dijk stapt aan het einde dit seizoen op bij FC Vinkenslag. Van Dijk is dan twee jaar werkzaam geweest bij de Maastrichtse eersteklasser. Enkele weken geleden ontstond er een conflict tussen de trainer en voorzitter Scheffers die het niet eens was met een wissel. Hoewel de zaak uit de wereld werd geholpen, besloot Van Dijk gisteren bekend te maken te zullen stappen.

V&L keldert na grote nederlaag

GELEEN - De handballers van Hirschmann/V&L gaan moeilijke tijden tegemoet. Afgelopen zaterdag werd de Geleense ploeg in eigen hal verslagen tegen buur Blauw Wit. In het laatste duel van de eerste competitiehelft zakte de ploeg van trainer Wiel Mayntz bij E en O fors door het ijs: 34-25. Door deze verloren beurt zakt de ploeg, met negen punten, naar een teleurstellende degradatieplaats, drie punten boven de laatste degradatieplaats die door de Gazellen wordt bezet.

Een kwartier voor aanvang van het duel, na een busreis van bijna vier uur, landde het Geleense gezelschap in de Emmense sporthal. Binnen zes minuten had E en O al vijf keer met scherp geschoten. Vanaf dat moment werd het duidelijk dat het een moeilijk avondje tegemoet zou gaan. Weliswaar was er rond het kwartier nog even hoop (9-6) maar met speels gemak legde E en O waar de problemen de afgelopen weken ook niet van de lucht waren - met schutters als Van de Linden en Kersten de zwakke plekken in de V&L-defensie bloot. Na rust (17-10) raasde E&O door: 34-25.

In de slotminuut raakte V&L-speler Rick Hasenberg fors geblesseerd aan zijn enkel en zal vermoedelijk enkele weken niet inzetbaar zijn. Voor V&L toonde diezelfde Hasenberg met acht treffers zijn schutterskwaliteiten. Rutger Sanders scoorde driemaal minder doel.

De Gazellen uit Doetinchem heeft voor de tweede competitiehelft versterkt met ex-Arnhem-speler Agustin Garcia.

Valke leeft op één nier

ROTTERDAM - Michel Valke overweegt een punt achter zijn voetballoopbaan te zetten. Sinds kort blijkt dat de 35-jarige middenvelder van Dordrecht'90 over slechts één nier beschikt. Twee weken geleden kwam dat aan het licht, toen hij zich liet onderzoeken aan een gescheurde nier. Na een trap van Wouter tijdens de training urineerde Valke bloed. Op contrastfoto's bleek dat Valke op een nier leeft.

Tafeltennisprofs organiseren eigen toernooi

MAASTRICHT - De Europese vakbond van tafeltennisspelers (CTP) organiseert op 30 december een toernooi in Aken. Voor Nederland doen Trinko Keen, Heister, Bakker en Chen Sung en De Cock mee. Het prijzengeld bedraagt 15.000 mark, dat opgehoest wordt door een privé-sponsor.

Het toernooi moet een eindejaarstraditie worden, vindt CTP-manager Peter Paul de Vrind. „De CTP bestaat drie jaar en telt ongeveer 60 leden, onder wie alle Europese topspelers", zei hij in Maastricht. „Die geven hun medewerking toegezegd. Voorzitter van de CTP is Jean Michel Saive uit België, de nummer één van de wereld.

Saive behoort tot de veertig deelnemers in Aken. Net als de Pool Grubba, de Duitser Rosskopf en de Serviër Primorac. De Zweden ontbreken omdat de selectie in een trainingskamp verblijft. „Een foutje", aldus De Vrind, „maar dat zal ons volgend jaar niet overkomen."

sport kort

WIELRENNEN - Wielrenner Evgeni Berzin heeft zijn contract bij de Italiaanse ploeg Gewiss met een seizoen verlengd. De Rus, winnaar van de Giro, gaat een jaarsalaris van ongeveer 1,1 miljoen gulden verdienen.

WIELRENNEN - De oud-prof Charley Mottet blijft ook na beëindiging van zijn actieve carrière betrokken bij de wielersport. De Fransman is benoemd tot directeur van de etappekoers Dauphiné Liberé.

Geen tranen of bloemen bij afscheid voormalig tennisfenomeen

Stille aftocht Ivan Lendl

DOOR ROB VAN DER ZANDEN

DEN HAAG - Het boek was eigenlijk al dichtgeslagen, maar gisteren blies de hoofdpersoon voor de zekerheid zelf het verhaal uit. Ivan Lendl tennist niet meer. Zijn rug, die hem al maanden parten speelt, kan geen zware inspanning meer verdragen en daarom stuurde de 34-jarige Amerikaan gisteren in Greenwich, Connecticut een bescheiden mededeling de wereld in: 'ik zet er met onmiddellijke ingang een punt achter'.

Geen afscheidswedstrijd, geen bloemen, geen publiek, geen tranen. Eigenlijk past het helemaal in de huisstijl van de serieuze Ivan Lendl. Hij is nooit een fuifnummer geweest en misschien heeft hij het allemaal wel zo gewild. Een stille aftocht, zonder poespas, zonder pottekijkers. Al liet hij nog wel weten dat de beslissing 'moeilijk' was. „Ik zal de sport zeker missen."

Wat overblijft is eerbied voor een man die het tennis in de jaren tachtig domineerde en maar liefst 270 weken de wereldranglijst aanvoerde. Hij was al ver weggezakt op de ATP-ranking, stond 54ste, en telde al niet meer serieus mee. Het verval had zich in 1992 ingezet, ook al riep Lendl voortdurend dat hij er weer aan zat te komen. „Het brandt nog in me, pas op," zei hij twee jaar terug.

Maar in '93 viel hij - voor het eerst sinds '79 - weg uit de top tien en het werd van kwaad tot erger. De fitness-freak trok het niet meer. Zijn lichaam protesteerde steeds vaker en hij moest concluderen dat de nieuwe generatie beter en anders tenniste. Hij erkende het schoorvoetend: „Als ik nu Courier zie, dan moet ik concluderen dat hij heel wat harder slaat dan ik in mijn goede tijd."

● *'Ivan de Verschrikkelijke' is definitief verleden tijd.* Foto: EPA

Het is de tragiek van de geboren Tsjech (Ostrava, 7 maart 1960) dat hij ondanks zijn respectabele conduitestaat altijd zal worden achtervolgd met Wimbledon. Het belangrijkste tennistoernooi ter wereld werd nooit gewonnen door Lendl, die wel de sterkste was in de andere drie Grand Slam-toernooien. Hij won twee keer de Australian Open, drie keer Roland Garros en drie keer de US Open. „Dat ik Wimbledon nooit heb gewonnen is het enige waar ik nu spijt van heb," zo liet hij gisteren op zijn eigen tennispark (het Lendl Tennis Centre) weten.

Lendl probeerde dit gapende gat in zijn (94) palmares altijd te relativeren. „Gras is voor koeien, niet voor tennissers," zei hij als Wimbledon ter sprake kwam.

Lendl was geen attractieve tennisser. Kadaverdiscipline, fitheid en een ijzersterke wedstrijdmentaliteit waren zijn handelsmerken. Boris Becker zei eens: „Hij speelt geen tennis, hij werkt tennis". Een uur niet getraind of gespeeld, was een uur niet geleefd, vond Lendl. Het krachthonk was zijn tweede huis. „Waar ik een hekel aan heb? Slapen," liet hij zich ooit ontvallen.

Hij zal nu wat makkelijker kunnen indutten. Samen met zijn vrouw Samantha en zijn vier dochters (Marika, Daniela en de tweeling Caroline en Isabelle) gaat hij in Connecticut zijn vrije tijd invullen. Met golf, ijshockey, zijn Duitse herders en het zelf opgezette sportmarketingbureau Spectrum Sports komt de Amerikaan, die in zijn imposante carrière 40 miljoen aan prijzengeld bijelkaar sloeg, de tijd wel door. 'Ivan de Verschrikkelijke' is definitief verleden tijd.

Franz Beckenbauer, emotioneel, spontaan en naïef

Van voetballer tot aristocraat

DOOR HENRI VAN DER STEEN

MUNCHEN - Grote voetballers worden na hun spelersloopbaan niet zelden trainer. Of directeur. Soms worden ze p.r.-functionaris, soms columnist of commentator. Zelden voorzitter. Franz Beckenbauer, al uitzonderlijk als voetballer, werd het allemaal, ook voorzitter.

Hij heeft ook alles van een goede voorzitter. Beckenbauer is de gentleman onder de gentlemen, hij heeft een uitstraling zoals geen ander, hij heeft verstand van topvoetbal en hij is onafhankelijk, financieel gezien. Wel is Beckenbauer, zoals alle voorzitters, hoogst betrokken bij zijn club, misschien iets te betrokken. Nog geen drie weken was hij voorzitter van Bayern München of de FIFA vroeg hem al vriendelijk of het niet beter was dat hij opkraste. Beckenbauer had zich, met sterspeler Lothar Matthäus, laten gaan na een wedstrijd tegen Karlsruhe en de scheidsrechter voor imbeciel uitgemaakt. Guido Tognoni schreef namens de wereldvoetbalbond in een open brief: „Je wordt menselijk en gaat tekeer. Je verliest je elegantie en wordt totaal banaal. Laat een ander president worden als de functie je op je zenuwen werkt. Ga naar de golfbaan, fok paarden, zeil rond de wereld, boek een reis naar de maan. Maar laat de reglementen van onze sport aan ons."

Je ziet het Beckenbauer - al met al een knappe, gedistingeerde heer - niet aan dat hij zeer emotioneel en spontaan en naïef kan zijn. Het verklaart misschien het ongelukje dat hem al heel jong een zoon opleverde (die hij later zou adopteren), het verklaart zijn beslissingen later als trainer: stoppen, weer beginnen, stoppen, weer beginnen. Het verklaart wellicht ook een recente uitbarsting als na Karlsruhe.

● *Franz Beckenbauer maakte de snelste en grootste promotie aller tijden: van trainer tot voorzitter.* Archieffoto: EBERHARD

Bij Bayern had hij als jeugdspeler al conflicten, zo zeer dat de trainer hem uit het hoogste jeugd-elftal gooide. Er zat voor 'der Franzl' even niks op dan zich een tijdje gedeisd te houden en uit te blinken in het tweede jeugd-elftal. Dat lukte beide en vervolgens ging het snel.

Maar 'der Franz' was ook een getalenteerd charmeur. Op trainingskamp in sportschool Grünwald met de jeugd van Bayern leerde hij een zekere Brigitte kennen die zo meedogenloos viel voor knappe Franz dat ze zich meteen liet scheiden van haar man. Een seizoen later trouwde het nieuwe stelletje in het diepste geheim, in een dorpje aan de Wörthersee om... twaalf uur 's nachts. Twee jonge, wat exentrieke mensen hadden elkaar gevonden.

Ze raakten elkaar tenslotte overigens ook weer kwijt. Beckenbauer werd een wereldster. Drie Europa Cups met Bayern München, meervoudig Europees Voetballer van het Jaar, meer dan 100-voudig international, wereldkampioen. De beste libero aller tijden. En hij maakte regelmatig plaatjes, hij werd een man van de high society, hij werd Der Kaiser. En Brigitte werd keizerin, tot na het WK van '74. Toen liep Beckenbauer de fotografe Diana Sandmann tegen het bevallige lijf. Liefde op het eerste gezicht was het gevolg en meer dan dat: schandaalkoppen in de boulevard-pers, herrie bij Bayern, gesodemieter thuis en uiteindelijk: de gedwongen vlucht van Beckenbauer naar de New York Cosmos.

Kunstje

De overgang naar Cosmos ging overigens niet al te vlot. Bayern wilde 1,75 miljoen DMark hebben voor de vedette, Cosmos wilde niet meer dan 1,4 miljoen betalen. Uiteindelijk paste Beckenbauer het verschil zelf bij, een investering die zijn geld opbracht. Tot hij 35 wordt, nog altijd fit blijkt en Kaiser Franz plots zin krijgt in een laatste kunstje. Terug naar de Bundesliga! Naar Hamburg.

Tragisch, zoals ook Johan Cruijff ooit tragisch stopte (met een 0-8 nederlaag tegen... Bayern München - zonder Beckenbauer) kwam er een einde aan de loopbaan van Franz Beckenbauer als voetballer. In zijn afscheidswedstrijd scoorde hij... in eigen doel. Nooit eerder werd een eigen doelpunt zo elegant verzwegen.

Als Beckenbauer is gestopt als speler, zomer '82, krijgt hij alle tijd voor zijn grote hobby: golf. Bij wijze van schnabbel doet hij p.r.-werk voor Adidas en schrijft hij columns, ondermeer voor Bild Zeitung, de ranzigste aller boulevard-kranten. Maar ook het machtigste medium van de bondsrepubliek.

In 1986 wordt hij bondscoach. En ook nu slaagt hij: zilver op het WK van '86, goud op het WK van '90. Hij stopt. Hij begint toch weer even, als technisch directeur van Olympique Marseille, maar dat blijkt een misgreep. Hij stopt weer. En hij wordt official. Vice-voorzitter van Bayern München. Samen met Kalle Rummenigge. Een doorslaand succes is het niet meteen. De ene trainer wordt ontslagen, de volgende trainer wordt ontslagen, en zo voort. Bayern komt niet tot rust. Als nummer zoveel is weggebonjourd rest Beckenbauer op zeker moment nog slechts een beslissing: zelf weer trainer worden. Het gebeurde vorig seizoen en met succes: Bayern werd kampioen.

Drie maanden later maakte Beckenbauer dus de snelste en grootste promotie aller tijden; van trainer tot voorzitter. Of hij nog ooit terugkeert als coach... Met 'der Goldjunge' weet je het nooit.

Politie verbiedt bekerduel Ajax II in Amsterdam

ZEIST - De politie van Amsterdam gaat niet akkoord met het gelijktijdig spelen van de bekerwedstrijden van Ajax 1 en Ajax 2 op 8 maart in Amsterdam. De politie gaat wel akkoord met het feit dat Ajax 1 op die dag in het Olympisch Stadion Feyenoord ontmoet, maar acht het uitgesloten dat Ajax II op hetzelfde tijdstip in De Meer tegen FC Utrecht speelt. De KNVB zal het duel tussen Ajax II en FC Utrecht nu omzetten in een thuiswedstrijd voor FC Utrecht. De andere twee kwartfinales, Heerenveen-NAC en Heracles-Volendam, worden op 25 februari gespeeld. Beide wedstrijden stonden eigenlijk gepland voor het weekeinde van 25 en 26 februari. Uit informatie van de Amsterdamse politie blijkt dat een wedstrijd van Ajax I op die dagen in Amsterdam niet mogelijk is. In het overleg, eerder deze week, met de politie en de betrokken clubs kwam woensdag 8 maart als een geschikte alternatieve datum naar voren, in ieder geval voor een wedstrijd van Ajax I. Om het sportieve belang niet te verstoren heeft het sectiebestuur besloten het duel van Ajax II eveneens te verschuiven naar 8 maart.

Oranje 18 januari tegen Frankrijk

ZEIST - Het Nederlands elftal speelt op 18 januari definitief een vriendschappelijke wedstrijd tegen Frankrijk. Het duel vindt plaats in het stadion Galgenwaard in Utrecht en begint om 20.45 uur. Guus Hiddink zit bij dit duel voor het eerst als bondscoach op de bank. Aanvankelijk leek de confrontatie wegens problemen rond aanvangstijdstip en uitzendrechten niet door te gaan. Oranje treedt op 22 februari in een vriendschappelijk duel aan tegen Portugal. Plaats van handeling en het tijdstip is nog niet bekend.

Van Aert stopt met wielrennen

RIJSBERGEN - De 32-jarige Jos van Aert heeft na zes en een half jaar zijn wielercarrière beeindigd. Hij besloot daartoe nadat zijn Belgische werkgever Collstrop zijn aflopende contract niet verlengde. „Ik hoopte dat een serieuze ploeg zich nog bij mij zou melden, maar ik wist eigenlijk al dat het over was", vertelde Van Aert. „Nu Peter Post geen nieuwe sponsor heeft kunnen vinden, kwamen er veel renners vrij. De ploegen proberen het liever met jongere renners. Ik heb geen zin meer om in een klein ploegje in België te gaan rijden. Het is een mooie periode geweest. Dit is precies het juiste moment om te stoppen."

Gaudino debuteert

FRANKFURT - Maurizio Gaudino debuteert vandaag voor zijn nieuwe club Manchester City. De voormalig speler van Eintracht Frankfurt speelt mee in het FA-cupduel in en tegen Newcastle. Gaudino raakte onlangs in opspraak. Hij wordt in Duitsland verdacht van heling. Er was ook slecht nieuws voor Gaudino. De openbare aanklager van Mannheim vond een kroongetuige die een belastende verklaring aflegde. Volgens de getuige, zelf ook verdachte, vertelde Gaudino hem in ruil voor geld hoe je het best de verzekering kunt oplichten. Eintracht Frankfurt verhuurde zorgenkind Gaudino voor ruim 500.000 gulden tot het eind van het seizoen. Manchester City heeft een optie tot koop. Gaudino heeft een transferwaarde van ongeveer 3,5 miljoen gulden.

Laudrup drie weken buitenspel

MADRID - Michael Laudrup staat door een voetblessure drie weken buitenspel. De blessure van de Deense international komt zijn club Real Madrid buitengewoon slecht uit. Laudrup, aan het begin van het seizoen overgekomen van FC Barcelona, mist voor de koploper in de Spaanse competitie de cruciale wedstrijden tegen de concurrenten FC Barcelona, op 7 januari, en Deportivo La Coruna, op 14 januari. In die duels kan Realtrainer Valdano ook al niet beschikken over de geblesseerde middenvelders Michel en Redondo.

M

HAZE-WILDZWIJNPÂTÉ
Uit de bedieningsafdeling, grove pâté met een deegkorst, per 100 gram 2.49

JOHMA VISSALADES
Uit de bedieningsafdeling, krab, zalm of tonijn, per 100 gram 1.99

CARANOGA LUXE ROOMIJSSTAM
Uit de diepvries, doos 1000 ml 3.99

AARDAPPEL-KROKETJES
Uit de diepvries, zak 450 g ~~1.95~~ 1.49

HOLLANDSE GEITENKAAS 48+
Vers van 't mes, per 100 gram ~~2.29~~ 1.99

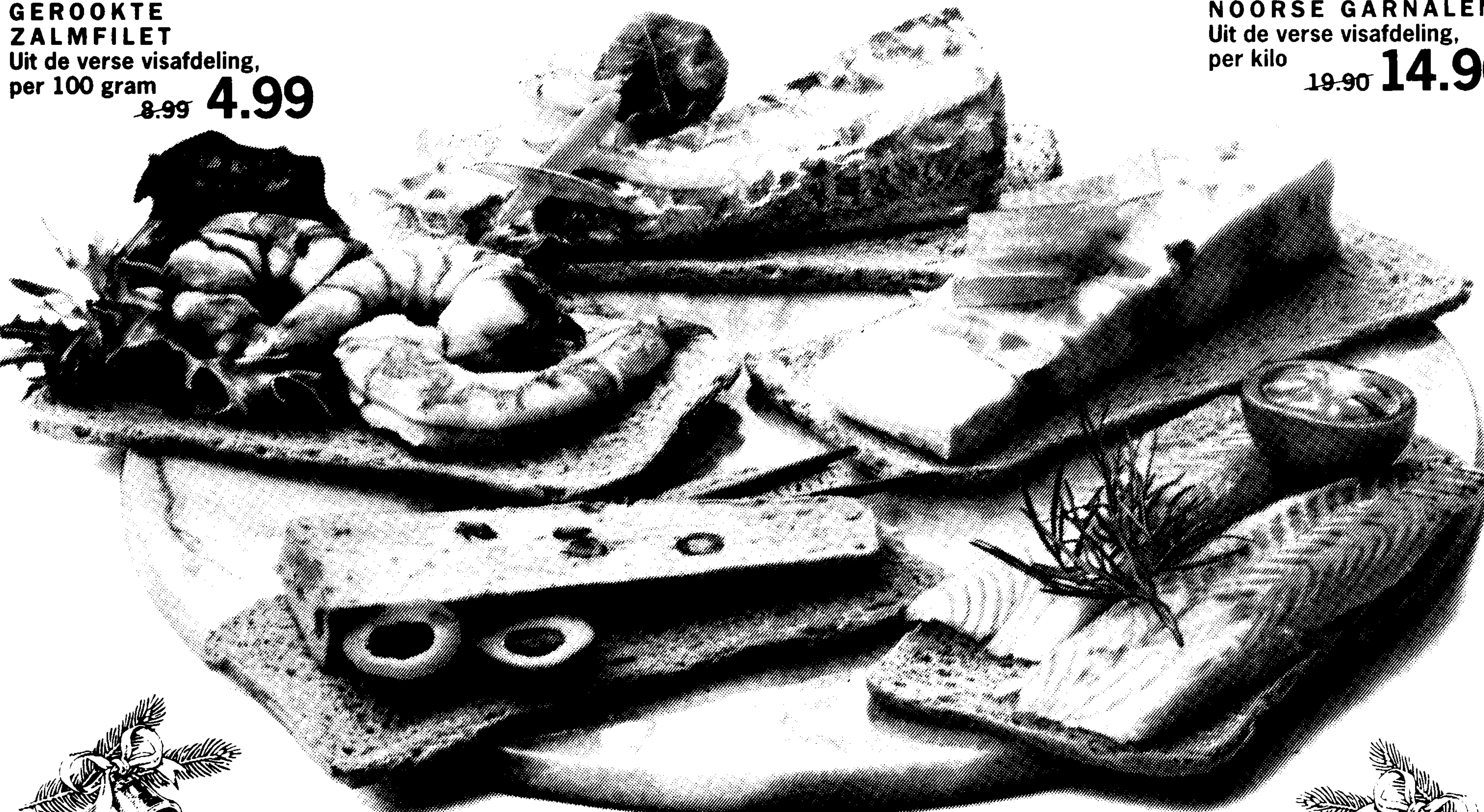
ROOMBOTER CROISSANTS
Verpakt à 4 stuks ~~3.75~~ 3.19

SCHWARZWALDER KIRSCHSTOL
Doos 500 gram 6.99

CASHEWNOTEN
Gezouten of ongezouten, cup 175 gram ~~5.29~~ 4.49

GEROOKTE ZALMFILET
Uit de verse visafdeling, per 100 gram ~~8.99~~ 4.99

NOORSE GARNALEN
Uit de verse visafdeling, per kilo ~~19.90~~ 14.90

PALINGFILET
Verpakt 200 gram ~~17.90~~ 15.90

GEROOKTE ZALMFILET
Verpakt 200 gram ~~15.90~~ 9.98

GEROOKTE ZALMFORELFILET
Verpakt 100 gram ~~5.95~~ 5.25

GEROOKTE FORELFILET
Verpakt 200 gram ~~9.90~~ 7.95

MAYONAISE
Pot 0.65 liter ~~2.19~~ 1.79

JOS POELL SALADE RAGOÛTCUPS
Doos à 18 stuks ~~1.89~~ 1.69

HAUST SNACK
Sterren en klokken, doos 100 gram ~~1.79~~ 1.59

ROOMBOTER AMANDEL-KERSTSTAAF
Doos 250 g ~~4.50~~ 3.95

ROOMBOTER AMANDEL-KERSTKRANS
Doos 500 g ~~8.50~~ 7.50

JOS POELL MINI PASTEIBAKJES
Doos à 12 stuks ~~1.89~~ 1.69

JOS POELL PASTEI-BAKJES
Doos à 6 stuks 1.99

RAGOÛT
Kippe-, kalfs-, rundvlees- of champignonragoût, blik 400 gram ~~2.39~~ 1.99

YORKHAM
Uit de bedieningsafdeling, per 100 gram ~~3.19~~ 2.59

Proef de kerstsfeer voor 'n prikje.

KWARTELEITJES
Doos à 12 stuks 2.98

SLAGROOM
Pak 0.5 liter ~~3.15~~ 2.79

PATURAIN 70+
Knoflook, pakje 80 gram ~~2.79~~ 2.29

D.E. SELECT KOFFIE
Snelfiltermaling, pak 250 gram ~~4.45~~ 4.05

CHÂTEAU-NEUF DU PAPE
La belle du Roy, fles 0.75 liter ~~12.95~~ 10.95

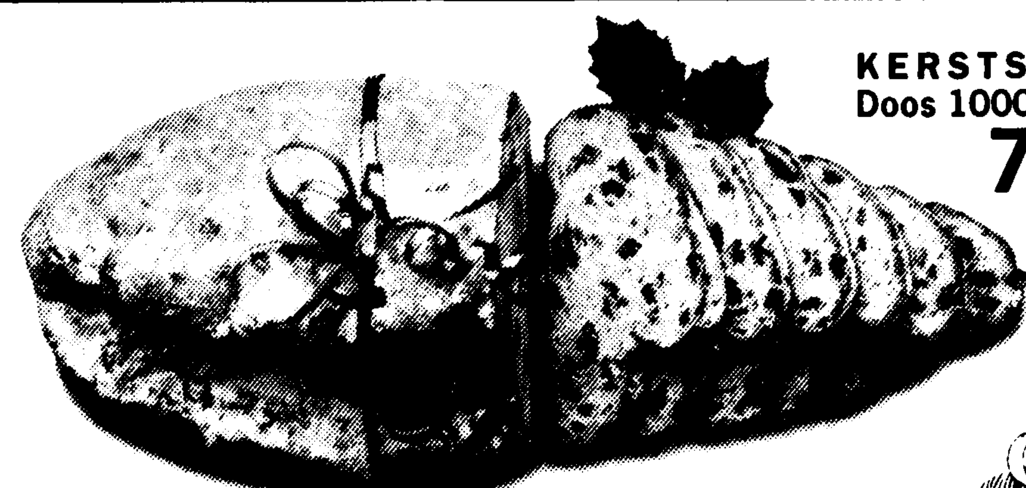
POUSADA PORT
Ruby, Tawny of White, fles 0.75 liter ~~11.95~~ 9.95

HELE ASPERGES WIT
Blik 250 gram ~~1.29~~ 0.89

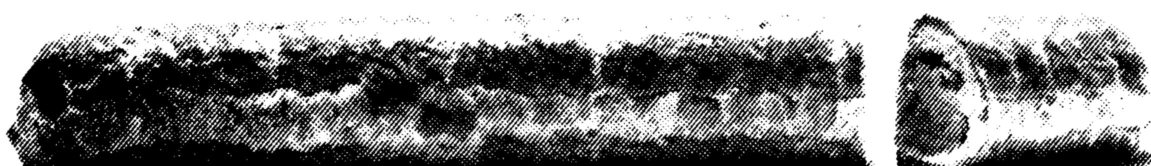
DEEP BLUE RODE ZALM
Blik 418 gram ~~8.75~~ 5.95

DEEP BLUE EXTRA FANCY CRAB
Blik 175 gram ~~4.49~~ 3.49

HONIG VARIATIESAUZEN
Rood, wit of bruine sauzen, doosje ~~2.39~~ 1.25

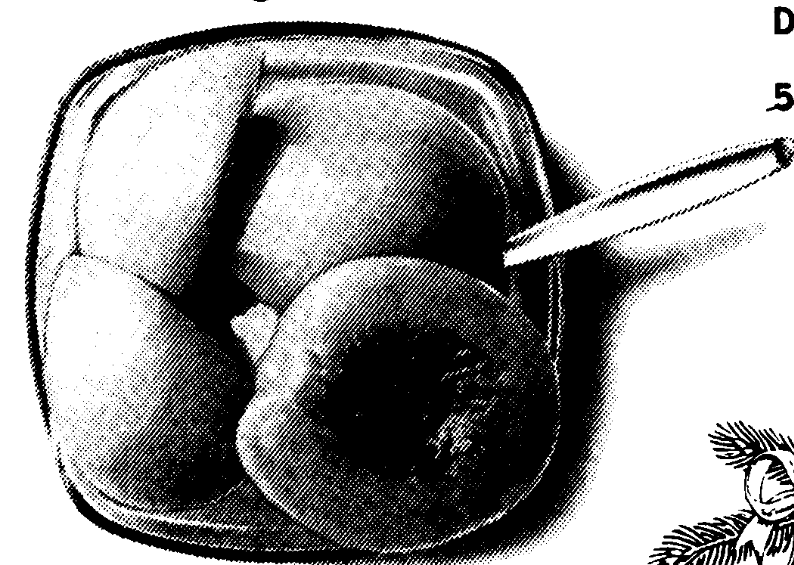
KERSTSTOL
Doos 1000 gram 7.99

AMANDEL-KERSTSTAAF
Uit eigen winkeloven, per stuk 3.98

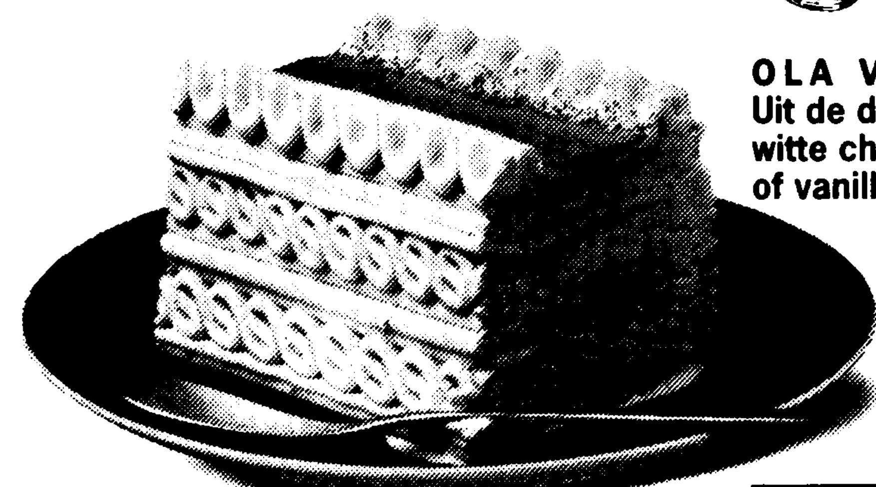
CHAMPAGNE LÉONZE D'ALBE
Rose, Demi sec of Brut, fles 0.75 liter ~~39.-~~ 29.95

HALVE PERZIKEN
Op lichte siroop, blik 820 gram ~~2.19~~ 1.79

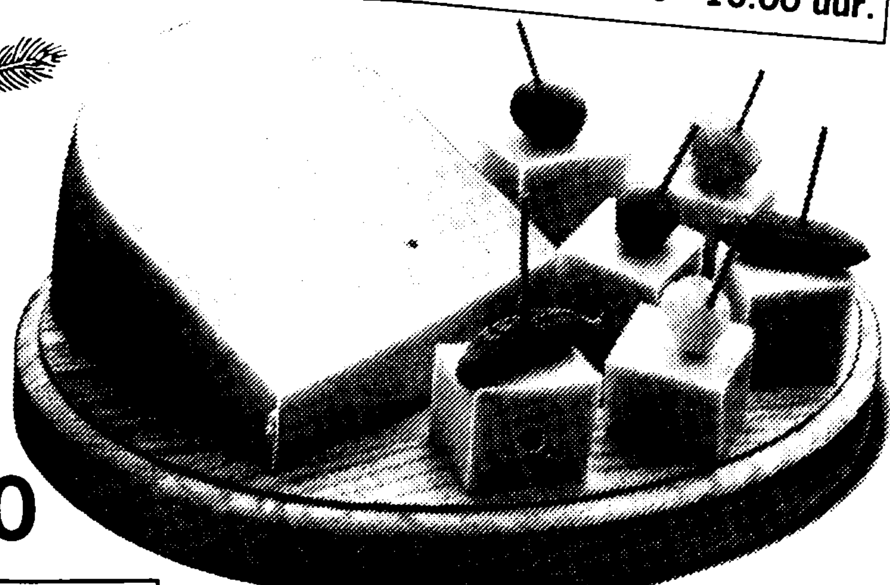
SLAGROOM-SCHNITT
Doos 350 gram ~~5.98~~ 4.98

OPENINGSTIJDEN:
Wo. 21 december van 9.00 - 21.00 uur.
Do. 22 december van 9.00 - 21.00 uur.
Vr. 23 december van 9.00 - 21.00 uur.
Za. 24 december van 8.00 - 16.00 uur.

OLA VIENNETTA
Uit de diepvries, witte chocolade, cappuccino of vanille-ijs, doos ~~4.39~~ 3.79

GOUDSE BELEGEN KAAS 48+
Vers van 't mes of vacuüm verpakt, per kilo ~~14.90~~ 9.90

8 ANANASSCHIJVEN
Op zware siroop, blik 836 gram ~~2.49~~ 1.99

FRUITCOCKTAIL OF HALVE PEREN
Op zware siroop, blik 820 gram 1.99

SMITHS SUPERCHIPS
Diverse smaken, zak 200 gram ~~2.29~~ 1.89

LAMSBOUT MET BEEN
Per kilo 13.90

KERSTROLLADE
Per kilo 15.99

PARELHOEN
Per kilo ~~12.90~~ 10.90

VARKENS-FILETROLLADE
Per kilo ~~21.50~~ 14.99

SALUSTIANAS
Perssinaasappelen, net 2.5 kilo 4.99

BROCCOLI
Per 500 gram 1.69

TOMATEN
Per 500 gram 1.69

IN ONS RESTAURANT: PASTEITJE MET 'N HEERLIJK KOPJE KOFFIE 7.55

R

51.21.94.

Beek

Aanbiedingen zijn geldig t/m zaterdag 24 december a.s..

Lage prijzen en winkelgemak onder één dak.

limburgs dagblad — sport

RFC-doelman Rick Swart op kop in LD-spelersklassement

Sluitpost aan de leiding

Van onze correspondent
KAREL BOVENDEAARD

HEERLEN – Rick Swart, doelman van hoofdklasser RFC uit Roermond, is bij het aanbreken van de winterstop de verrassende leider in het LD-spelersklassement. Deze stand is de afspiegeling van de waarderingen in cijfers die correspondenten van het Limburgs Dagblad wekelijks geven voor de prestaties van de Limburgse hoofdklasse- en eersteklassespelers.

RFC, dat dit jaar via de nacompetitie promoveerde, heeft het in de hoogste amateurregionenen uiterst moeilijk. Het dozijn tot nu toe gespeelde wedstrijden leverde zes nederlagen en evenzoveel gelijke spelen op, zodat het nog steeds wachten op de eerste overwinning is. Vallen de prestaties van zijn ploeg dus niet mee, Swart zelf heeft intussen een fraaie reeks opgebouwd. Na acht duels kreeg hij het cijfer 7; tweemaal werd hij beloond met een 8, in de thuiswedstrijd tegen een andere promovendus, Lindenheuvel (0-0), scoorde hij zelfs een 9. Dat de uitwedstrijden tegen Wilhelmina'08 en Panningen eveneens in 0-0 eindigden, mocht voor een groot gedeelte op zijn conto geschreven worden. In het klassement van het afgelopen seizoen eindigde hij als ...nde; het jaar daarvoor als 25ste.

Knappe verrichtingen levert ook dit seizoen weer Rob Derks (SVN), die evenals Swart een opleiding bij Fortuna Sittard kreeg. De middenvelder staat als tweede geklasseerd. Voor het LD-Sterrenelftal werd hij in het lopende seizoen al vier keer genomineerd. Hij moet in staat geacht worden zijn vierde plaats in het eindklassement van de vorige competitie te verbeteren. Mocht hij over een vijftal maanden zelfs als winnaar uit de bus komen, dan hoeft ook dat geen verbazing te wekken. Best geplaatste spits is momenteel Roel Coumans van Meerssen, die de vierde positie deelt met een middenvelder en een doelman.

Slechts weinig spitsen eindigden in het verleden in de top-3. De laatste zeven jaar lukte dat alleen Roger Craemers (Limburgia), Paul Penders (Standaard) en Ralph Kokelkoren (SCG).

In onderstaande stand zijn alle spelers opgenomen die een gemiddelde van 7 of meer behaalden. 1. Rick Swart (RFC, doelverdediger) 89:12=7.417 2. Rob Derks (SVN, middenvelder) 80:11=7.272 3. Pascal Reijans (Lindenheuvel, doelverdediger) 94:13=7.231 4. Roel Coumans (Meerssen, spits), Coen Quaden (Eijsden, middenvelder) en Rick Frolichs (Limburgia, doelverdediger) 79:11=7.182 7. Math van Dijk (Meerssen, verdediger), Nico Philippen (Almania, doelverdediger) 85:12=7.083 9. Eric Merk (Meerssen, spits) 84:12, Geert Custers (Wilhelmina'08, doelverdediger) 84:12, Jaap de Boer (RKONS, verdediger) 84:12, Marco Blankenhagen (Waubach, doelverdediger) 91:13, Ben Koetsier (SVN, verdediger) 63:9; allen 7.000.

Jubileumeditie sterker bezet dan ooit

Merry favoriet in Hoensbroek

HOENSBROEK – Het Cadac-Consten-Breij tennistoernooi dat van de komende donderdag en nieuwjaar in het Sportpaleis Hendriks in Hoensbroek voor de tiende keer wordt gespeeld, is sterker bezet dan ooit. Het spelersspalet van de invitatie A-toernooi is kwalitatief een van de sterkst bezette in Nederland. De andere categorieen zijn zowel kwantitatief als kwalitatief van een hoog niveau. In totaal zal toernooileider John Sistermans 1126 partijen laten spelen.

Het B1-toernooi telt in het herenenkelspel 39 deelnemers. Hiervan zijn er in tegenstelling tot vele andere toernooien 30 officiële B-1 spelers. Van de topspelers staan de meesten op de nominatie om volgend jaar door te dringen tot de A-lijst. Als favoriet gaat Mark Merry van start. Zijn grootste concurrent is de voor Nieuwenhagen competitie spelende Belg Christoph Thijs. Als nummer 3 en 4 zijn David Hofman en Peter van Dommelen geplaatst.

Het damesenkelspel B1 is met 25 inschrijvingen ongekend goed bezet. Een drietal sterke dames uit Noord-Brabant kan dit toernooi een zeer interessant aanzien geven. De favoriete is Nathalie Hemmes, de dochter van bondscoach Fred Hemmes. Saskia Bonnen is de nummer 2 van de plaatsingslijst. Op de plaatsen 3 en 4 komen Arlette Lochtman en Floor Vioen.

In de B2-klasse zetten spelers die in het buitenseizoen op dreef waren de toon. Saidja Drentje en Hans Coumans, moeten op papier de finale halen. Bij de dames zijn het Brechtje Bruls en Melanie Bodeutsch die de favorietenrol moeten waarmaken.

Het toernooi begint aanstaande donderdagavond 20.00 uur uur zoals bekend met de demonstratie partij tussen Sjeng Schalken en de Belgische nummer 1 Filip Dewulf. Vanaf vrijdagmorgen worden vanaf 9 uur 's morgens partijen gespeeld.

Vanaf tweede Kerstdag worden 's middags vanaf 14.00 uur de partijen uit het B-toernooi gespeeld. Op het centre court, waar tijdens het gehele toernooi een tribune zal staan, worden vanaf half zes drie wedstrijden in de A-categorie gespeeld.

De plaatsing in het B-toernooi is: HEB1: 1 Merry; 2 Thijs; 3 Van Dommelen; 4 Hofman; 5 Sistermans; 6 Klinkers; 7 Bok; 8 Boesten; DEB1: 1 Hemmes; 2 Bonnen; 3 Vioen; 4 Lochtman; 5 Wouters; 6 Houben; 7 Van de Aa; 8 Sambeth; HEB2: 1 Drentje; 2 Coumans; 3 Vrencken; 4 Smeets; 5 Bos; 6 Ricker; 7 Pechler; 8 Hofman; DEB2: 1 Bruls; 2 Bodeutsch; 3 Damen; 4 Hanssen; HDB: 1 De Jong/Thijs; 2 Custers/Sistermans; 3 Hoek/Klinkers; 4 Boesten/Hofman; DDB: 1 Bonnen/Druyts; 2 Beltgens/Soons.

● *Mark Merry staat als favoriet genoteerd op de B1-lijst bij de heren.*

A-toernooi nog sterker

HOENSBROEK – Het deelnemersveld van de A-afdeling van het Cadac-Consten-Breij toernooi is versterkt. Zondag had Dennis van Scheppingen op advies van bondscoach Stanley Franker zich moeten terugtrekken. De vervanger Martijn Belgraver die een plaats hoger op de nationale ranglijst staat, moest gisteren bij organisator John Sistermans melden dat hij met zaalvoetbal gekneusde ribben opgelopen had. Sistermans slaagde er in om de halve finalist van het Masters toernooi Tom Kempers in zijn plaats naar Hoensbroek te halen. Ook Fernon Wibier moest zich met een enkelblessure zich afmelden. Zijn vervanger is de verliezend finalist Sander Groen. In de poule van Tom Kempers zitten verder Bas Snelders en Djalmar Sistermans. Groen neemt de plaats in van Wibier en moet het opnemen tegen Mark Merry en Armand Custers.

Schumacher Europa's beste

BRUSSEL – Sportjournalisten uit 41 Europese landen hebben de Duitse Formule I-coureur Michael Schumacher gekozen tot Europees sporter van het jaar. De Britse sprinter Linford Christie eindigde als tweede. De Noorse schaatser Koss, drievoudig Olympisch kampioen, werd derde. De Italiaanse Di Centa, olympisch kampioene langlaufen, won de titel bij de vrouwen. De Spaanse tennister Sanchez en de Russische sprintster Privalowa volgden op korte afstand.

Slangemens

● *Alberto Tomba, het slangemens, vloog gisteren langs de Kippstangen. 'La Bomba' was met een nieuwe explosie in Lech weer ongenaakbaar. De flamboyante Italiaan scoorde over twee manches een tijd van 1.44,73. De razendsnelle miljonair uit Bologna lag daarmee 'mijlenver' voor op de concurrentie. De Oostenrijker Thomas Sykora eindigde als tweede (1.46,22). Op een respectabele afstand dus van bijna anderhalve seconde. De Sloveen Jure Kosir (1.46,50) finishte als derde. Tomba verstevigde met zijn overwinning de eerste plaats in het wereldbeker-klassement slalom en algemeen. Vandaag vindt op dezelfde piste opnieuw een slalom plaats.* Foto: AP

Bart Veldkamp stopt afscheidsplannen in de ijskast

'Nachtje slaap doet wonderen'

● *Bart Veldkamp zag het zondag niet meer zitten. Maar in plaats van een eenzame kerst sloot hij zich toch weer aan bij de kernploeg.* Foto: ANP

Van onze sportredactie

DEN HAAG – Bart Veldkamp is met de andere schaatsers van de Nederlandse kernploeg vertrokken naar het Italiaanse Collalbo. In de Dolomieten belegt bondscoach Wopke de Vegt met zijn zeven rijders rond de kerstdagen een trainingskamp. Veldkamp leek in eerste instantie de voorkeur te geven aan een eenzame kerst, ergens op een hoge Alpen-top, maar dat idee heeft hij toch uit zijn hoofd gezet.

Veldkamp gaf zondagavond, na een voor hem desastreus verlopen NK afstanden in Den Haag, te kennen dat hij zijn schaatsseizoen als verloren beschouwde. De ontgoochelde oud-olympisch kampioen, die op de tien kilometer halverwege stopte, zei tussen de regels door dat hij zelfs sterk overwoog zijn Noren voorgoed op te bergen. IJs kon hij niet meer zien en aan twee gezellige weken Collalbo moest de Hagenaar ook niet denken. „Ik kan beter een weekje in m'n eentje gaan skiën", somberde en mokte hij op de Uithof.

Na een nachtje slapen zijn die zwarte gedachten bij Veldkamp verdwenen. Hij zondert zich niet af, blijft bij zijn ploeg en bindt zijn schaatsen voorlopig gewoon onder.

Na de NK meende Veldkamp dat hij behalve voor het EK ook voor het WK niet in aanmerking zou komen. „Hoe moet ik dat wereldkampioenschap in deze belabberde vorm halen? Normaal gesproken heb ik een kans om me te plaatsen, maar ik bèn nu niet normaal", zei hij zondagavond. Inmiddels is hij ook daarvan teruggekomen.

Veldkamp: „Half januari vindt in Davos de selectiewedstrijd plaats voor het wereldkampioenschap. Ik heb recht om daaraan mee te doen. En daar maak ik gebruik van. Mocht ik me niet weten te kwalificeren, dan heb ik altijd nog wat World Cups waar ik me op kan richten. Zondag reageerde ik nogal impulsief, maar zo ben ik nu eenmaal. Ik was ervan overtuigd, dat ik nooit meer zou twijfelen, en toch gebeurde dat. Daar baalde ik van. Ik dacht dat zo'n reactie verleden tijd was, maar ik heb me vergist. Zoals ik me ook heb vergist in het feit dat ik me toch weer ben gaan fixeren op eindtijden en selectieprocedures. Daardoor vergat ik het afgelopen weekeinde te schaatsen. Het stomme is dat ik die fout al jaren maak. Ik leer het maar niet af. Men zegt wel eens dat een ezel zich niet twee keer aan dezelfde steen stoot. Nou, ik heb me er al twintig keer aan gestoten. Ik zeg steeds tegen mezelf: 'Bart, schaatsen... niet rekenen!'. Maar als ik van start ga, vergeet ik alles en ga ik toch weer jagen op de tijd van een ander. In dat opzicht ben ik ook niet te coachen, ben ik onbestuurbaar."

Daarnaast moet Veldkamp accepteren, dat hij voorlopig geen schaatser meer is voor 6.42 op de vijf kilometer. „Ik ben momenteel iemand voor zeven-blank. Dat is niet erg, als je daar maar rekening meehoudt. Dat deed ik niet. Ik bleef als de 6.42-rijder schaatsen, met alle nare gevolgen van dien."

Rode Ster rijst weer

BELGRADO – Rode Ster Belgrado wil zo snel mogelijk terugkeren in de top van het internationale voetbal. Door VN-sancties tegen voormalig Joegoslavië kreeg de club drie jaar geleden te maken met uitsluiting van internationaal voetbal. Door opheffing van de sportboycot kan de ploeg in januari al weer in het buitenland oefenwedstrijden spelen.

Coach Cvetkovic heeft grote plannen met zijn jeugdige elftal. Volgens hem kan zijn team na drie jaar ellende weer faam gaan maken in het wereldvoetbal. In 1991 won Rode Ster de Europa Cup 1 en de wereldbeker.

Nadat de internationale sportbonden de politieke sancties van de VN overnamen, viel Rode Ster snel uiteen. Veel sterspelers vertrokken naar buitenlandse clubs. Prosinecki ging naar Real Madrid, aanvoerder Savicevic naar AC Milan, aanvaller Pancev naar Inter. De transfers leverden ruim 35 miljoen gulden op, maar dat bedrag stond niet in verhouding met wat de club aan inkomsten kwijtraakte.

„Door de sancties zijn we ongeveer 110 miljoen gulden misgelopen", aldus Cvetkovic. Hij is hoopvol over de toekomst van zijn jonge team, hoewel hij spelers als Savicevic en Pancev graag terughalen. „We hebben goede jongens voor vier jaar vastgelegd. Toch willen we twee of drie spelers terughalen van het oude team die hun ervaring over kunnen brengen op de jeugd."

Rode Ster speelt in januari tegen vier Griekse teams. In maart reist de ploeg naar Japan voor wat wedstrijdjes. Cvetkovic kijkt uit naar de terugkeer in de Europese competitie. „We verwachten snel terug te keren bij de beste acht van Europa. Dat is de komende twee jaar ons doel."

Brazilië wint FIFA-prijs

ZüRICH – Brazilië heeft zoals verwacht de titel 'Voetbalploeg van het jaar' verovered. De wereldkampioen eindigde op de FIFA-wereldranglijst ruim voor Spanje en Zweden. Duitsland, in het voorjaar nog lijstaanvoerder, eindigde achter Italië als vijfde. Nederland klom in het tweede gedeelte van dit jaar van de zevende naar de zesde stek. Kroatië steeg met stip van 122 naar plaats 62.

Regio-finales

SITTARD – Deze week worden zowel bij de dames als bij de heren de regio-handbalfinales afgewerkt. Morgenavond speelt de mannenploeg van Bevo in de Piushal in Panningen (20.15 uur) tegen Internos uit Etten-Leur. Vrijdagavond (19.45 uur) ontmoeten de damesteams van Sittardia/DVO en Revival/Blauw Wit elkaar in de hal van het Nationaal Sportcentrum in Sittard. De zes regio-winnaars komen in januari, samen met de tien eredivisieploegen, uit in de achtste finales om de landelijke beker.

oefenvoetbal

VKC '89-RKDFC 4-4

sport kort

● TAEKWONDO – Ali Zaouini van Hyung Chae uit Brunssum is geselecteerd voor de interland tegen Korea in Den Bosch. Zaouini komt uit in de klasse tot 50 kg.

trainerscarrousel

TREEBEEK – Dieter Lattmann uit Sittard heeft zijn contract bij SV Treebeek met een jaar verlengd. Het wordt zijn derde seizoen bij de rood-zwarten.

BOCHOLTZ – Vijlen-trainer Al Mommer zal met ingang van komend seizoen Sportclub '25 onder zijn hoede nemen. Mommer volgt Ger Gärtener, die twee jaar werkzaam was in Bocholtz, op.

PUTH – Hay Halmans wordt met ingang van het nieuwe seizoen trainer van eersteklasser Puth. Halmans volgt Kees Steenland op.

KONINGSBOSCH – Henk Konings, bezig aan zijn derde seizoen bij vierdeklasser Juliana uit Koningsbosch, zal de club op het einde van het seizoen verlaten.

WEERT – Jos Graus uit Buchten blijft komend seizoen trainer bij DESM uit Weert.

BOUKOUL – Harrie Bessems uit Swalmen heeft bij Boukoul zijn contract met een jaar verlengd.

KONNINGSBOSCH – Henk Konings (Limbricht) beëindigt na dit seizoen zijn contract met Juliana uit Koningsbosch. Hij heeft er dan drie seizoenen opzitten.

BLERICK - Ai van Bergen, oudspeler en huidig assistent-trainer van VVV, wordt bij Blerick opvolger van Albert van der Weide, die na drie seizoenen vertrekt.

SINT ODILIENBERG – Joop van der Sterren blijft bij afdelings hoofdklasser Sint-Odiliënberg. Hij begint aan zijn derde seizoen bij de club.

sportprijsvragen

Toto 50. Eerste prijs: 7 winnaars f 2094,70, tweede prijs: 180 winnaars f 54,30, derde prijs: 1970 winnaars f 12,40.
Lucky Ten:
1-8-9-11-14-15-17-29-37-42-46
-47-48-62-64-73-76-77-79-80.

sport op tv

VANDAAG
05.45-06.00 Dld 1: Morgenmagazine Sport.
09.45-14.10 Dld 2: Sport extra: skien reuzenslalom mannen en vrouwen
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.39-18.47 Ned 2: Sportjournaal.
18.45-19.10 RTL +. Sport.
20.30-20.40 RAI UNO: Sport.
20.35-21.54 Ned 3: Studio Sport.
22.15-23.00 Dld 2: Der Sportspiegel: reportage over het enorme succes van de Japanse voetbalcompetitie, de J-League.
22.16-22.34 Ned 3: Sportjournaal.
23.30-00.00 RTL 4 Sport.

sport in cijfers

SKI

Lech. Wereldbeker slalom. Mannen: 1. Tomba 1.44,73 (50,23+54,50), 2. Sykora 1.46,22 (51,08+55,14), 3. Kosir 1.46,50 (50,97+55,53), 4. Tritscher 1.47,25, 5. Von Grunigen 1.47,54, 6. Gstrein 1.47,68. Stand WB slalom: 1. Tomba 300 punten, 2. Tritscher 190, 3. Fogdoe 140. Stand WB algemeen: 1. Tomba 350, 2. Von Grunigen 294, 3. Aamodt 239.

Sappada. Wereldbeker skilopen. Mannen, 10 km vrije stijl: 1. Mogren 26.04,7, 2. Forsberg 26.15,8, 3. Smirnov 26.22,7, 4. Dählie 26.27,8, 5. Göransson 26.28,9, 6. Kristiansen 26.30,9. Stand WB: 1. Dählie 330 punten, 2. Mogren 210, 3. Smirnov 198.

SCHAKEN

Groningen Internationaal toernooi. Tweede ronde: Azmaiparasjvili - Sokolov 1/2-1/2, Hodgson - Tiviakov 1/2-1/2, Beljavski - Alamsi 1/2-1/2, Miles - Van der Wiel 1/2-1/2, Joesoepov - Van Wely 1-0, Georgiev - Goelko 1-0. Stand: 1. Alamsi, Azmaiparasjvili, Joesoepov, Sokolov 1 1/2 punt, 5. Beljavski, Georgiev, Miles, Van der Wiel 1, 9. Goelko, Hodgson, Tiviakov, Van Wely 1/2.

Rembrandt zou z'n vingers erbij aflikken.

We hebben alles in huis om deze kerst een klassiek meesterstukje op tafel te zetten.

Wat dacht u bijvoorbeeld van deze schitterende Greenfields rosbief. Hij komt uit Ierland, is heerlijk mals en wordt nog malser als u hem braadt met wat rode wijn.

Heel geraffineerd is deze combinatie van verse gerookte zalmfilet met verse groene takjes dille.

Heel decoratief op uw kersttafel staan deze St. Remy-stoofpeertjes in een stemmige rode wijnsaus.

AH *Gerookte zalmfilet,* pakje 200 gram ~~15.90~~ 9.98

Greenfields rosbief, ②③④⑤ per 100 gram ~~2.89~~ 2.29

Broccoli, 500 gram 1.69

St. Remy stoofpeertjes, kilo 1.25

Côtes du Rhône Villages, fles 0.75 l ~~8.45~~ 6.95

AH Gerookte palingfilet, verpakt, per 200 gram ~~17.90~~ 15.90

AH Hazerug, 2 3 4 5 per 100 gram ~~3.69~~ 2.99

Gekruide varkensfilet-rollade, kilo ②③④⑤ 15.99

Chiquita Salustianas, sinaasappelen voor pers en hand, net 2½ kilo 4.99

Zongerijpte Spaanse tomaten, 500 gram 1.69

Uit de diepvries: Caranoga luxe roomijs-stam, pak 1 liter 3.99

Dolce Italia Tiramisu, bak 500 gram ~~8.95~~ 6.95

Brioche brood, verpakt, per stuk, 300 gram 2.99*

AH Mini krentenbollen ~~2.99~~ 2.25 **of -minibolletjes wit,** verpakt, 10 stuks ~~2.50~~ 1.99

AH Roomboter croissants, verpakt (1 2 3 4 5) of onverpakt (3 4 5), per 4 stuks ~~3.75~~ 3.19

Uit de bedieningsafdeling:

Yorkham, 2 3 4 5 per 100 gram ~~3.19~~ 2.59

Truffelleverworst, per 100 gram 2 3 4 5 2.69

Krab- (~~2.99~~), **zalm-** (~~2.59~~), **garnalencocktail-** (~~2.49~~), **paling- of tonijnsalade,** per 100 gram 2 3 4 5 1.99

Verkade MorgenSprød, maanzaad ⑤, sesam ③④⑤, doosje 250 gram ~~2.39~~ 1.99

Hero Royal jam, diverse smaken, pot 340 gram ③④⑤ Nú 2.49

Magor Ballarini 70+ kaas, vers van 't mes, per 100 gram ③④⑤ ~~2.89~~ 2.39

AH Perla Superieur, snelfiltermaling, pak 250 gram ~~5.25~~ 4.75

AH Roomboter amandel-kerst-krans, per stuk, 500 gram ~~8.50~~ 7.50*

AH Roomboter banketbakkers- of rozijnen/vruchten tulband, per stuk, 450 gram 3.99*

Dubbeldrank, ②③④⑤ bosvruchten, aardbeien/kersen ~~2.55~~ **2.29** overige smaken, pak 1 liter ~~1.99~~ 1.79

Grolsch pils, 16 beugelflessen à 0.45 liter of 24 flessen à 0.3 liter 19.22

Bij aankoop van 1 krat een Grolsch koeler gratis (Zie in de winkel) *

Feestelijk kristal voor 'n feestelijk diner.

Bourgogne (modern), karaf **44.95** per twee glazen 14.95

Toscane (klassiek), karaf **54.95** per twee glazen 24.95

Smiths 3D Bugles, picantaco of nacho/cheese, zak à 85 gram ~~1.89~~ 1.59

AH Cashewnoten, ③④⑤ gezouten of ongezouten, cup 175 gram ~~5.29~~ 4.49

Spaar Air Miles per week:

Alle boodschappen die u bij ons van maandag t/m zaterdag doet telt de computer bij elkaar op. Elke f 25,– is één Air Mile. Dat tikt lekker aan. **Hoe meer je spaart, hoe verder je gaat.**

Kerstboeketten, in wit, rose of rood, per bos ⑤ 12.95*

Rineau Bordeaux, rood (~~6.45~~) of wit (~~5.95~~) fles 0.75 liter 4.95

Vandberg slagroom-truffels, ②③④⑤ doos 200 gram ~~2.65~~ 2.25

Calvé borrelnootjes, cocktail, poesta, specialmix of curry ③④⑤, zak 220 gram ~~2.49~~ 2.19*

Honig variatiesaus, witte, rode of bruine basis-saus, pakje ~~2.39~~ 1.25

AH Fonds, wild ~~5.45~~ **4.45**, vlees, vis of gevogelte, pot 380 ml 3 4 5 ~~4.95~~ 3.95

Onze Top 5 van deze week

1. **AH Fruitcocktail, halve peren of ananas,** op zware siroop, 1/1 blik ②③④⑤ **Nú** 1.99
2. **Uit de diepvries: AH Aardappelkroketjes of wafeltjes,** zak 450 g **Nú** 1.49
3. **AH Slagroom,** pak 0.5 liter ~~3.15~~ 2.79
4. **AH Goudse belegen kaas 48+,** kilo ~~14.90~~ 9.90
5. **Smiths Superchips,** naturel, paprika, Mexicano of Provençale ③④⑤, nu zak 200 gram ~~2.29~~ 1.89*

AH Servicelijn: 06-0305. De artikelen in deze advertentie kunt u in alle AH-winkels kopen, behalve de artikelen waar kleine cijfertjes bij staan. Die artikelen kunt u alleen kopen in AH winkels waar één van die cijfertjes op de deur staat. Reclameprijzen gelden t/m zaterdag 24 december a.s. * Zolang de voorraad strekt

